WIADOMOŚCI CELNE
Nr 7/8
2003
ISSN 1230 908 • MINISTERSTWO FINANSÓW - SŁUŻBA CELNA • WARSZAWA 2003

DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 6 sierpnia 2003 r. Nr 137

TREŚĆ:
Poz.:

USTAWY:

1299 — z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie 9109
1300 — z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin 9136
1301 — z dnia 26 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora 9144
1302 — z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych 9147
1303 — z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz ustawy o Narodowym Banku Polskim . . 9188
1304 — z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw 9191

ROZPORZĄDZENIA:

305 — Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podatku akcyzowego 9216
1306 — Ministra Finansów z dnia 31 lipca 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów 9220
1307 — Ministra Finansów z dnia 1 sierpnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów 9221
1308 — Ministra Finansów z dnia 1 sierpnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2004 9224
1309 — Ministra Infrastruktury z dnia 28 czerwca 2003 r. w sprawie trybu składania i rozpatrywania wniosków o udzielenie licencji na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na wykonywaniu przewozów kolejowych osób lub rzeczy albo na udostępnianiu pojazdów trakcyjnych oraz wzoru licencji 9232
1310 — Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu 9235

Weszła już w życie Ustawa
o nowych uprawnieniach Służby Celnej.
Więcej na ten temat – wewnątrz numeru

WIADOMOŚCI
CELNE

REDAKCJA
Redaktor naczelny: Elżbieta Giska
Sekretarz redakcji: Beata Zuba
Marcin Woźniczko

PROJEKT GRAFICZNY
Aleksandra Laska

SKŁAD I DRUK
POLCOM

WYDAWCA
Ministerstwo Finansów – Służba Celna
Warszawa, ul. Świętokrzyska 12
www.clo.gov.pl
tel. 694 46 30
tel./fax 694 35 02

3 Aktualności prawne
13 Organizacja Służby Celnej
24 Współpraca międzynarodowa
26 Obok nas
31 Prawo i bezprawie
37 Z życia służby
51 Tak dawniej bywało
IV Cło na wesoło

OD REDAKCJI

Drodzy Czytelnicy

Można powiedzieć, że praktycznie pierwszą decyzją nowo powołanej Rady Programowej „Wiadomości Celnych" było skierowanie do Czytelników ankiety, z pytaniem: „Jak powinien wyglądać nasz periodyk? Jakie powinny nastąpić zmiany? Co powinien zawierać?"

Cieszy nas, że znaleźli Państwo czas i odpowiedzieli na naszą ankietę. Jej liczba przerosła nasze najśmielsze oczekiwania – otrzymaliśmy ponad 720 wypełnionych ankiet. Dostaliśmy wiele bardzo miłych dla nas ocen, zdarzały się też krytyczne opinie, niektóre nawet bardzo. Za wszystkie serdecznie dziękujemy. Przeanalizowaliśmy je dokładnie i okazało się, że spośród ankietowanych: 365 respondentów czyta każdy numer „Wiadomości Celnych", a 352 nie robi tego regularnie. Generalnie nie mają Państwo trudności w dostępie do naszego periodyku (co nas bardzo cieszy), jednak wiele osób zgłosiło ten problem (postaramy go się rozwiązać, w momencie gdy będziemy opracowywali nowy rozdzielnik). Okazało się, że nasza redakcyjna praca podoba się Państwu, czemu dało wyraz 479 ankietowanych – tyle osób odpowiedziało pozytywnie na pytanie dotyczące formuły naszego pisma. Równocześnie prawie tyle samo osób zaproponowało, aby „Wiadomości Celne" miały charakter bardziej zawodowy. 418 osób wyraziło zadowolenie z tematyki artykułów, które ukazywały się w dziale „Nasze doświadczenia". Piszemy specjalnie w czasie przeszłym, gdyż od tego numeru zmieniamy jego nazwę, zgodnie z Państwa sugestiami, na „Aktualności prawne". Aż 104 osoby wyraziło chęć pisania do naszego pisma – to również nas bardzo ucieszyło – czekamy na Państwa artykuły.

Okazało się, że najbardziej podobają się Państwu działy: „Prawo i bezprawie" (181 osób), „Nasze doświadczenia" (146 osób), „Wydarzenia" (65 osób), należy rozszerzyć działy: „Fakty" (146 osób), „Nasze doświadczenia" (124 osoby) i „Prawo i bezprawie" (107 osób) a ograniczyć działy: „Wydarzenia" (29 osób), „Wspólne sprawy" (27 osób) i „Kronikę Kadrową" (14 osób). Blisko 100 osób stwierdziło, że „Wiadomości Celne" należy pozostawić bez zmian. W oparciu o wyniki ankiety, Rada Programowa postanowiła zmienić charakter i formułę „Wiadomości Celnych". Postanowiliśmy przede wszystkim znacznie zwiększyć ilość artykułów merytorycznych.

Postaramy się jednak, aby Czytelnicy mieli dalej w miarę szeroką informację o tym co dzieje się w izbach, oddziałach, posterunkach. Będziemy nadal podawać informacje o ważniejszych wydarzeniach, tak ogólnych jak i dotyczących najmniejszych komórek organizacyjnych czy poszczególnych funkcjonariuszy.

Proponujemy następującą formułę pisma. „Wiadomości Celne" będą się teraz składały z dwóch podstawowych części: merytorycznej i informacyjno-integracyjnej.

W części merytorycznej będą dwa działy:

I. Aktualności prawne
- a) Wymiana doświadczeń,
- b) Kronika prawna – co zmieniło się w przepisach,
- c) Orzecznictwo NSA,
- d) Unijne abc...

II. Organizacja Służby Celnej
- a) Alokacja,
- b) Informatyzacja,
- c) Kronika kadrowa.

W części informacyjno – integracyjnej będą działy:

III. Współpraca międzynarodowa

IV. Obok nas – informacje o innych administracjach celnych.

V. Prawo i bezprawie

VI. Z życia służby
- a) Wydarzenia,
- b) Wspólne sprawy,
- c) Sport.

VII. Tak dawniej bywało
- a) Historia cła,
- b) Wspomnienia funkcjonariuszy celnych.

VIII. Cło na wesoło – Jest to zupełnie nowy dział, choć jak pamiętają starsi czytelnicy „wszystko już kiedyś było".

Serdecznie zapraszamy do przysyłania rysunków satyrycznych i dowcipów „o celnikach".

Ta propozycja „stałych rubryk" powstała w oparciu o sugestie naszych Czytelników. Mamy nadzieję, że się Państwu spodoba. Prosimy o opinię nt. nowej formuły „Wiadomości Celnych". Jednocześnie zachęcamy wszystkich funkcjonariuszy celnych do udziału w redagowaniu naszego, celniczego pisma. Tylko od nas w gruncie rzeczy zależy, czy będzie to pismo interesujące? Czy będziemy do niego zaglądać i czekać na każde, kolejne wydanie? Przecież zawartość naszego pisma zależy od materiałów nadesłanych przez naszych Czytelników. (red.).

Organy celne organami podatkowymi

Prace parlamentarne zostały zakończone i uchwalona przez Sejm ustawa o Wojewódzkich Kolegiach Skarbowych jest już podpisana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z wniesioną przez Senat i przyjętą przez Sejm RP poprawką ustawa wejdzie w życie 1 września 2003 r. Postanowienia ustawy – zgodnie z założeniami – powinny przyczynić się do zdecydowanego usprawnienia funkcjonowania aparatu skarbowego, kontroli celnej i Służby Celnej. Pogłębieniu ulegnie wewnętrzna integracja wszystkich służb podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Jedną ze szczególnie istotnych, wręcz doniosłych zmian będzie nadanie organom celnym uprawnień organów podatkowych, zdefiniowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm.). Należy podkreślić, że nadanie nowych uprawnień organom celnym:

- jest ważnym elementem harmonizacji prawa i systemu podatkowego ze standardami Unii Europejskiej;
- administracja celna, a ostatnio Służba Celna występowała tylko w roli płatników podatku od towarów importowanych;
- o takie rozwiązania od wielu lat zabiegało kilku kolejnych Prezesów byłego Głównego Urzędu Ceł;
- jest uproszczeniem systemu podatkowego poprzez:
  - wyeliminowanie dwutorowości postępowania administracyjnego i zmniejszenie kosztów tego postępowania,
  - zwiększenie przejrzystości podziału kompetencji organów celnych i podatkowych,
  - skrócenie czasu postępowania administracyjnego,
  - likwidację barier biurokratycznych z punktu widzenia podmiotów gospodarczych biorących udział w obrocie towarów z zagranicą, co pośrednio może wpłynąć na rozwój gospodarczy kraju,
  - odciążenie urzędów skarbowych oraz lepsze wykorzystanie funkcjonariuszy celnych, którym w związku z likwidacją granicy zachodniej i południowej po wejściu do Unii Europejskiej, zmniejszyłby się zakres obowiązków.

Ustanawia się **organy celne organami podatkowymi** w zakresie podatku VAT z tytułu importu towarów oraz w zakresie podatku akcyzowego w pełni. Do „obsługi":

- podatku VAT w imporcie towarów – właściwe będą wszystkie urzędy celne,
- podatku VAT od towarów w obrocie krajowym – właściwe będą urzędy skarbowe,
- podatku akcyzowego w imporcie towarów – właściwe będą wszystkie urzędy celne,
- podatku akcyzowego od towarów w obrocie krajowym – właściwe będą wyznaczone urzędy celne.

Organem pierwszej instancji co do zasady jest naczelnik urzędu celnego, a drugiej instancji dyrektor izby celnej.

Jeżeli chodzi o zadania organów celnych jako organów podatkowych w zakresie podatku VAT, to należy podkreślić, że w świetle postanowień ustawy są one poszerzone – w stosunku do stanu obecnego – tylko o wydawanie przez naczelnika urzędu celnego decyzji administracyjnych określających wysokość należnego podatku oraz o rozpatrywanie odwołań od tych decyzji przez dyrektora izby celnej. Zwiększa to oczywiście odpowiedzialność za prawidłowe obliczanie i pobór podatku od towarów i usług z tytułu importu.

Kopie decyzji wydanych przez naczelnika urzędu celnego lub dyrektora izby celnej będą przekazywane do organów skarbowych, ponieważ ostateczne (kompleksowe) rozliczenie podatku od towarów i usług – związane ze złożeniem deklaracji podatkowej obejmującej m.in. odliczenia podatku zapłaconego w urzędzie celnym z tytułu importu – pozostaje w gestii urzędów skarbowych.

Egzekucja należności podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów, będzie się odbywała tak jak dotychczas na zasadach określonych przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 z późn. zm.).

Odroczenia terminu płatności podatku, rozłożenie na raty, umorzenie zaległości, zwrotu nadpłaty oraz ulg podatkowych, przewidzianych w cytowanej już ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, w zakresie podatku od towarów i usług – pozostaje nadal w gestii naczelnika urzędu skarbowego właściwego dla podatnika.

Zdecydowanie odmienna jest natomiast nowa sytuacja, polegająca na przeniesieniu do organów celnych pełnych uprawnień organów podatkowych w zakresie podatku akcyzowego. Uprawnienia te dotyczą bowiem nie tylko podatku akcyzowego od importu towarów, ale i od towarów w obrocie krajowym, oraz obejmują wszystkie czynności związane z ich poborem, poczynając od prawidłowego naliczenia i wydania decyzji, odraczania terminów płatności, rozkładania na raty, orzecznictwa w całości (za wyjątkiem odwołań od decyzji stwierdzenia ich nieważności, wznowienia postępowania, zmiany lub uchylenia decyzji – co należy do właściwości Ministra Finansów), a na egzekucji kończąc.

Wykonywanie tych obowiązków wiąże się z ogromną odpowiedzialnością całej Służby Celnej. Należy tu tylko przypomnieć, że zgodnie z ustawą budżetową na 2003 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego wynoszą 34,4 mld zł, co stanowi 22,1% dochodów ogółem. Przejęcie tych obowiązków od organów podatkowych musi być więc bezwzględnie na tyle sprawne, ażeby nie zakłócić poboru tego podatku i w pełni wykonać założenia ustawy budżetowej.

Organy celne przejmą również od służb skarbowych zadania i obowiązki związane z prowadzeniem spraw dotyczących oznaczania wyrobów znakami skarbowymi akcyzy, jak również z wykonywaniem **szczególnego nadzoru podatkowego**. Oznacza to, że organy celne będą sprawować nadzór nad produkcją importem, eksportem i obrotem niektórymi wyrobami akcyzowymi,

a także czynnościami bezpośrednio z nimi związanymi, takimi jak: wytwarzanie, uszlachetnianie, przerabianie, zużywanie, skażenie, rozlew, przyjmowanie, magazynowanie, wydawanie, przewóz i niszczenie oraz oznaczanie tych wyrobów znakami skarbowymi akcyzy. Do Służby Celnej przenosi się również szczególny nadzór podatkowy nad urządzaniem gier w kasynach gry, na automatach i na automatach o niskich wygranych, tam gdzie się one znajdują.

Szczególny nadzór podatkowy pełnił i będzie pełnił przede wszystkim rolę prewencyjną i kontrolną. Od jego skuteczności działania będzie więc zależeć jakość funkcjonowania organów celnych jako organów podatkowych, w tym zdecydowane ograniczanie, a może nawet wyeliminowanie niektórych zjawisk patologicznych w obrocie wyrobami akcyzowymi. Zakłada się, że nastąpi przeniesienie pracowników szczególnego nadzoru podatkowego z urzędów kontroli skarbowej do Służby Celnej. Są to pracownicy reprezentujący ogromny profesjonalizm i doświadczenie. Grupa ta musi być jednak dość szybko poszerzona i uzupełniona o odpowiednio przeszkolonych funkcjonariuszy celnych. Konieczne jest np. zorganizowanie de facto od podstaw szczególnego nadzoru skarbowego w sektorze paliwowym, w tym biopaliw. Rozmiar oszustw podatkowych w obrocie paliwami jest ciągle wyjątkowo duży.

Organy celne z uprawnieniami organów podatkowych będą funkcjonować przez cztery miesiące na dotychczasowych, „starych" przepisach. Od 1 stycznia 2004 r. wejdą w życie już nowe, w pełni zharmonizowane z dyrektywami Unii Europejskiej przepisy od towarów i usług i oddzielne o podatku akcyzowym. Projekt ustawy o podatku akcyzowym został już akceptowany przez Radę Ministrów i wraz z projektami kilkunastu aktów wykonawczych przekazany do Sejmu RP.

Optymalne wdrożenie tych nowych de facto unijnych przepisów to kolejne, wyjątkowo odpowiedzialne zadanie dla Służby Celnej. Wymaga to m. in. kontynuacji – realizowanych już centralnie i na poziomie izb celnych – szkoleń, ścisłego współdziałania z aparatem kontroli skarbowej i innymi służbami publicznymi.

Nawet tak syntetyczny przegląd spraw związanych z nadaniem organom celnym uprawnień organów podatkowych, może świadczyć o tym, że jest to ogromne wyzwanie dla polskiej Służby Celnej. Między innymi z tego właśnie powodu tak dużą wagę przywiązuje się w Ministerstwie Finansów, izbach i urzędach celnych do starannego przygotowania Służby Celnej do podjęcia realizacji tych nowych zadań. Aktualna ocena stanu gotowości Służby Celnej w omawianym zakresie skłania do optymistycznych prognoz.

Edmund CICHOWSKI
p. o. Dyrektora Departamentu
Podatku Akcyzowego w MF

Celnik potrafi

Ustawa o podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowym obowiązuje od lipca 1993r. Celnicy częściowo znają jej treść, jest to niezbędne, by prawidłowo rozstrzygać o wnioskowanych procedurach celnych. Choć w dużym uproszczeniu wystarczy wiedzieć kto jest podatnikiem?, kiedy powstaje obowiązek podatkowy?, jakie są zasady wyliczania podatku?

Ustawa o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych – powszechnie znana pod hasłem „ustawy konsolidacyjnej", która niebawem ma wejść w życie stworzy podstawy do przejęcia przez celników nowych zadań, *„w szczególności w zakresie podatku akcyzowego"*. Nowe zadania wprowadzone do treści ustawy o Służbie Celnej to:

- wymiar i pobór podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów
- kontrola, szczególny nadzór podatkowy, wymiar i pobór podatku akcyzowego
- kontrola przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców.

W ustawie o podatku od towarów i usług (...) zmieni się przede wszystkim nazewnictwo, co wynika z nowych kompetencji. Sformułowanie „właściwy organ podatkowy" od 1 września br. może być z powodzeniem używany jako określenie i dla naczelnika urzędu skarbowego i dla naczelnika urzędu celnego.

Podatnicy, którzy mają obowiązek składać deklaracje podatkowe, od dnia 1 września będą zobowiązani składać je w urzędzie skarbowym i w urzędzie celnym. Oczywiście, te składane w urzędzie celnym, składane będą przez podatników podatku akcyzowego.

Naczelnik urzędu celnego będzie zobowiązany określać prawidłową wysokość podatku. Przykłady:

1. celnik, weryfikując zgłoszenie celne stwierdzi, iż kwoty podatków zadeklarowane we wniosku zostały wykazane w nieprawidłowej wysokości.
2. po przyjęciu zgłoszenia celnego podatnik wystąpi o uznanie tego zgłoszenia za nieprawidłowe w części dot. podatków.

Prawidłowa kwota podatków zostanie określona przez naczelnika urzędu celnego w formie decyzji, a decyzja ta może jednocześnie dotyczyć należności celnych. Od tego typu decyzji podatnikowi służy odwołanie do dyrektora izby celnej. W prowadzonych postępowaniach będą obowiązywać przepisy ordynacji podatkowej. Dla sprawnego monitoringu wprowadzony zostanie obowiązek przesyłania w terminie 5 dni kopii decyzji

i innych orzeczeń w sprawie podatków wydawanych przez naczelnika urzędu celnego i dyrektora izby celnej. Adresatem będzie właściwy organ podatkowy, tzn. w wypadku spraw związanych z rozliczaniem podatków od towarów i usług ➡ urząd skarbowy, zaś w przypadku decyzji określających kwotę podatku akcyzowego ➡ urząd celny.

Czy do podatków z tytułu importu towarów stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu celnego? Niezupełnie. Dla cła i podatków będą obowiązywać:

- ten sam moment powstania obowiązku naliczenia i uiszczenia,
- możliwość złożenia wniosku o uznanie zgłoszenia za nieprawidłowe, z tym, że w sprawie podatków odwołanie składa się w terminie miesiąca od dnia pobrania tego podatku,
- od decyzji służy odwołanie do dyrektora izby celnej,
- zabezpieczając należności celne, jeżeli podatki nie zostały uiszczone, zabezpiecza się również kwotę tych podatków,

ale:

- powiadomienie dłużnika o wysokości długu celnego nie może zostać dostarczone, jeśli minął okres trzech lat, natomiast w sprawie podatków, jeśli minął okres pięciu lat – wówczas, dla prawidłowego określenia kwoty długu, naczelnik urzędu celnego może określić wartość celną,
- w sprawie odroczenia terminu płatności podatków, rozłożenia na raty zapłaty lub zaległości podatkowej, umorzenia odsetek za zwłokę, zwrotu nadpłaty, ulg podatkowych może wypowiedzieć się naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla podatnika.

Warto zwrócić uwagę na dodane w ustawie o podatku od towarów (...) art. 13a oraz 34. Z ich brzmienia wynika, iż właściwym organem podatkowym w sprawie rozliczeń podatku jest naczelnik urzędu skarbowego, z wyłączeniem wyżej przytoczonych wypadków dot. poboru podatku od importu towarów; zaś w zakresie podatku akcyzowego organem podatkowym jest naczelnik urzędu celnego i dyrektor izby celnej. Konsekwencją tych zmian jest nowelizacja ustawy o oznaczeniu wyrobów znakami skarbowymi akcyzy i nowe zadania naczelnika urzędu celnego:

- zarządzanie konwoju wyrobów przeznaczonych przez producenta do wywozu za granicę wydane odbiorcy bez znaków akcyzy,
- wydawanie decyzji ustalających wysokość zobowiązań podatkowych w razie niezachowania terminu tranzytu towarów i orzekanie jednocześnie o zaliczeniu złożonego zabezpieczenia na poczet należnych podatków,
- umieszczanie znaków akcyzy na wyrobie, gdy mają one postać odcisków pieczęci,
- wydawanie i sprzedaż banderol,
- przyjmowanie zgłoszeń rejestracyjnych i prowadzenie rejestru podatników podatku akcyzowego.

Art. 31 ustawy konsolidacyjnej określa, które postępowania w sprawach wszczętych i niezakończonych przez organy podatkowe przed dniem wejścia w życie ustawy, prowadzą dotychczasowe organy, a które przejmują organy właściwe w takich sprawach po dniu wejścia w życie ustawy. Wygląda na to, że postępowania egzekucyjne wszczęte i niezakończone a także postępowania podatkowe wszczęte przez organy kontroli skarbowej nie leżą w centrum naszych zainteresowań, za to postępowania w sprawach podatkowych wszczęte i niezakończone, wznowienie postępowań, stwierdzenie nieważności oraz uchylenia lub zmiany decyzji a także sprawy związane ze znakami skarbowymi akcyzy przejmujemy do załatwienia jako organ właściwy w takich sprawach po dniu wejścia w życie ustawy. Biorąc pod uwagę fakt, iż dotychczasowa właściwość urzędów skarbowych często miała się nijak do właściwości urzędów celnych, a także ten, iż trwają mocno zaawansowane prace nad projektem nowej ustawy o podatku akcyzowym życzę sobie i innym powodzenia. Nie mam wątpliwości – Celnik potrafi.

Zofia CENDROWSKA
Ekspert Celny
St. Dyspozytor Celny, IC Warszawa

Nowe uprawnienia Służby Celnej związane ze sprawowaniem szczególnego nadzoru podatkowego w zakresie wynikającym z ustawy o grach i zakładach wzajemnych

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 1992 r, o grach i zakładach wzajemnych (Dz. U. z 1998 r., Nr 102, poz. 650 z późn. zm.), minister właściwy do spraw finansów publicznych sprawuje szczególny nadzór podatkowy związany z kontrolą obliczania rezultatów gry na stołach i na automatach znajdujących się w ośrodkach gier oraz szczególny nadzór podatkowy w zakresie gier na automatach o niskich wygranych. Szczególnemu nadzorowi podatkowemu podlega urządzanie gier w, kasynach gry, na automatach i na automatach o niskich wygranych, tam gdzie się one znajdują w salonach gier na automatach i punktach gier na automatach o niskich wygranych.

Dotychczas, zgodnie z ustawą o kontroli skarbowej szczególny nadzór podatkowy wykonują jednostki organizacyjne kontroli skarbowej. Nadzór ten może być wy-

konywany jako nadzór stały (w kasynach gry) lub doraźny i polega na kontroli otwarcia i zamknięcia stołów w kasynach gry, obliczania rezultatów gier na stołach i na automatach, a także kontroli przychodów oraz stosowania maksymalnej stawki i wartości maksymalnej wygranej w grach na automatach o niskich wygranych, jak również na kontroli dokumentacji prowadzonej w wymienionym zakresie.

Uchwalona przez Sejm w dniu 27.06.2003 r. ustawa o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w istotny sposób zmienia zakres i tryb sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego w zakresie określonym ustawą o grach i zakładach wzajemnych. Dotychczasowe kompetencje urzędów kontroli skarbowej do wykonywania szczególnego nadzoru z ramienia ministra finansów zostają, przeniesione do zadań Służby Celnej. Wyżej wymieniona ustawa wprowadza nie tylko zmiany w ustawie o Służbie Celnej ale także w zakresie dotyczącym sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego, nowelizuje ustawę o grach i zakładach wzajemnych oraz o kontroli skarbowej.

Od dnia wejścia w życie nowelizacji ustawy o Służbie Celnej, szczególny nadzór podatkowy wykonywać będą naczelnicy urzędów celnych właściwi w zakresie podatku akcyzowego w obrocie krajowym. W myśl przepisów wspomnianej ustawy (za wyjątkami w niej określonymi), szczególnemu nadzorowi podatkowemu podlegać będzie urządzanie gier w kasynach gry, na automatach i na automatach o niskich wygranych, tam gdzie one się znajdują. Szczególny nadzór podatkowy polega na kontroli otwarcia i zamknięcia stołów gry w kasynach gry, obliczania rezultatów gier na stołach i na automatach, a także przychodów i stosowania maksymalnej stawki i wartości maksymalnej wygranej w grach na automatach o niskich wygranych oraz zasadności i prawidłowości wystawianych imiennych zaświadczeń o uzyskanej wygranej oraz kontroli dokumentacji prowadzonej w zakresie tych czynności. Czynności kontrolne wykonują pracownicy lub funkcjonariusze celni zatrudnieni w urzędach celnych oraz w urzędzie obsługującym ministra finansów.

Podobnie jak w przypadku nadzoru prowadzonego przez organy kontroli skarbowej szczególny nadzór podatkowy może być wykonywany jako nadzór stały. Sprawowanie stałego nadzoru polega na wykonywaniu czynności kontrolnych, przez komórkę organizacyjną utworzoną w tym celu przez właściwego naczelnika urzędu celnego na terenie podmiotu podlegającego szczególnemu nadzorowi podatkowemu.

Podmioty urządzające gry w kasynach gry, na automatach i na automatach o niskich wygranych, przed rozpoczęciem działalności oraz po przerwie trwającej dłużej niż 3 miesiące podlegają, urzędowemu sprawdzeniu przez pracowników szczególnego nadzoru podatkowego.

Ustawa określa uprawnienia pracowników szczególnego nadzoru podatkowego, obowiązki podmiotów podlegających temu nadzorowi oraz zobowiązuje ministra finansów do określenia w drodze rozporządzenia sposobu wykonywania szczególnego nadzoru podatkowego, szczegółowego zakresu i sposobu przeprowadzania urzędowego sprawdzenia jak również wzoru upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych.

Przeniesienie na służby celne kompetencji dotyczących sprawowania szczególnego nadzoru podatkowego w zakresie gier stanowi kolejny, końcowy już etap kompleksowej przebudowy służb celnych i skarbowych. Rozwiązanie rozszerzające uprawnienia administracji celnej zbliża nasz kraj do standardów stosowanych w innych krajach Unii Europejskiej oraz zmierza do zwiększenia skuteczności nadzoru ministra finansów nad rynkiem gier losowych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych.

Robert WYDRA
starszy specjalista w Wydziale Nadzoru i Kontroli
w Departamencie Gier Losowych i Zakładów Wzajemnych MF

Omówienie zmian w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

W ustawie o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, która wejdzie w życie we wrześniu br., wprowadza się także zmiany w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zmiany te są, po pierwsze, konsekwencją uczynienia organów celnych organami podatkowymi w zakresie podatku od towarów i usług w imporcie towarów, podatku akcyzowego w imporcie towarów oraz w obrocie krajowym, co oznacza, że organy celne będą organem wymierzającym te podatki i ich wierzycielem w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Po drugie mają na celu usprawnienie i skrócenie całego procesu windykacji należności celnych i ww. podatków.

W związku z tym wprowadzona zmiana brzmienia art. 19 § 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji polega na przyznaniu dyrektorowi izby celnej, pełnych uprawnień organu egzekucyjnego, w egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, polegających na możliwości korzystania ze wszystkich środków

egzekucyjnych, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości, i to zarówno w egzekucji:
1) należności celnych wraz z odsetkami,
2) podatku od towarów i usług w imporcie towarów wraz z odsetkami,
3) podatku akcyzowego wraz z odsetkami,
4) grzywien, kosztów postępowania i innych należności pieniężnych orzeczonych w postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe w zakresie spraw należących do właściwości organów celnych.

Obecnie dyrektor izby celnej jest organem egzekucyjnym uprawnionym do stosowania egzekucji jedynie z wynagrodzenia za pracę, z rachunków bankowych oraz zajętych w celu zabezpieczenia pieniędzy, ruchomości i wierzytelności pieniężnych oraz innych praw majątkowych, w egzekucji należności pieniężnych z tytułu cła i podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego od importu towarów, pobieranego na granicy.

Przyznanie dyrektorom izb celnych uprawnień do korzystania z pełnego katalogu środków egzekucyjnych, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości, jakie obecnie przysługują jedynie naczelnikom urzędów skarbowych, przyczyni się do skrócenia procesu windykacji tych należności co będzie miało wpływ na prawidłową realizację zobowiązań naszego kraju wobec Unii Europejskiej w zakresie przekazywania tzw. środków własnych UE.

Kolejna zmiana podyktowana jest koniecznością wyeliminowania wątpliwości, istniejących w obecnym stanie prawnym, co do tego, który organ celny: naczelnik urzędu celnego czy dyrektor izby celnej, jest wierzycielem należności celnych i podatków z tytułu importu towarów i wyraźnego wskazania, iż **wierzycielem tym jest dyrektor izby celnej**. W związku z tym w art. 5 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym, który określa wierzyciela należności pieniężnych, dokonano wprowadzenia regulacji, z której wynikać będzie, że w odniesieniu do obowiązków wynikających z wydanych przez naczelnika urzędu celnego decyzji, postanowień lub mandatów karnych oraz z przyjętych przez naczelnika urzędu celnego zgłoszeń celnych, **wierzycielem tym będzie dyrektor izby celnej**.

Ustanowienie dyrektora izby celnej wierzycielem jest konsekwencją umiejscowienia właśnie w izbach celnych, a nie w urzędach celnych, komórek rozliczających należności celne i podatki oraz wystawiających upomnienia i tytuły wykonawcze, a więc wykonujących czynności wierzyciela podlegających egzekucji należności. Nie wprowadzenie tej regulacji spowodowałoby negatywne skutki, związane z koniecznością utworzenia we wszystkich 67 urzędach celnych komórek finansowych.

Konsekwencją omówionej zmiany w art. 5 § 1 była także konieczność jednoznacznego wskazania, iż **zażalenie na postanowienie dyrektora izby celnej**, wydane przez ten organ na podstawie art. 34 § 2 (postanowienie w sprawie stanowiska wierzyciela egzekwowanego obowiązku w zakresie zarzutów zgłoszonych przez zobowiązanego), **rozpatrywane będzie w takim samym trybie, jak odwołanie w postępowaniu w sprawach celnych** (art. 262^1 Kodeksu celnego). Podobne rozwiązanie funkcjonuje w postępowaniu podatkowym (art. 221 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym od 1.01.2003 r.). W tym celu w art. 17 ustawy dokonano wprowadzenia regulacji, z której wynika, że do zażaleń na postanowienia, o których mowa w art. 34 § 2, wydanych przez dyrektora izby celnej, stosuje się odpowiednio art. 261^1 ustawy – Kodeks celny, z tym, że termin na wniesienie zażalenia wynosi 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Kolejna zmiana polegająca na wykreśleniu § 6 w art. 19 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wynika z faktu, iż przepis ten dotyczy sytuacji uregulowanych już przepisami Kodeksu celnego. Pełniejsze uprawnienia w zakresie przymusowego zabezpieczenia należności celnych dają organom celnym przepisy art. 240 i art. 241 ustawy – Kodeks celny. Wykreślenie § 6 w art. 19 usunie powstające w aktualnym stanie prawnym wątpliwości co do podstawy dokonywania przez organy celne zabezpieczenia przymusowego, a szczególnie trybu potwierdzenia dokonania tego zabezpieczenia (decyzja na podstawie przepisów Kodeksu celnego czy zarządzenie zabezpieczenia na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

Ponadto dokonano zmian w art. 71a § 2 i 5, art. 155a § 2 i art. 168e § 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, które mają na celu dostosowanie tych przepisów do wyżej omówionych regulacji.

Jadwiga NOCZNICKA
p. o. Naczelnika Wydziału Zabezpieczeń
i Poboru Należności DC MF

Zmiana właściwości rzeczowej organów celnych do prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe

Ustawa z dnia 27.06.2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych rozszerza uprawnienia administracji celnej w przedmiocie wymiaru i poboru podatków. Organy celne uzyskują status organów podatkowych

w zakresie podatku od towarów i usług z tytułu importu towarów oraz podatku akcyzowego z tytułu importu towarów i w obrocie krajowym.

Przepis art. 25 pkt 2 ww. ustawy wprowadza niezbędne zmiany do ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 83, poz. 930 z późn. zm.) w części dotyczącej właściwości rzeczowej urzędu celnego jako finansowego organu dochodzenia, dostosowujące tę właściwość do nowych uprawnień naczelnika urzędu celnego w postępowaniu podatkowym.

Właściwość rzeczową urzędu celnego jako finansowego organu dochodzenia określa przepis art. 133 § 1 pkt 1 kks. Zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu, wprowadzonym przez ww. ustawę, urząd celny prowadzi dochodzenia w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe określone w art. 63-75, art. 85-96 § 1 i art. 106h oraz w sprawach ujawnionych w zakresie swojego działania przez urzędy celne z art. 99, art. 100, art. 106e, art. 106f, art. 106g i art. 106k, a także w sprawach w zakresie swojego działania z art. 54, art. 56, art. 57 § 1, art. 76 oraz art. 84 § 1 kks. Właściwość rzeczowa urzędu celnego zostaje zatem rozszerzona o czyny zabronione określone w rozdziale 6 Kodeksu karnego skarbowego – Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko obowiązkom podatkowym i rozliczeniom z tytułu dotacji lub subwencji.

Oczywiście nie wszystkie przestępstwa i wykroczenia podatkowe ujęte w tym rozdziale znajdą się we właściwości urzędu celnego, a wśród tych, które przejdą z właściwości urzędu skarbowego do właściwości urzędu celnego można wyróżnić dwie grupy.

Pierwszą grupę stanowią przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe z art. 63-75 kks, obejmujące zachowania polegające na naruszeniach przepisów prawa w zakresie podatku akcyzowego, w szczególności związane z oznaczaniem wyrobów znakami skarbowymi akcyzy. Sprawy takie co do zasady będą należały do właściwości urzędu celnego, w związku z przejęciem w pełni podatku akcyzowego przez administrację celną.

Drugą grupę stanowią przestępstwa i wykroczenia podatkowe określone w art. 54, art. 56, art. 57 § 1, art. 76 oraz art. 84 § 1 kks. Ponieważ te czyny zabronione odnoszą się ogólnie do wszystkich podatków, w tym również do podatku akcyzowego i podatku VAT, urząd celny uzyska uprawnienia do prowadzenia dochodzeń o takie czyny zabronione jedynie wówczas, gdy sprawa będzie należała do zakresu działania naczelnika urzędu celnego w postępowaniu podatkowym. Pozostaje to w związku z ustanowieniem organów celnych organami podatkowymi w zakresie podatku akcyzowego w pełni, a w zakresie podatku od towarów i usług jedynie z tytułu importu towarów.

Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe z zakresu podatku akcyzowego (związane z oznaczaniem wyrobów znakami skarbowymi akcyzy):

1. Art. 63 stanowi, że karalności podlega sprowadzanie wbrew przepisom ustawy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub wydawanie z zakładu produkcyjnego wyrobów akcyzowych lub opakowań z tymi wyrobami bez ich uprzedniego oznaczenia znakami akcyzy (§ 1) albo oznaczonych nieprawidłowo lub nieodpowiednimi znakami akcyzy, w szczególności znakami uszkodzonymi, podrobionymi, przerobionymi lub nieważnymi (§ 2).
2. Art. 64 penalizuje zachowanie producenta polegające na wydaniu wyrobów akcyzowych przeznaczonych do wywozu za granicę bez pisemnego zawiadomienia właściwego organu o zamiarze wywozu.
3. Art. 65 określa paserstwo akcyzowe, które może polegać na nabywaniu, przechowywaniu lub przewożeniu wyrobów akcyzowych lub opakowań z tymi wyrobami, stanowiących przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63-64, lub pomaganiu w zbyciu albo przyjmowaniu lub pomaganiu w ukryciu tych wyrobów, jeśli rodzaj, ilość lub wartość wskazują na ich przeznaczenie do działalności gospodarczej. W § 1 określone jest paserstwo akcyzowe umyślne, natomiast w § 2 paserstwo akcyzowe nieumyślne, mające miejsce wówczas, gdy sprawca na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że wyroby akcyzowe stanowią przedmiot czynu zabronionego określonego w art. 63-64.
4. Art. 66 przewiduje karalność za oznaczanie wyrobów akcyzowych lub opakowań z tymi wyrobami nieprawidłowo lub nieodpowiednimi znakami akcyzy.
5. Art. 67 określa fałszerstwo znaków akcyzy lub upoważnienia do odbioru banderol, które może polegać na ich podrobieniu albo przerobieniu (§ 1). Przepis § 2 przewiduje karalność również za uzyskiwanie i przysposabianie środków w celu popełnienia przestępstwa skarbowego określonego w § 1. Z kolei § 3 wprowadza zastrzeżenie do karalności przestępstwa skarbowego określonego § 2, stanowi bowiem, że nie podlega karze za to przestępstwo skarbowe sprawca, który odstąpił od jego dokonania, w szczególności ten, który zniszczył uzyskane lub przysposobione środki lub zapobiegł skorzystaniu z nich w przyszłości.
6. Art. 68 penalizuje niedopełnienie obowiązku oznaczania wyrobów akcyzowych lub opakowań z tymi wyrobami znakami akcyzy przez przedsiębiorców dokonujących czynności pakowania, rozlewania lub rozważania wyrobów (§ 1 pkt 1), a także przez posiadaczy wyrobów akcyzowych w razie wystąpienia w obrocie wyrobów nieoznaczonych, oznaczonych nieprawidłowo lub nieodpowiednimi znakami akcyzy (§ 1 pkt 2). Przepis § 3 stanowi natomiast, że karze za wykroczenie skarbowe podlega także ten, kto, będąc posiadaczem wyrobów określonych w § 1 pkt 1 lub 2, nie sporządza ich spisu i nie przedstawia w terminie do potwierdzenia właściwemu organowi.
7. Art. 69 określa czyn zabroniony polegający na podejmowaniu czynności bezpośrednio związanych z produkcją, importem lub obrotem wyrobami akcyzowymi lub opakowaniami z tymi wyrobami, a także z ich oznaczaniem znakami akcyzy, bez przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia (§ 1). Zgodnie z § 2 karze podlega producent, który dopuszcza się oszustwa poprzez podanie nieprawdziwych danych o rodzaju, ilości lub jakości wyprodukowanego wyrobu akcyzowego lub opakowań z tym wyrobem. Karze określonej w § 3 podlega ten, kto wbrew przepisom usuwa wyrób akcyzowy lub opakowania z tym wyrobem z miejsca produkcji, przerobu, zużycia, przechowywania lub podczas przewozu.

Jak stanowi przepis § 4, także usiłowanie przestępstwa skarbowego określonego w § 2 lub 3 jest karalne.

8. Art. 70 określa nielegalny obrót znakami skarbowymi akcyzy. Karze podlega, kto wbrew przepisom zbywa lub w inny sposób przekazuje znaki akcyzy osobie nieuprawnionej (§ 1) oraz ten, kto w celu użycia lub puszczenia w obieg nabywa lub w inny sposób przyjmuje znaki akcyzy od osoby nieuprawnionej lub usuwa je z wyrobu akcyzowego lub z opakowania z tym wyrobem w celu ponownego ich użycia lub puszczenia w obieg (§ 2). Usiłowanie przestępstwa skarbowego określonego w § 1 lub 2 jest karalne (§ 3). Przepis § 4 penalizuje natomiast posiadanie lub przechowywanie znaków akcyzy przez osobę nieuprawnioną.
9. Art. 71 określa czyn zabroniony polegający na rażącym naruszeniu przepisów dotyczących przewozu lub przechowywania znaków akcyzy, w wyniku czego zostają one narażone na bezpośrednie niebezpieczeństwo kradzieży, zniszczenia, uszkodzenia lub zagubienia.
10. Art. 72 penalizuje niewywiązanie się z obowiązku terminowego rozliczenia z właściwym organem stanu zużycia znaków akcyzy, w szczególności niezwrócenia znaków niewykorzystanych, uszkodzonych lub nieważnych.
11. Art. 73 stanowi, że podlega karze ten, kto, w użyciu wyrobu akcyzowego, zmienia cel, przeznaczenie lub nie zachowuje innego warunku, od którego ustawa uzależnia zwolnienie towaru w całości lub w części od obowiązku oznaczania znakami akcyzy.
12. Art. 74 ustanawia karalność dla producenta, importera lub innego podmiotu, który wbrew obowiązkowi nie prowadzi ewidencji znaków akcyzy (§ 1). Karalności podlega także producent lub importer, który wbrew obowiązkowi nie prowadzi ewidencji rodzaju, ilości i wartości wyrobów lub opakowań z tymi wyrobami wydanych lub sprowadzonych bez oznaczenia znakami akcyzy (§ 2). Przepis § 3 penalizuje nierzetelne, a § 5 wadliwe prowadzenie ewidencji, o których mowa w § 1 lub 2.
13. Art. 75 penalizuje zachowanie producenta polegające na niedopełnieniu obowiązku sporządzenia raportu dziennego, zawierającego dzienną liczbę zużytych lub uszkodzonych znaków akcyzy (§ 1), oraz importera, który nie dopełnia obowiązku uzyskania od producenta zagranicznego odpowiedniego rozliczenia z przekazanych mu znaków akcyzy (§ 2).

Inne przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe związane z naruszeniem przepisów prawa podatkowego:

1. Art. 54 – do właściwości organów celnych będą należały sprawy przeciwko podatnikom, którzy uchylając się od opodatkowania podatkiem od towarów i usług z tytułu importu towarów lub podatkiem akcyzowym, nie ujawniają właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub nie składają deklaracji, przez co narażają Skarb Państwa na uszczuplenie podatku.
2. Art. 56 określa oszustwo podatkowe. Urząd celny będzie uprawniony do prowadzenia postępowań w sprawach przeciwko podatnikom podatku VAT z tytułu importu towarów oraz podatnikom podatku akcyzowego, którzy składając organowi podatkowemu lub płatnikowi deklarację lub oświadczenie, podają nieprawdę lub zatajają prawdę albo nie dopełniają obowiązku zawiadomienia o zmianie objętych nimi danych, przez co narażają Skarb Państwa na uszczuplenie podatku (§ 1). Przepis § 4 przewiduje natomiast karalność za wykroczenie skarbowe, także dla podatnika, który mimo ujawnienia przedmiotu lub podstawy opodatkowania nie składa w terminie organowi podatkowemu lub płatnikowi deklaracji lub oświadczenia.
3. Art. 57 § 1 penalizuje uporczywe niewpłacanie w terminie podatku. Właściwość urzędu celnego obejmie sprawy z zakresu podatku VAT od importowanych towarów oraz podatku akcyzowego.
4. Art. 76 – urząd celny będzie właściwy do prowadzenia postępowań w sprawach przeciwko osobom, które przez wprowadzenie w błąd uprawnionego organu narażą Skarb Państwa na bezpodstawny zwrot podatku, zwrot nadpłaty lub jej zaliczenie na poczet zaległości podatkowej lub bieżących albo przyszłych zobowiązań podatkowych w zakresie podatku akcyzowego.
5. Art. 84 § 1 określa wykroczenie skarbowe polegające na niedopełnieniu obowiązku nadzoru nad przestrzeganiem reguł obowiązujących w działalności danego przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej, w wyniku czego sprawca dopuszcza, chociażby nieumyślnie, do dokonania czynu zabronionego określonego w rozdziale 6 Kodeksu karnego skarbowego. Urząd celny będzie właściwy w sprawach przeciwko osobom, które dopuszczą do dokonania czynu zabronionego określonego w art. 63-75 w pełnym zakresie, oraz w art. 54, art. 56, art. 57 § 1 i art. 76 w zakresie przedstawionym powyżej, w którym urząd celny jest właściwy do prowadzenia postępowania.

Przedstawione powyżej nowe uprawnienia organów celnych do prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe wpisują się w kompleksową zmianę kompetencji służb skarbowych (tj. celnych, podatkowych i kontroli skarbowej). Wraz ze zmianą roli i zakresu działania organów celnych w postępowaniu podatkowym, uzasadnionym było dokonanie również zmiany zakresu działania tych organów w dziedzinie zwalczania przestępczości skarbowej. Celem tych zmian jest zwiększenie skuteczności służb skarbowych w obszarze przeciwdziałania i zapobiegania nieprawidłowościom związanym ze stosowaniem przepisów prawa podatkowego i celnego. Dokonanie zmian przedstawionych powyżej było ponadto konieczne z uwagi na zachowanie jednolitości systemowej między właściwością poszczególnych organów skarbowych w postępowaniu podatkowym i w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Rozszerzenie zakresu właściwości rzeczowej urzędów celnych jako finansowych organów dochodzenia, a tym samym również izb celnych jako organów nadrzędnych nad finansowymi organami dochodzenia, niewątpliwie przyczyni się do wzrostu znaczenia Służby Celnej w obszarze zapobiegania i zwalczania przestępczości skarbowej.

Mirosław ŚWIDEREK
Wydział Prawno – Legislacyjny DC MF

ABC... Ochrony Własności Intelektualnej

Od pewnego czasu zacząłem zajmować się problemem ochrony własności intelektualnej, zdobywając doświadczenie w tym zakresie, dostrzegłem pewne ważne zagadnienia, które, moim zdaniem, nie wszystkim zainteresowanym są znane. Wobec czego postanowiłem stworzyć coś, co może być pomocne innym w codziennej pracy. Głównym celem tego opracowania jest przekazanie informacji, które dla jednych są oczywiste dla innych mogą okazać się drogowskazem.

Własność intelektualna stanowi dobro niematerialne (duchowe), niemierzalne – chronione przepisami prawa

Podstawy prawne działania organów celnych

Podstawy prawne działania administracji celnej uregulowane są przepisami szeroko rozumianego prawa celnego. Natomiast przepisy dotyczące ochrony własności intelektualnej znajdują umocowanie w aktach prawa międzynarodowego jak i krajowego.

Zatem działamy na podstawie:

- Art. 57 ustawy Kodeks Celny (tekst jednolity Dz.U. z 2001roku Nr 75 poz. 802 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2002 roku, w sprawie sposobu i trybu postępowania organów celnych przy zatrzymywaniu towarów w przypadku podejrzenia naruszenia przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej (Dz.U. Nr 12 poz. 112 i Nr 43, poz. 374).

Inne przepisy regulujące prawa własności (w szczególności):

- Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2000 roku Nr 80 poz. 904 ze zmianami)
- Ustawa Prawo własności przemysłowej z dnia 30 czerwca 2000 roku (Dz.U. z 2001 roku Nr 49 poz. 508).
- Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji z dnia 16 kwietnia 1993 roku (Dz.U. Nr 47 poz. 211 z późniejszymi zmianami).

Zasady postępowania w przypadku stwierdzenia naruszeń

Na co zwrócić uwagę?

Oczywistym jest, że nikt nie jest w stanie zapamiętać, jak wyglądają znaki zastrzegane przez poszczególne firmy – kieruję prośbę do funkcjonariuszy dokonujących odpraw, by: w wolnej chwili zajrzeli do zbiorów znajdujących się u kierowników zmian, bądź też do „naszego" intranetu i w miarę możliwości zapamiętali chociaż niektóre z wzorów-znaków będących przedmiotem ochrony (zapewne każdy wie jak wygląda znak firmy „adidas", ale istnieje jeszcze wiele innych, mniej znanych firm, które także korzystają z prawa ochrony).

Apeluję również by nie traktować spraw dotyczących ochrony własności intelektualnej jako nieistniejących, bądź jako ciężkiego bagażu w swej codziennej pracy, a raczej by starać się wykorzystać możliwości, którymi dysponujemy.

Obowiązek naszego działania wynika z przepisów prawa i ma swoje źródło już w ustawie zasadniczej (administracja publiczna, a do takiej się zaliczamy, obowiązana jest działać na podstawie i w granicach zakreślonych przez prawo – art. 7 Konstytucji).

Towar, będący przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą w zakresie ochrony własności intelektualnej podlega ochronie po dokonaniu wprowadzenia następnie przedstawienia organowi celnemu – a przed nadaniem przeznaczenia celnego a tym samym przed objęciem określoną procedurą, co wynika z art. 57 Kodeksu celnego.

Ocenę zgłaszanego towaru należy rozpocząć od dokumentów, a w szczególności dokonania rewizji celnej.

Dokumenty:

Jeżeli chodzi o dokumenty to ważnym elementem jest zwrócenie uwagi na pochodzenie towaru (skąd towar „ jedzie") – mamy bowiem do czynienia z dużym nawałem tzw. „chińszczyzny", czyli towarów z Dalekiego Wschodu w najróżniejszych postaciach, podrabiane są wszelkiego rodzaju wytwory przemysłu niekoniecznie naruszające wprost chronione znaki towarowe (przy czym nie musi to być wcale jedyna droga).

Następnie należy zwrócić uwagę na rodzaj oraz wartość zgłaszanego towaru jak również na odbiorcę, dla którego towar jest przeznaczony (najczęściej w przypadku importu towarów firmowych podmiotem – importerem, jest przedstawiciel handlowy o nazwie zbieżnej z nazwą produktu, jednak bywa i tak, że legalnego importu dokonują licencjobiorcy tak jak np. w przypadku wyrobów Disneya).

Uwaga!

Nie należy również popadać w skrajność, mam na myśli to, aby firmy mające ochronę nie były traktowane w sposób uprzywilejowany – to podmioty jak każde inne dokonujące obrotu na równi z innymi.

Chociaż, gdy importerem wyrobów firmowych (patrz znaków chronionych) jest właściciel praw, raczej nie należy podejrzewać naruszeń ochrony praw własności, ale wcale nie należy tego utożsamiać z odstąpieniem od przeprowadzenia weryfikacji zgłoszenia.

Rewizja:

Jeśli zaś chodzi o dokonywanie rewizji, to cokolwiek w jej trakcie zwróci waszą uwagę, podejmijcie próbę wyjaśnienia, (jeśli to możliwe) pobierzcie próby albo, chociaż na chwilę przynieście towar do kierowni-

ka, celem porównania z wzorami, które tam się znajdują.

Oto kilka wskazówek, które trzeba mieć na uwadze w trakcie dokonywania rewizji (nie są to jedyne elementy):

- ❖ Opakowanie zbiorcze jest zazwyczaj opatrzone oryginalnymi znakami (kodami),
- ❖ Każde następne opakowanie wewnątrz (komplety czy też pojedyncze sztuki) posiadają zazwyczaj oryginalne oznaczenia.
- ❖ Wyroby oryginalne zazwyczaj posiadają etykiety (zawierające kody, znaki fabryczne, znaki produktu bądź inne).
- ❖ Występują także oznaczenia bezpośrednio na produkcie.
- ❖ Zwrócić uwagę na znaki – postacie – słowa identyczne bądź łudząco przypominające wyrób oryginalny,
- ❖ Kody produktu są powielającymi się informacjami na towarze, etykietach i na opakowaniach.

Jeżeli przeprowadzone do tej pory czynności potwierdzają wasze przypuszczenia należy podjąć dalsze kroki.

Co zrobić, gdy stwierdzimy naruszenie ochrony praw własności?

W przypadku stwierdzenia, iż towar posiada znaki mogące stanowić naruszenie (przypominam, że możemy mieć do czynienia z towarem identycznym bądź łudząco podobnym) należy przede wszystkim skontaktować się z bezpośrednim przełożonym, gdyż każdy kierownik zna tok postępowania.

U kierownika zmiany znajdują się również instrukcje, wskazujące jak należy postąpić w omawianym przypadku.

Osobami, z którymi należy konsultować sprawy dotyczące naruszeń są:

- ❖ Koordynatorzy urzędowi (zwani lokalnymi),
- ❖ Koordynator Izby

Próbę wyjaśnienia wątpliwości można również podjąć we własnym zakresie, szczególnie, jeśli istnieje wątpliwość czy dany towar jest przedmiotem naruszeń praw, jednak lepiej będzie, jeśli to uczyni ktoś, kto bliżej zna problem, np. kierownik; osoba, która była w tym kierunku przeszkolona: przede wszystkim koordynatorzy (w tym momencie nie można jeszcze przekazywać pewnych informacji właścicielowi praw a w szczególności danych importera bądź eksportera).

Najwięcej wątpliwości będzie budził towar, który jest łudząco podobny, trzeba być przygotowanym na dokładne opisanie wyglądu towaru – w tym celu potrzebny będzie przedmiot ochrony w zasięgu wzroku.

Jeśli wasze podejrzenia są na tyle oczywiste, że nie wymagają wskazanego wyjaśnienia lub też wyjaśniliście swoje wątpliwości, należy:

a) Przeprowadzić szczegółową rewizję.
b) Dokonać zatrzymania towaru (w formie decyzji- wzory u kierowników zmian lub u koordynatora).
c) Wysłać zawiadomienie do firmy bądź firm lub ich przedstawicieli o dokonanym zatrzymaniu (przypominam, że w zawiadomieniu możemy podać tylko niektóre informacje – patrz wyżej).
d) Złożyć towar do depozytu.
e) Jeśli wcześniej tego nie uczyniliście – zawiadomić koordynatora.

Ad. a) Na co zwrócić uwagę podczas rewizji opisałem wyżej, przypomnę tylko, że jest to o tyle ważne, iż stanowi podstawę roszczeń właściciela praw w stosunku do importera.

Ad. b) Decyzję wystawia się na podmiot dokonujący importu, nie na właściciela praw, dekretuje się ją do wiadomości: adresata a jeśli za niego zgłoszenia dokonuje agencja celna także i zgłaszającemu; Koordynatora Izby; Izby Celnej w Warszawie (z podaniem numeru decyzji ochronnej, jeśli taka jest); i do akt.

Podstawą wydania decyzji jest (z wyjątkiem przepisów prawa materialnego): w pierwszym przypadku (tzw. na wniosek) jest decyzja wydana przez Dyrektora Izby Celnej w Warszawie na wniosek właściciela praw – zatrzymania dokonujemy na 10 dni roboczych; w pozostałych przypadkach z urzędu – zatrzymania dokonujemy na 3 dni robocze, warunek zatrzymania: musimy znać właściciela praw.

Ad. c) Zawiadomienie kieruje się do firmy będącej właścicielem praw ochrony danego produktu (wzory również u kierowników zmian bądź koordynatorów),

W zawiadomieniu zamieszcza się tylko niezbędne informacje, o dalsze firma sama poprosi w dalszym postępowaniu. Zawiadomienie należy dekretować do wiadomości: strony (właściciela praw), bądź osoby przez niego wskazanej (np. pełnomocnika); Koordynatora Izby; Izby Celnej w Warszawie (wydającej decyzje) i do akt. Zawiadomienie przesyła się faksem za potwierdzeniem odbioru, potwierdzenie jest to o tyle ważne, że od daty powiadomienia biegną terminy.

Ad. d) Składając towar do magazynu depozytowego koniecznym jest wystawienie pokwitowania depozytowego.

Pokwitowanie wystawia się na dokonującego importu (jemu deponujemy towar), nie na właściciela praw.

Sugerowałbym wystawienie osobnych pokwitowań na każdą partię towaru (jeżeli mamy do czynienia z naruszeniami dla kilku różnych firm), gdyż to ułatwi rozliczenie w wypadku tzw. „schodzenia" towaru mogące nastąpić w różnych terminach.

Należy również sprawdzać ilości (skorygować ewentualne rozbieżności).

Ad. e) Powiadomienie koordynatora jest niezbędne, z co najmniej dwóch powodów: po pierwsze koordynator powinien czuwać nad poprawnością dokonania zatrzymania towaru będącego przedmiotem naruszeń, po wtóre na tym sprawa się nie kończy i dalszy tok postępowania ktoś musi poprowadzić i właśnie po to jest koordynator (tu mam na myśli koordynatorów wyznaczonych w ramach poszczególnych urzędów), chyba, że w innych urzędach obowiązuje inna pragmatyka.

c. d. n.

Wojciech ŻELEŹNIAK
Koordynator ds. Ochrony Własności Intelektualnej
Urzędu Celnego w Rzepinie

Nowe przepisy

W Dzienniku Ustaw Nr **115** z dnia 2 lipca 2003 r. opublikowane zostało rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2003 r. zmieniające rozporządzenie **w sprawie ustanowienia kontyngentów taryfowych na przywóz niektórych towarów pochodzących z Republiki Czeskiej, Republiki Słowackiej, Republiki Węgierskiej, Rumunii, Republiki Słowenii i Republiki Bułgarii** – poz. **1085**.

W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie ustanowienia kontyngentów taryfowych na przywóz niektórych towarów pochodzących z Republiki Czeskiej, Republiki Słowackiej, Republiki Węgierskiej, Rumunii, Republiki Słowenii i Republiki Bułgarii (Dz.U. Nr 228, poz. 1904 oraz z 2003 r. Nr 89, poz. 831) w załączniku nr 4 kontyngent oznaczony numerami: 095404, 095412 oraz 095414 otrzymał brzmienie określone niniejszym rozporządzeniem (wycofane zostały preferencje na towary pochodzące ze Słowenii, takie jak: jaja ptasie, wina, niektóre przetwory spożywcze). Zgodnie z § 2.2 tego rozporządzenia, pozwolenia wydane przed dniem jego wejścia w życie zachowują ważność do dnia upływu terminu, na który zostały udzielone.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, tj. z dniem **17 lipca 2003 r**.

W Dzienniku Ustaw Nr **116** z dnia 4 lipca 2003 r. opublikowane zostały wymienione niżej rozporządzenia:

- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2003 r. **w sprawie wyznaczenia Dyrektora Izby Celnej Port Lotniczy w Warszawie do prowadzenia niektórych spraw celnych** – poz. **1094**.

  Rozporządzeniem tym Dyrektor Izby Celnej Port Lotniczy w Warszawie wyznaczony został do wykonywania następujących zadań:

  a) prowadzenia w pierwszej instancji postępowań w sprawach dotyczących:
     (I) wiążącej informacji taryfowej,
     (II) wiążącej informacji o pochodzeniu towaru,
     (III) wpisu na listę agentów celnych,
     (IV) skreślenia z listy agentów celnych,
     (V) zawieszenia działalności agenta celnego;

  b) prowadzenia listy agentów celnych.

  Postępowania w pierwszej instancji w sprawach wymienionych w punkcie a), wszczęte i niezakończone przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, przejmuje Dyrektor Izby Celnej Port Lotniczy w Warszawie, przy czym wszystkie już podjęte w postępowaniu czynności pozostają w mocy.

  Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, tj. z dniem **19 lipca 2003 r**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wydawania wiążącej informacji taryfowej, wzoru wniosku i niezbędnych dokumentów, które należy do niego dołączyć, a także wzoru formularza wiążącej informacji taryfowej** – poz. **1095**.

  Załączniki nr 1 i 2 w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 17 sierpnia 1999 r. w sprawie szczegółowych warunków wydawania wiążącej informacji taryfowej, wzoru wniosku i niezbędnych dokumentów, które należy do niego dołączyć, a także wzoru formularza wiążącej informacji (Dz. U. Nr 70, poz. 788 oraz z 2002 r. Nr 43, poz. 379) otrzymały brzmienie określone odpowiednio w załącznikach nr 1 i 2 tego rozporządzenia.

  Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, tj. z dniem **19 lipca 2003 r**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie wiążącej informacji o pochodzeniu towaru** – poz. **1096**.

  Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, tj. z dniem **19 lipca 2003 r**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 9 czerwca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie agencji celnych i agentów celnych** – poz. **1097**.

  Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, tj. z dniem **19 lipca 2003 r**.

W Dzienniku Ustaw Nr **120** z dnia 10 lipca 2003 r. opublikowana została **ustawa z dnia 23 kwietnia 2003 r. o zmianie ustawy – Kodeks celny oraz o zmianie ustawy o Służbie Celnej.**

W Dzienniku Ustaw Nr **134** z dnia 31 lipca 2003 r. opublikowano:

- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie urzędów celnych właściwych dla przywozu i wywozu produktów GMO** – poz. **1252**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie urzędów celnych, w których może być dokonywany eksport, import lub tranzyt towarów o znaczeniu strategicznym** – poz. **1253**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie utworzenia izb celnych i urzędów celnych oraz określenia ich siedzib** – poz. **1254**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie właściwości miejscowej organów celnych** – poz. **1255**.
- **Rozporządzenie** Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2003 r. **zmieniające rozporządzenie w sprawie urzędów celnych, w których są dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego w zależności od rodzajów towarów lub procedur celnych, którymi mogą być obejmowane towary** – poz. **1256**.

W Dzienniku Ustaw Nr **137** z dnia 6 sierpnia 2003 r. poz, 1302 opublikowana została **ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektóryh ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.**

Nowa struktura organizacyjna Służby Celnej

Proces dostosowywania polskiej administracji celnej do wymogów, którym podlegają administracje celne Unii Europejskiej, w tym do nowej sytuacji, w której będzie funkcjonowała Służba Celna od maja 2004 r. (faktyczna likwidacja ponad połowy granic celnych) wymaga opracowania nowego modelu struktury organizacyjnej. Podejmując prace nad zmianą struktury naszej służby należy również wziąć pod uwagę zadania, które polska administracja celna ostatnio przejęła lub przejmie do chwili wejścia Polski do UE, takie jak działalność operacyjno rozpoznawcza, zadania związane z akcyzą, kontrola przestrzegania legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców. Toczący się proces przekształceń implikuje konieczność przeprowadzenia zmian zarówno w strukturze zewnętrznej jak też wewnętrznej jednostek organizacyjnych administracji celnej. W celu właściwego określenia zewnętrznej struktury administracji celnej konieczne jest przyjęcie pewnych założeń ogólnych:

1) ze szczególną ostrożnością powinny być podejmowane decyzje odnośnie zmian w przypadku izb celnych i urzędów celnych, których właściwość miejscowa obejmuje obszary przylegające do przyszłej zewnętrznej granicy UE,
2) zmiany, co do zasady, nie powinny dotyczyć oddziałów celnych obsługujących zewnętrzną granicę UE, ewentualnie mogą być związane z połączeniem niewielkich placówek (np. oddziały graniczne obsługujące ograniczony kolejowy ruch osobowy) z jednostkami położonymi w bliskiej odległości,
3) ze struktury urzędu celnego powinna zostać wyodrębniona jednostka w formie oddziału, zajmująca się obsługą zgłoszeń celnych (dotychczasowy Referat Przyjmowania Zgłoszeń Celnych i Kontroli Celnej w Urzędzie Celnym),
4) należy uwzględniać specyfikę obrotu towarowego – obrót przesyłek pocztowych, transport kolejowy,
5) należy przeanalizować wnioski środowisk gospodarczych lub wnioski składane w imieniu tych środowisk, dotyczące jednostek organizacyjnych Służby Celnej.

Aby w pracach nad przyszłym modelem Służby Celnej zachować pełen obiektywizm konieczne jest zdefiniowanie i następnie analiza wskaźników/parametrów/kryteriów stałych odrębnie dla izb, urzędów i oddziałów celnych.

Określając strukturę izb celnych analizie należy poddać:

- zasięg izby celnej obejmujący minimum jedno województwo,
- ogólną liczbę podmiotów gospodarczych działających w województwie,
- liczbę podmiotów gospodarczych obsługiwanych przez poszczególne izby celne,
- liczbę zgłoszeń celnych,
- korzystną infrastrukturę dla siedziby izby,
- liczbę składów celnych, magazynów celnych i agencji celnych.

Dostosowanie zasięgu terytorialnego izby do podziału administracyjnego kraju stwarza możliwości lepszej współpracy na poziomie wojewódzkim z instytucjami państwowymi (Policja, Straż Graniczna, Wojewódzka Inspekcja Transportu Drogowego) oraz samorządowymi.

Za podstawowe kryterium w typowaniu liczby i lokalizacji jednostek administracji celnej funkcjonujących po akcesji Polski do Unii Europejskiej uznać należy przewidywaną liczbę zgłoszeń celnych do wszystkich procedur celnych z krajów, które nie będą członkami UE po 1 maja 2004 r. Założyć jednakże należy, iż zmiany struktury obrotu towarowego w ujęciu krajów pochodzenia/przeznaczenia, możliwości dokonywania odpraw celnych przez podmioty krajowe poza obszarem Polski i odwrotnie – przez unijne podmioty niekrajowe w Polsce mogą powodować błąd ww. szacunków.

Poza przewidywaną ilością zgłoszeń celnych na obciążenie pracą poszczególnych jednostek organizacyjnych Służby Celnej wpływać będzie zarówno liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w danym województwie, jak też liczba podmiotów gospodarczych obsługiwanych przez daną izbę celną. W ramach tego wskaźnika należy wyodrębnić podmioty, których obsługa wymaga szczególnego zaangażowania sił i środków administracji celnej np. z uwagi na dużą liczbę zgłoszeń celnych, lub charakter obrotu towarowego. Na wzrost obciążenia pracą izb celnych wpływa także liczba agencji celnych, składów celnych i magazynów celnych działających w ich otoczeniu. Dane te są istotne na dalszym etapie analizy dotyczącej zasadności funkcjonowania poszczególnych urzędów celnych i oddziałów celnych. Dokonując przeglądu potencjału technicznego izb celnych należy wziąć pod uwagę status prawny nieruchomości, powierzchnię użytkową budynku, dane dotyczące okablowania strukturalnego (sieci LAN, WAN), powierzchnię użytkową magazynów, garaży, czynsz i koszty utrzymania.

Wskaźniki, którymi należy się kierować określając **struktury urzędów celnych** podzielić można na dwie grupy.

W grupie parametrów związanych z zadaniami realizowanymi przez urzędy celne po przystąpieniu do UE należy wymienić:

- liczbę zgłoszeń celnych,
- obciążenie pracą,
- urzędy celne proponowane do realizacji zadań związanych z podatkiem akcyzowym,
- liczbę składów celnych, magazynów celnych i agencji celnych,
- liczbę stałych podmiotów, występowanie szczególnych podmiotów,
- liczbę postępowań karnych skarbowych.

Natomiast do grupy wskaźników związanych z infrastrukturą i lokalizacją należy zaliczyć:

- status prawny nieruchomości, powierzchnia pomieszczeń, okablowanie – LAN,
- powierzchnię placu i magazynu, czynsz,
- odległość do najbliższego urzędu celnego.

Podstawowym kryterium przyjętym w typowaniu liczby i lokalizacji urzędów celnych – funkcjonujących po akcesji Polski i państw pierwszej grupy kandydackiej do Unii Europejskiej (Cypr, Estonia, Litwa, Słowenia, Ło-

twa, Słowacja, Węgry, Czechy i Malta) – powinna być liczba zgłoszeń celnych do wszystkich procedur celnych. Analogicznie jak w przypadku izb celnych oszacowanie tej skali może nastąpić w oparciu o liczbę bieżących zgłoszeń celnych towarów pochodzących z krajów nienależących do UE oraz krajów, które nie wstąpią do UE w ramach najbliższego procesu jej poszerzenia. Możliwy błąd tych szacunków dla roku 2004 może wynikać ze zmiany struktury obrotu towarowego w ujęciu krajów pochodzenia/przeznaczenia, możliwości dokonywania odpraw celnych przez podmioty krajowe poza obszarem Polski i odwrotnie – przez unijne podmioty niekrajowe w Polsce. Obecnie brak jest jednoznacznych przesłanek do prognozowania wpływu w/w czynników na obciążenie polskiej administracji celnej zadaniami związanymi z obsługą zgłoszeń celnych.

Bardzo istotnym kryterium, które należy wziąć pod uwagę przy analizowaniu obecnej i przyszłej struktury organizacyjnej urzędów celnych, jest obciążenie pracą. Wskaźnik obciążenia pracą wynika z przemnożenia liczby zgłoszeń do procedur celnych, liczby powrotnych wywozów, liczby decyzji wydanych przed zwolnieniem towaru i liczby osób przekraczających granicę przez określony dla nich współczynnik.

Uzupełnieniem obrazu danej jednostki, jaki może zostać sporządzony w oparciu o liczbę zgłoszeń celnych oraz obciążenie pracą, jest liczba stałych podmiotów, w tym liczba podmiotów o szczególnym charakterze. Za stałe podmioty przyjąć można te podmioty gospodarcze, które co najmniej raz w miesiącu obsługiwane są przez urzędy celne i podległe im oddziały celne. Podmioty o szczególnym charakterze, to te których obsługa wymaga szczególnego zaangażowania administracji celnej z uwagi na zakres prowadzonej działalności (duża liczba zgłoszeń celnych, charakter obrotu towarowego). Na zwiększone zaangażowanie poszczególnych jednostek administracji celnej, co może skutkować ich większym obciążeniem, wpływa liczba składów, magazynów oraz agencji celnych działających w ramach urzędów celnych. Zauważyć należy, iż jedna agencja celna może wykonywać czynności przy dwóch lub większej liczbie urzędów/oddziałów celnych).

Istotnym kryterium, wśród zadań realizowanych bezpośrednio przez urzędy celne, jest liczba spraw karnych skarbowych wszczętych i prowadzonych w poszczególnych urzędach celnych.

Uwzględnić należy liczbę spraw karnych skarbowych dotyczących VAT w imporcie oraz akcyzy, co w przypadku przejęcia przez administrację celną zadań związanych z podatkiem akcyzowym może mieć wpływ na ogólną liczbę spraw prowadzonych przez poszczególne urzędy celne.

Określanie docelowej struktury urzędów celnych powinno uwzględniać także fakt, iż nie wszystkie urzędy celne proponowane są do realizacji zadań związanych z podatkiem akcyzowym.

W ramach grupy wskaźników dotyczących infrastruktury i lokalizacji jako wskaźniki podstawowe wyodrębnić należy status prawny nieruchomości, powierzchnię pomieszczeń oraz istniejące okablowanie – LAN. Status prawny nieruchomości obejmuje trwały zarząd (korzystny z punku widzenia stabilizacji danej placówki administracji celnej), użyczenie występujące najczęściej w przypadku przejść granicznych (korzystne z punku widzenia kosztów) oraz najem. W przypadku okablowania należy uwzględnić liczbę odrębnych budynków lub budowli w ramach danej jednostki do okablowania i liczbę budynków lub budowli okablowanych. Parametr powierzchni placu i magazynu ma znaczenie drugoplanowe. Niemniej jednak, z uwagi na potrzebę organizacji w ramach urzędów celnych magazynów depozytowych pozwalających właściwie przechowywać zajęte towary, wskaźnik ten należy uwzględnić jako wskaźnik pomocniczy. Pomocniczy charakter ma również wskaźnik czynszu.

Wskaźniki dla określenia struktury oddziałów celnych – tak jak dla urzędów celnych – można wyodrębnić wskaźniki związane z zadaniami administracji celnej oraz wskaźniki związane z infrastrukturą i lokalizacją.

Do grupy parametrów związanych z zadaniami realizowanymi przez oddziały celne po przystąpieniu Polski do UE, które pozwolą na określenie ich struktury zaliczyć należy:

- przejścia graniczne,
- liczba zgłoszeń celnych,
- obciążenie pracą,
- liczba składów celnych, magazynów celnych i agencji celnych,
- liczba stałych i szczególnych podmiotów,
- występowanie wolnych obszarów celnych oraz specjalnych stref ekonomicznych,
- specyfika transportu.

Grupę wskaźników związanych z infrastrukturą i lokalizacją stanowią:

- status prawny nieruchomości, powierzchnia pomieszczeń, okablowanie – LAN, powierzchnia placu, powierzchnia magazynu, czynsz,
- odległość do najbliższego oddziału celnego.

Oddziały celne powinny posiadać minimalne zatrudnienie – 10 osób. Powyższa liczba uwzględnia specyfikę mniejszych jednostek (np. niektóre komórki graniczne), natomiast nie ogranicza większego zatrudnienia w przypadku realizacji szerszego spektrum zadań. Umożliwia także racjonalne geograficzne rozmieszczenie komórek organizacyjnych administracji celnej. Ponadto, zatrudnienie na takim poziomie utrzymywane jest w administracjach celnych państw członkowskich UE.

W stosunku do placówek zlokalizowanych w przejściach granicznych należy przyjąć, iż wszystkie komórki organizacyjne usytuowane w przejściach granicznych na granicy wschodniej, północnej (z Obwodem Kaliningradzkim), w portach lotniczych i morskich, co do zasady powinny zostać utrzymane.

Przewidywana liczba zgłoszeń celnych w procedurach celnych po wstąpieniu Polski i państw z pierwszej grupy państw kandydackich do Unii Europejskiej (Cypr, Estonia, Litwa, Słowenia, Łotwa, Słowacja, Węgry, Czechy i Malta) powinna być podstawowym kryterium przyjętym w typowaniu liczby i lokalizacji oddziałów celnych przewidzianych dla ruchu towarowego po przystąpieniu Polski do UE. Podobnie jak w przypadku urzędów celnych, należy założyć, że na dzisiaj oszacowanie tej skali może nastąpić w oparciu o liczbę bieżących zgłoszeń celnych towarów pochodzących z krajów nienależących do Unii Europejskiej oraz krajów, które nie wstąpią do Unii Europejskiej w ra-

mach najbliższego procesu poszerzenia UE. Założenia dla możliwego błędu ww. szacunków są takie same jak w przypadku urzędów celnych.

Istotnym wskaźnikiem w przypadku analizy struktury oddziałów celnych w kontekście integracji z Unią Europejską jest wskaźnik obciążenia pracą. Wynika on z przemnożenia liczby zgloszeń do procedur celnych, liczby powrotnych wywozów, liczby decyzji wydanych przed zwolnieniem towaru i liczby osób przekraczających granicę przez określony dla nich współczynnik.

Bardzo istotnym kryterium dla określenia struktury administracji celnej na poziomie oddzialów celnych jest liczba stałych podmiotów oraz liczba podmiotów o charakterze szczególnym.

Liczba stałych podmiotów obejmuje te podmioty gospodarcze, które co najmniej raz w miesiącu obsługiwane są przez poszczególny oddzial celny. Podmioty o szczególnym charakterze to te, których obsluga celna wymaga szczególnego zaangażowania administracji celnej z uwagi na zakres prowadzonej dzialalności (duża liczba zgłoszeń celnych, charakter obrotu towarowego). Na obciążenie pracą poszczególnych oddziałów celnych, poprzez zwiększone obowiązki związane z przyjmowaniem i kontrolą zgłoszeń celnych, może wplywać także funkcjonowanie składów celnych, magazynów celnych oraz agencji celnych.

Przy opracowywaniu przyszłej struktury na poziomie oddzialów celnych należy również zwrócić uwagę na działające na ich terenie Specjalne Strefy Ekonomiczne. Z danych Ministerstwa Gospodarki wynika, iż realizując ustawę z 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych w latach 1995 – 1997 ustanowiono na okres 20-tu lat 17 stref o łącznym aktualnym obszarze 4 937 ha. W ramach harmonizacji prawa z przepisami obowiązującymi w krajach wspólnoty od 1 stycznia 2001 r. weszła w życie ustawa z 30 czerwca 2000 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz. U. Nr 60, poz. 704) oraz nowelizacja ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych z 16 listopada 2000 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 1228). Z dniem 1 stycznia 2001 roku obowiązują nowe zasady udzielania pomocy regionalnej w specjalnych strefach ekonomicznych, są one zgodne z zasadami obowiązującymi w UE.

Parametr dotyczący specyfiki transportu jest istotny z uwagi na konieczność zapewnienia płynnej obslugi celnej podmiotów gospodarczych korzystających ze specyficznego środka transportu, np. kolej czy transport lotniczy.

Wskaźniki związane z infrastrukturą oddziałów celnych należy analizować uwzględniając status prawny nieruchomości, powierzchnię użytkową budynku, powierzchnię użytkową magazynów, garaży, czynsz i koszty utrzymania, okablowanie. Bardzo duże znaczenie, z punktu widzenia lokalizacji komórek organizacyjnych związanych bezpośrednio z obsługą obrotu towarowego z zagranicą, ma powierzchnia placu, magazynu i czynsz. Czynności takie jak oględziny, rewizja celna towarów, tymczasowe przechowywanie towarów zgloszonych do odprawy celnej, w tym czasowe składowanie towarów, czy postępowanie związane z zatrzymaniem towarów wymusza na jednostkach administracji celnej konieczność posiadania odpowiedniego zaplecza do dokonywania kontroli celnej – placów odpraw celnych, magazynów celnych, ramp. Wskaźnik obrazujący obciążenia finansowe ponoszone z tytułu czynszu ma charakter pomocniczy, gdyż koszty czynszu są kosztami stałymi.

W odniesieniu do parametru związanego z odległością proponuje się przyjąć zasadę, iż odległość oddzialu celnego od kolejnego oddziału celnego winna mieścić się w granicach 40-80 km.

Wyjątkami mogą być duże miasta stanowiące jednocześnie szczególne skupiska podmiotów gospodarczych. Wówczas odleglość może być mniejsza niż 40 km, natomiast większa odległość między jednostkami może występować w regionach o mniejszej aktywności gospodarczej. Przyjęte założenia pozwalają na racjonalne rozmieszczenie oddziałów celnych i zapewnia względnie dobry dostęp do placówek celnych podmiotom dokonującym obrotu towarowego z zagranicą. Zmiany te pozwolą na utworzenie sprawnych jednostek administracji celnej zdolnych realizować kontrolę obrotu towarowego w pełnym zakresie. Są one również związane z szerszym stosowaniem procedur uproszczonych oraz wprowadzeniem elektronicznego systemu wspomagającego obsługę zgłoszeń celnych CELINA. Analizując kryterium odległości należy wziąć pod uwagę usytuowanie poszczególnych jednostek przy głównych szlakach komunikacyjnych (obecnych i przyszłych).

Jak wspomniano na wstępie, prace mające na celu wypracowanie docelowej struktury zewnętrznej polskiej administracji celnej, w oparciu o analizę obecnej struktury na podstawie wyżej opisanych wskaźników i kryteriów, wymagają jednoczesnego dostosowania struktury wewnętrznej naszej służby do pełnienia nowych zadań. W najbliższej przyszłości przewidywane są dwie zmiany. W związku z uzyskaniem nowych uprawnień związanych z dzialalnością operacyjno-rozpoznawczą organów celnych, zarządzeniem Nr 16 Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2003 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutów izbom celnym i urzędom celnym (wchodzi w życie 19 lipca br.) wprowadzono do struktury organizacyjnej izb celnych komórki dokumentacji celnej, które bezpośrednio podlegają dyrektorowi izby celnej. Do realizacji zadań z zakresu podatku akcyzowego w obrocie krajowym przewiduje się utworzenie komórek podatku akcyzowego funkcjonujących w ramach struktury wewnętrznej izb celnych. Na poziomie urzędu celnego zadania te będą realizowały komórki: podatku akcyzowego, kontroli podatku akcyzowego oraz szczególnego nadzoru podatkowego. Ponadto w skład urzędów celnych właściwych do spraw znaków skarbowych akcyzy będą wchodziły komórki znaków skarbowych akcyzy. Zarządzenie Ministra Finansów przewidujące powstanie ww. komórek wejdzie w życie równolegle z ustawą z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu wojewódzkich kolegiów skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych.

Agnieszka MIAKISZ
Wydział Organizacji Struktur
Administracji Celnej OC MF

Alokacja kadr Służby Celnej

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stanowi o konieczności wdrożenia w administracji celnej rozwiązań dostosowujących strukturę organizacyjną do wymogów i standardów europejskich.

Zmiany struktury i kierunków obrotu towarowego z zagranicą powodują, iż dotychczasowe zadania związane z obsługą zgłoszeń ulegną znacznemu zmniejszeniu, zaś planowane zniesienie granicy zachodniej i południowej, a także części wschodniej, przesądzają o potrzebie właściwego zagospodarowania zasobów kadr Służby Celnej i dokonania zmian w obsadzie etatowej placówek celnych.

W celu uniknięcia konieczności redukcji znacznej liczby jednostek organizacyjnych, a tym samym pozostawienia w Służbie Celnej jak największej liczby profesjonalnych i dobrze przygotowanych pracowników i funkcjonariuszy celnych, rząd i kierownictwo Służby Celnej podjęły szereg działań na rzecz pozyskania nowych zadań i kompetencji przez organy celne.

Nowe zadania Służby Celnej będą wynikać z:

- ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o utworzeniu Wojewódzkich Kolegiów Skarbowych oraz o zmianie niektórych ustaw regulujących zadania i kompetencje organów oraz organizację jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych,
- nowelizacji ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach losowych i zakładach wzajemnych oraz projektem ustawy o podatku akcyzowym,
- zadań nałożonych na Polskę w związku z członkostwem w Unii Europejskiej, w szczególności związanych z kontrolą, wynikająca ze Wspólnej Polityki Rolnej i zadaniami z zakresu statystyki towarowego obrotu wewnątrzwspólnotowego INTRASTAT.

Należy podkreślić, iż zakres przejmowanych zadań jest zdecydowanie szerszy niż zadania, które w chwili obecnej są realizowane przez pracowników aparatu skarbowego.

Znaczne zwiększenie uprawnień powoduje, iż rzeczywistym problemem związanym z likwidacją granic nie jest redukcja zatrudnienia, a alokacja.

W celu sprawnego przygotowania i przeprowadzenia alokacji kadr został powołany Międzyresortowy Zespół do Spraw Alokacji Kadr Służby Celnej. Głównym zadaniem Zespołu jest opracowanie programu alokacji kadr Służby Celnej oraz nadzór nad jego realizacją. Zespół na podstawie analizy obecnej i planowanej struktury organizacyjnej i obsady kadrowej opracował dokument „Propozycje dotyczące Alokacji Kadr Służby Celnej", który w dniu 4 lipca 2003 r. został przekazany do Pana Marka Wagnera Sekretarza Stanu Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Materiał zawiera analizę obecnej i planowanej struktury organizacyjnej i kadrowej Służby Celnej, informację na temat możliwości zatrudnienia funkcjonariuszy w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Finansów oraz w innych organach administracji publicznej jak również harmonogram działań jakie należy podjąć w związku z alokacją.

W oparciu o dane przesłane przez poszczególne resorty ustalono, że w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Finansów (Ministerstwo Finansów, Izby Skarbowe, Urzędy Skarbowe, Urzędy Kontroli Skarbowej) może znaleźć zatrudnienie przeszło 2 tys. funkcjonariuszy celnych. Natomiast w innych organach administracji publicznej (ministerstwach, urzędach wojewódzkich, służbach, inspekcjach i strażach w tym Policji i Straży Granicznej) około 7 tys. etatów może zostać objętych przez obecnych funkcjonariuszy celnych.

Należy podkreślić, iż w pierwszej kolejności konieczne będzie zapewnienie odpowiedniej obsady kadrowej w celu sprawnego realizowania zadań nałożonych na Służbę Celna. Jedynie w wypadku wystąpienia nadwyżki kadr możliwe będzie skierowanie jej do pracy lub służby w innych jednostkach organizacyjnych resortu finansów, a także innych organach administracji publicznej – zgodnie ze wstępnym zapotrzebowaniem określonym w toku prac Zespołu przez ich przedstawicieli.

Działania podejmowane przez Kierownictwo Służby Celnej zmierzają do najefektywniejszego wykorzystania posiadanego potencjału kadrowego.

Wstępne szacunki wskazują iż problem alokacji kadr Służby Celnej nie dotyczy w zasadzie ogólnej liczby zatrudnionych. Dotyczy jednak zagadnienia sprawnego i efektywnego przemieszczania kadr Służby Celnej do innych zadań a w tym również do innych miejsc pełnienia służby.

W celu rozłożenia procesu alokacji kadr Służby Celnej w czasie, stosowne działania realizowane są sukcesywnie. W związku z tym

1) wstrzymano nabór na wakaty powstałe w wyniku fluktuacji kadr, w związku z przejściem funkcjonariuszy celnych i pracowników na emeryturę w Izbach Celnych w: Cieszynie, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Nowym Targu, Olsztynie, Poznaniu, Rzepinie, Szczecinie, Toruniu, Warszawie, Port Lotniczy w Warszawie oraz Wrocławiu. Pozyskane w ten sposób etaty przenoszone są przede wszystkim na granicę wschodnią i północną kraju.
2) rozpatrywane są indywidualne wnioski funkcjonariuszy celnych o przeniesienia do pełnienia służby w innej izbie celnej.
3) przesłano do izb celnych dobrowolną deklarację dla osób, które wyrażają chęć przeniesienia się do innej izby celnej. Opracowanie wyników deklaracji pozwoli określić przybliżoną liczbę funkcjonariuszy celnych wyrażających wolę przeniesienia do pełnienia służby w innych izbach celnych a tym samym pozwoli na przygotowanie programu restrukturyzacji zatrudnienia.

Dalszymi działaniami jakie należy podjąć w celu zapewnienia sprawnego i efektywnego programu alokacji kadr będzie m. in. opracowanie przez dyrektorów izb celnych ostatecznej obsady etatowej w oparciu o docelową strukturę organizacyjną administracji celnej, a w przypadku izb celnych znajdujących się na granicy zachodniej i południowej rów-

nież obsady personalnej. Określenie obsady personalnej w tych izbach celnych pozwoli wskazać funkcjonariuszy celnych, którzy będą przewidziani do przeniesienia służbowego do innych izb celnych. Umożliwi to z pewnym wyprzedzeniem poinformowanie funkcjonariusza celnego o możliwości pełnienia służby w innej izbie celnej.

Podejmowane działania zmierzają do stworzenia efektywnie zorganizowanej służby o wysokich kwalifikacjach, zapewniających właściwą obsługę podmiotów gospodarczych, na poziomie porównywalnym z administracjami celnymi obecnych krajów Unii Europejskiej.

Elżbieta KAMIŃSKA
Justyna KLOCEK
Wydział Kadr i Szkolenia OC MF

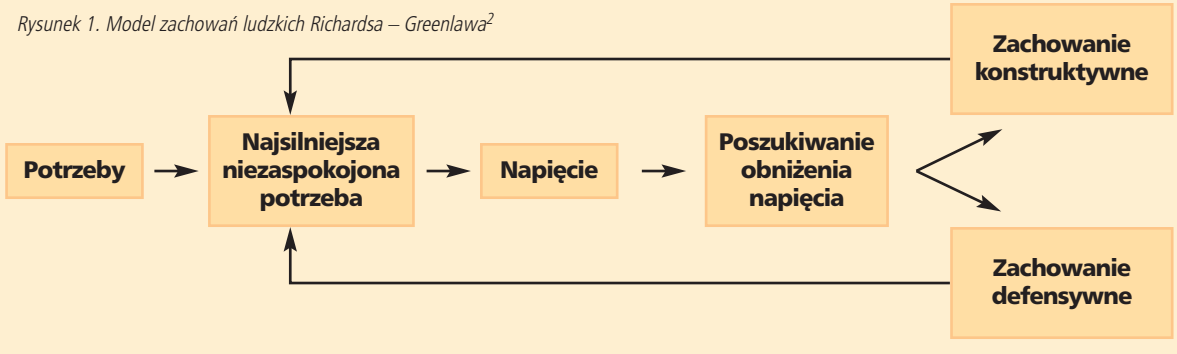
Pracownicy – zasoby warte inwestowania

Sprawność funkcjonowania instytucji zarządzanych zależy nie tylko od właściwie wybranych technik osobistego działania jej członków oraz od właściwego doboru i funkcjonowania zasobów, ale także od właściwych relacji między składnikami zasobów, czyli od właściwej organizacji oraz od umiejętności i chęci właściwego posługiwania się zasobami.[1]

Potrzeba, to stan braku czegoś, co jest niezbędne do utrzymania życia, zapewnia rozwój, zachowanie gatunku, utrzymanie określonej roli społecznej.[3] Problematyka ilości i struktury potrzeb stanowi nieustanny przedmiot sporów i dyskusji. McClelland wyróżnia trzy podstawowe[4]:
- potrzebę władzy,
- potrzebę przynależności,
- potrzebę osiągnięć.

ujawniać swą siłę motywacyjną dopiero po uznanym za wystarczające zaspokojeniu potrzeb niższego rzędu. Ponadto, im wyższa w hierarchii dana potrzeba, tym większa jest jej motywacyjna siła oddziaływania. Indywidualne hierarchie potrzeb są różne i zmienne w czasie. Jest to wynikiem[7]:
- aktualnego stopnia zaspokojenia potrzeb i poziomu zadowolenia z niego,

Rysunek 1. Model zachowań ludzkich Richardsa – Greenlawa[2]

Jednym z najistotniejszych zadań każdego kierownika jest kształtowanie pożądanych dla organizacji zachowań ludzi. Każdy pracownik ma swoje potrzeby, a niezaspokojenie ich rodzi napięcia, które wymuszają u kierownika poszukiwanie sposobów rozwiązywania powstałych w związku z napięciami problemów.

Rozładowanie napięcia może być konstruktywne, ukierunkowane na znalezienie rozwiązań zaspokajających potrzeby (np. dokształcanie w przypadku potrzeby awansowania) albo zachowawcze, gdy zaspokojenie potrzeb wydaje się być niemożliwe (np. racjonalizacja, stłumianie, agresja).

Szansa lepszego zaspokojenia potrzeb uruchamia ludzkie działania.

Ross A. Webber przedstawia wyniki badań C. P. Alderferfera, zgodnie z którymi istnieją trzy kategorie potrzeb:[5]
- egzystencjalne,
- społeczne,
- rozwojowe.

Bardziej rozbudowaną klasyfikację zaproponował amerykański psycholog A. Maslow. Jego piramidę potrzeb przedstawia rysunek 2.

Przyjęcie koncepcji Maslowa nie oznacza unifikacji zaproponowanej hierarchii w odniesieniu do wszystkich ludzi. Oznacza natomiast, że człowiek rodzi się ze wszystkimi wyżej wymienionymi potrzebami, choć w danym momencie nie wszystkie i nie z jednakową siłą kształtują jego zachowanie. Potrzeby wyższego rzędu zaczynają

- sytuacji rodzinnej jednostki,
- kwalifikacji,
- kultury,
- osobowości jednostki.

Realizacja potrzeb pracownika wymaga od pracodawcy inwestycji. Podstawową inwestycją są środki kształtujące sytuację pracy i powodujące, że samo jej wykonywanie nie jest przykre. Są to warunki bhp, świadczenia socjalne, klimat społeczny. Działają one poprzez motywację do podjęcia pracy w firmie i pozostania w niej. Warto zauważyć, że prawdopodobieństwo polepszenia warunków motywacyjnych nie ma pozytywnego oddziaływania bodźcowego, dopiero prawdopodobieństwo pogorszenia się warunków poniżej zaakceptowanego

Rysunek 2. Hierarachia potrzeb[6]

przez pracowników poziomu ma negatywne działanie motywacyjne.[8]

Większość inwestycji w pracownika związana jest z potrzebą jego motywacji do lepszej pracy. Istnieją dwie podstawowe formy motywacji: płacowe i pozapłacowe. Bodźce płacowe stanowią pieniężną rekompensatę za pracę świadczoną na rzecz instytucji. A. Sajkiewicz[9] wymienia cztery podstawowe funkcje płac:

- kosztowa – dla firmy, jako ważny element kosztów całkowitych,
- dochodowa – dla pracownika określa wysokość jego dochodów i stopę życiową,
- socjalna – jej najniższy poziom powinien gwarantować minimum socjalne,
- bodźcowa – płaca stanowi czynnik aktywizujący, pobudzający do lepszej, efektywniejszej pracy.

Po osiągnięciu określonego poziomu, uznanego przez pracownika za zadowalający, pieniądz zaspokaja inne potrzeby niż podstawowe:

- jest jednym z warunków trwałego i zadowalającego życia rodzinnego,
- może ułatwić nawiązywanie i utrzymanie kontaktów towarzyskich,
- może stanowić miarę powodzenia oraz źródło szacunku społecznego,
- daje poczucie autonomii,
- umożliwia rozwój osobowości.

Całość płac ma do spełnienia dwa zasadnicze zadania o charakterze bodźcowym:

- pobudza pracownika do realizacji postawionych zadań na poziomie akceptowanym przez przedsiębiorstwo,
- mobilizuje do dodatkowego wysiłku dla najlepszej realizacji celów firmy.

Do dodatkowego wysiłku motywuje pracownika ruchoma część płac. Dla skutecznego pełnienia swej roli niezbędne jest:

- wyraźne powiązanie płacy ruchomej z określonymi osiągnięciami, w przeciwnym razie będzie traktowana jako część płacy stałej,
- zharmonizowanie ich z płacami stałymi i prawidłowe ustawienie relacji pomiędzy stałą, a ruchomą częścią płacy,
- zapewnienie wewnętrznej zgodności wszystkich elementów płac ruchomych.

Pozapłacowa forma motywacji związana jest z charakterem pracy i osobowością pracownika. Praca sama w sobie nie powinna być dla pracownika przykrą koniecznością, lecz powinna być źródłem zadowolenia i szansą rozwoju osobowości. Daje ona podstawę do zaproponowania listy bodźców związanych z pracą:

- różnorodność zadań, powodująca, że praca staje się ciekawsza,
- nadawanie znaczenia każdej pracy,
- autonomia działania,
- całościowy charakter zadań,
- współudział w zarządzaniu,
- delegowanie uprawnień.

Pozapłacowe formy motywacji odpowiadają także za afiliacyjne potrzeby człowieka uznania, uwagi, niezależności, prestiżu. Umożliwia to sprawiedliwa ocena pracownika, propagowanie pożądanych postaw, awans stanowiskowy, system pochwał i wyróżnień, współzawodnictwo itp.

Kolejny rodzaj inwestycji związany jest z podnoszeniem przez pracowników kwalifikacji. Motywacja jest bardzo ważnym czynnikiem, jednakże nawet najlepiej umotywowani pracownicy nie zastąpią ludzi, którzy mają właściwe kwalifikacje. Kwalifikacje to zestaw umiejętności technicznych, biznesowych oraz behawioralnych koniecznych w procesie pracy. Obok pomocy ze strony bardziej doświadczonych pracowników, doskonalenia zawodowego w czasie pracy i presji ze strony otoczenia stanowiących część procesu podnoszenia kwalifikacji, ważnym narzędziem są szkolenia i kursy.[10]

Bardzo istotne jest także stworzenie pracownikom warunków umożliwiających samodoskonalenie, tj. pogłębianie wiedzy, umiejętności i postaw w dążeniu do cenionego wzorca.[11] Takowe udogodnienia polegają np. na dofinansowaniu studiów, dawaniu urlopów szkoleniowych itp.

Reasumując, całokształt inwestycji w pracownika ukierunkowany jest na jego zadowolenie z pracy, które przenoszone jest na rzetelność wykonywania pracy. Zadowolenie z pracy występuje, gdy znika stan napięcia spowodowany niezaspokojeniem potrzeb. Tak rozumiane zadowolenie jest jednak stanem przejściowym, gdyż znika po pojawieniu się następnej potrzeby, dlatego inwestycje w pracownika powinny być dobrze zaplanowane i dokonywane w sposób ciągły, co sprawi, że będzie on wartościowym członkiem organizacji.

Rafał SZRAMKA
Izba Celna w Gdyni

Przypisy

1) J. Zieleniewski, Organizacja i zarządzanie, Warszawa 1976, s. 341.
2) A. Czerwiński, Organizacja i zarządzanie, Gdańsk 1994, s. 93.
3) Encyklopedia Powszechna, t. 3, Warszawa 1975, s. 663.
4) J. A. F. Stoner, Ch. Wankel, op. cit., s. 367.
5) R. A. Webber, Zasady zarządzania organizacjami, Warszawa 1984, s. 43.
6) A. Maslow, Teoria hierarchii potrzeb [w:] Problemy osobowości i motywacji w psychologii amerykańskiej pod red. J. Reykowskiego, PWN, Warszawa 1964, s. 136.
7) A. Czerwiński, op. cit., s. 100.
8) A. Czerwiński, op. cit., s. 101.
9) A. Sajkiewicz, Ekonomika pracy, Warszawa 1971, s. 406.
10) S. Slatter, David Lovett, Restrukturyzacja firmy, WIG-Press, Warszawa 2001, s. 225.
11) S. Biczyński, Słownik ekonomiki i organizacji przedsiębiorstwa, PWE, Warszawa 1991, s. 153

Pięć lat z ZEFIR-em

Choć aż trudno uwierzyć – z systemem ZEFIR mamy do czynienia już od 5 lat.

Pierwsze prace przygotowawcze w tym obszarze rozpoczęły się w 1998 roku.

W Izbie Celnej w Olsztynie (wtedy pod nazwą Urząd Celny) uznaliśmy, że to rozwiazanie może okazać się bardzo przydatne i złożyliśmy wniosek o zakwalifikowanie nas do I transzy wdrożenia ogólnopolskiego. Nasze zgłoszenie rozpatrzono pozytywnie. Był poczatek października 2000 r.

Wstępne prace w olsztyńskiej Izbie związane były z technicznym przygotowaniem pomieszczeń dla serwera i zapewnieniem zwiększonej liczby wydzielonych linii telefonicznych. W oparciu o posiadaną dokumentację Systemu oraz reguły funkcjonalne, przeprowadzono analizy, w celu określenia potrzebnych zmian organizacyjnych i realizacji dodatkowych wymagań funkcjonalnych. W tym celu zorganizowano również wyjazdy członków zespołu wdrożeniowego do IC Kraków oraz IC Nowy Targ celem zapoznania się z funkcjonującym w praktyce Systemem ZEFIR.

W sierpniu 2001 r. przyszedł czas na napisanie PQP (Planu Jakości Projektu Wdrożenia) dla wdrożenia w Olsztynie. W październiku Rada Wdrożenia podjęła decyzję o rozpoczęciu próbnej eksploatacji Systemu ZEFIR w IC Olsztyn z dniem 1 listopada 2001 r.

Od 1 stycznia 2002 r. zgodnie z Decyzją Dyrektora IC Olsztyn rozpoczęliśmy stosowanie Systemu Rozliczeń Celno-Podatkowych i Finansowo-Księgowego ZEFIR jako Systemu wiodącego.

Po raz pierwszy spotkałam się z ZEFIR-em w Krakowie we wrześniu 2000 r. podczas szkolenia z metodologii MaXXIme – zarządzania projektem ZEFIR. Od tego czasu system towarzyszy mi na co dzień, a bywało, że prawie się nie rozstawaliśmy.

Właściwe zastosowanie metodologii MaXXIme przy realizacji zadań wynikających z wzorcowego PQP dla pilota – z uwagi na brak doświadczeń w tym zakresie (byliśmy jednymi z pierwszych w Polsce i nie było się na kim wzorować) powodowało, że realizacja zadań postawionych przed nami wymagała poświęcenia wielu godzin żmudnej pracy. „Dobrze", że był to czas wakacji, a więc rodzina na urlopie i można pracować nawet do późnej nocy...

Groźnie brzmiące słowa: PQP, plan migracji, bilans otwarcia, harmonogram, przegląd produktów, raporty, parametryzacja, audyt – wymagały materializacji w postaci rzeczywistych dokumentów potwierdzających ich realizację. Istotnym okazało się prowadzenie archiwum Projektu ZEFIR tak, aby odnaleźć się w szybko rosnącej dokumentacji. W tym okresie bardzo pomocne okazały się też wskazówki w zakresie posługiwania się metodologią, udzielane na bieżąco przez Krajowego Koordynatora Wdrożenia.

Szczególnie dużo czasu i energii trzeba było poświęcić ZEFIR-owi w trakcie właściwego wdrożenia. Był to czas bardzo intensywnej pracy. Dotychczas używane systemy musiały bowiem być prowadzone dalej bez zmian, a równolegle z nimi należało prowadzić pełną, ewidencję i rozliczanie w Systemie ZEFIR. Dodatkowo należało uzupełnić bazę ZEFIR-a o bilanse otwarcia dla poszczególnych modułów.

Testowanie Systemu odbywało się podczas bieżącej pracy na danych rzeczywistych.

Dla większości z nas dni okazały się zbyt krótkie, nierzadko wymagały rozciągnięcia...

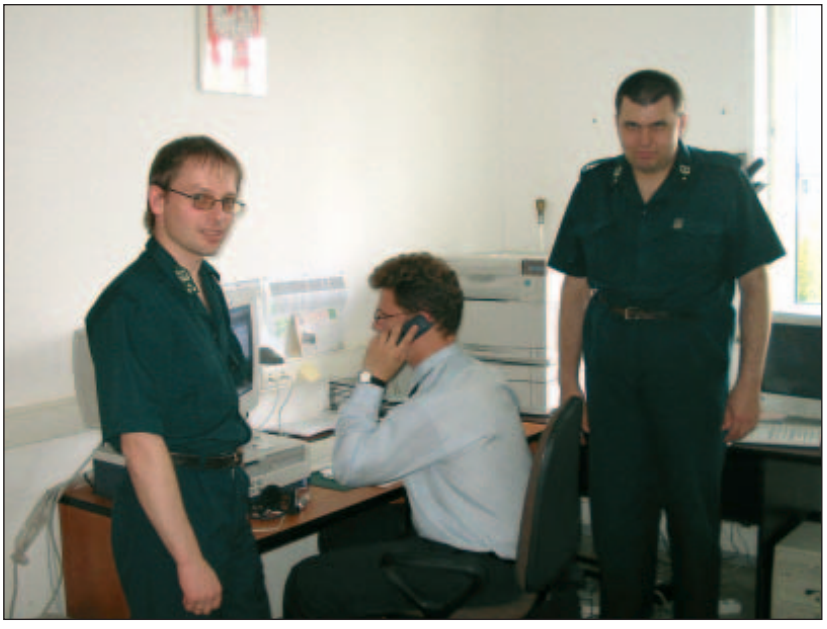
Z upływem czasu dało się jednak wyraźnie zauważyć postęp we wdrażaniu systemu. Potwierdzały to cotygodniowe spotkania z audytem zewnętrznym. Znalazło to odzwierciedlenie w pozytywnych raportach oceniających jakość naszej pracy. Ta pozytywna forma współpracy pozwoliła zatrzeć w pamięci pierwsze, niezbyt przyjemne spotkanie, na którym odnieśliśmy wrażenie, że dla audytu najbardziej istotny jest właśnie... sam audyt, a ZEFIR znajduje się gdzieś na dalszym planie.

Obecnie mija 1,5 roku pracy z ZEFIR-em. Ciągle doskonalimy swoje umiejętności i poznajemy nowe możliwości systemu dostępne w kolejnych jego wersjach. W tym czasie przeżywaliśmy różne chwile: brak danych (bo nie było replikacji), awaria sprzętu (więc powrót do pracy ręcznej) czy zmiana przepisów wymagająca nagłego wprowadzenia nowej funkcjonalności.

Patrząc z perspektywy czasu mogę powiedzieć, że pokonanie tych trudności i zapewnienie bieżącej pracy w systemie to efekt wysiłku i du-

Oni wdrażali i obsługują ZEFIR-a

Nasi niezastąpieni informatycy: Andrzej Stasiak, Piotr Draszek, Andrzej Oponowicz

żego zaangażowania naszego Olsztyńskiego Zespołu. Doświadczenia tego 1,5-rocznego okresu pokazują, że możemy na siebie liczyć. Łączy nas wspólna organizacja pracy i atmosfera wytworzona przez Krajowego Koordynatora Wdrożenia – p. Teresę Brach.

A jest nas dużo:

- Krajowy Zespół Wdrożeniowy – udzielający rad i rozwiązujący nasze problemy,
- Firma SKG „GŁÓWKA" – wspierająca nas technicznie i merytorycznie w HelpDesku oraz cierpliwie naprawiająca nasze i nie tylko.... błędy,
- Wdrożeniowcy i użytkownicy z innych izb celnych, którzy chętnie dzielą się uwagami i doświadczeniem.

Wszyscy użytkownicy Systemu ZEFIR w IC Olsztyn mają, świadomość, że ZEFIR jest żywym, rozwijalnym i ciągle doskonalonym „organizmem", wymagającym zdobywania nowych umiejętności i realizującym nowe wymagania – nawet te związane z rozliczeniami unijnymi.

ZEFIR pojawił się wśród nas 5 lat temu i wygląda na to, że szybko nas nie opuści.

Ewa PYDYNKOWSKA
Kierownik Wdrożenia Systemu ZEFIR
w Izbie Celnej w Olsztynie

CELINA w Izbie Celnej w Warszawie

W dniach 10.06, 18.06. i 11.07.2003 w Izbie Celnej w Warszawie, odbyły się prezentacje funkcjonowania Systemu Wspomagania Obsługi Zgłoszeń Celnych CELINA. Spotkaniom przewodniczył Pan Artur Janiszewski – Zastępca Dyrektora Izby Celnej w Warszawie, Przewodniczący Rady Wdrożenia. W spotkaniu uczestniczyli również członkowie Zespołu Wdrożeniowego, Pan Adam Mikulski – Kierownik Zespołu oraz jego zastępca Pan Andrzej Morawski. Prezentacje przeprowadził lider merytoryczny Pan Marcin Cichocki. Głównym celem spotkań było wskazanie założeń, celu oraz korzyści płynących z pracy w systemie CELINA zarówno dla podmiotów gospodarczych jak i administracji celnej.

Pan Artur Janiszewski złożył na ręce przedstawicieli firm podziękowanie za okazane zainteresowanie oraz przekazał prośbę o pomoc

i współpracę z organami celnymi przy wdrażaniu Systemu CELINA.

System Wspomagania Obsługi Zgłoszeń Celnych CELINA dla administracji celnej jest systemem bardzo ważnym i aby jego wdrożenie zakończyło się sukcesem, koncentrowane są na nim duże siły i środki. W celu wprowadzenia wersji produkcyjnej systemu konieczne jest, aby w okresie próbnego wdrożenia 90% zgłoszeń celnych przekazywanych było w formie elektronicznej (strony WWW lub dyskietka).

Obsługę zgłoszeń celnych w II transzy za pomocą systemu rozpoczną:

- Referat Przyjmowania Zgłoszeń Celnych i Kontroli Celnej w:
  - Urzędzie Celnym I w Warszawie
  - Urzędzie Celnym II w Warszawie
  - Urzędzie Celnym w Pruszkowie
- Oddział Celny w Błoniu.

W powyższych jednostkach organizacyjnych podległych Izbie Celnej w Warszawie rozpoczęcie wdrożenia przewidziane jest na dzień 4 sierpnia 2003 r., natomiast w jednostkach zakwalifikowanych do III transzy we wrześniu br.

Przygotowana przez Zespół Wdrożenia prezentacja Systemu CELINA, przed spotkaniami z podmiotami gospodarczymi, przedstawiona została Radzie Wdrożenia oraz kadrze kierowniczej w celu jej akceptacji.

Pokazy działania Systemu, przedstawione przez Zespół Wdrożenia, cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. W trzech spotkaniach wzięło udział ok. 140 przedstawicieli z 40 firm, współpracujących z jednostkami organizacyjnymi podległymi Izbie Celnej w Warszawie. W celu dalszego promowania systemu kolejne spotkania organizowane są na terenie urzędów i oddziałów celnych podległych Izbie Celnej w Warszawie.

Na spotkaniach udostępniane były wzory wniosków dotyczące:

- nadania identyfikatora użytkownika (login) oraz tymczasowego hasła, umożliwiającego korzystanie z aplikacji internetowej CELINA – OPUS dotyczącej obsługi powiadomień w procedurze uproszczonej (art. 80 § 1 pkt 3 Kodeksu celnego – Dz. U. Nr 75 z 2001, poz. 802 z późn. zm.) wraz z załącznikiem „oświadczenie bezpieczeństwa", które stanowi jednocześnie zobowiązanie użytkownika do nieudostępniania loginu i hasła osobom trzecim oraz do zmiany hasła przy pierwszym zalogowaniu do systemu,
- nadania identyfikatora użytkownika (login) oraz tymczasowego hasła, umożliwiajacego korzystanie z aplikacji internetowej Web – Cel dotyczącej obsługi zgłoszeń celnych wraz z „oświadczeniem bezpieczeństwa", które stanowi jednocześnie zobowiązanie użytkownika do nieudostępniania loginu i hasła osobom trzecim oraz do zmiany hasła przy pierwszym zalogowaniu do systemu.

W celu ułatwienia przepływu informacji oraz kontaktu z członkami Zespołu Wdrożenia przekazane zostały kontaktowe numery telefonów, pod którymi zainteresowani mogą otrzymać niezbędne informacje.

Mimo wielu obowiązków Kierownictwo Izby Celnej w Warszawie zawsze służy swoją wiedzą i czasem Zespołowi Wdrożenia systemu CELINA.

Członkowie Zespołu mogą skorzystać z porad i doświadczeń swoich przełożonych. Wiele inicjatyw przejawiają również funkcjonariusze celni pełniący służbę w urzędach i oddziałach celnych podległych Izbie Celnej w Warszawie.

System w przyszłości ułatwi obieg informacji między urzędami celnymi i podmiotami gospodarczymi, a tym samym spowoduje wzrost zadowolenia wśród funkcjonariuszy celnych i podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą.

Magdalena KUBIŃSKA
Młodszy Kontroler Celny
Urząd Celny I w Warszawie

Nowy skomputeryzowany system tranzytowy NCTS

– spotkanie w Białobrzegach

W dniach 22-23.05.2003 r. w Centrum Kształcenia Kadr Skarbowości w Białobrzegach k. Warszawy miało miejsce spotkanie inaugurujące ogólnopolskie wdrożenie Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego NCTS.

Polska, tak jak pozostałe kraje kandydujące do przystąpienia do Unii Europejskiej, została zobligowana przez Komisję Europejską do wdrożenia systemu przed dniem akcesji, tj. do dnia 1 maja 2004 r. Zgodnie z aktualnym harmonogramem wdrażania systemu w naszej administracji celnej, system będzie działał we wszystkich planowanych lokalizacjach od 5 stycznia 2004 r.

W celu doprowadzenia do realizacji tego zadania, na mocy decyzji nr

Od lewej: Pan Marcin Grochowina – Zastępca Dyrektora Departamentu ds. Informatyzacji Resortu MF, Pan Sławomir Krawiec – Zastępca Dyrektora IC w Łodzi, kierownik Projektu NCTS.

23 Szefa Służby Celnej z dnia 2.06.2003 r. w sprawie powołania Krajowego Zespołu Organizacyjno-Wdrożeniowego do spraw wdrożenia w jednostkach organizacyjnych administracji celnej Nowego Skomputeryzowanego Systemu Tranzytowego (NCTS), stworzone zostały odpowiednie ogólnopolskie i regionalne struktury organizacyjne. Przeprowadzenie wdrożenia systemu jednocześnie w tak dużej liczbie lokalizacji jest dużym wyzwaniem, w szczególności organizacyjnym i szkoleniowym. Spotkanie w Białobrzegach było wstępem do rozpoczęcia tego procesu. Na spotkanie, które prowadzone było przez Kierownika Projektu – pana Sławomira Krawca – Zastępcę Dyrektora w Izbie Celnej w Łodzi oraz Pana Marcina Grochowinę – Zastępcę Dyrektora Departamentu ds. Informatyzacji Resortu w Ministerstwie Finansów, zaproszeni zostali dyrektorzy wszystkich Izb Celnych. W spotkaniu uczestniczyli również członkowie zespołu projektowego NCTS z Departamentu Ceł, Departamentu ds. Informatyzacji Resortu oraz Izby Celnej w Łodzi.

Podczas spotkania przekazane zostały podstawowe informacje na temat systemu NCTS (zasięg, zakres, cele, podstawowe zasady), jego funkcjonalności oraz architektury technicznej. Dość istotną kwestią jest fakt, iż architektura systemu jest scentralizowana – jest jedno centrum komputerowe w IC w Łodzi, stanowiące zestaw serwerów wraz z oprogramowaniem. Komunikacja podłączonych urzędów odbywać się będzie poprzez sieć rozległą administracji celnej WAN. Użytkownicy z UC i OC kontaktować się będą z centrum NCTS, natomiast poza Polskę informacje będą przechodziły poprzez połączenie komunikacyjne – centrum NCTS – gateway CCN/CSI. Kierownik projektu zapewnił, iż od strony technicznej administracja jest już w dużej mierze przygotowana do uruchomienia systemu – gotowa jest platforma sprzętowo-programowa w Centrum Komputerowym NCTS w Łodzi z zainstalowaną aplikacją MCC, uruchomione i przetestowane jest łącze z gatewy'em do sieci CCN/CSI, przygotowany jest serwer treningowy niezbędny do przeprowadzenia szkoleń trenerów i użytkowników końcowych systemu, część stacji roboczych typu PC znajduje się już w placówkach celnych, reszta zaś zostanie wkrótce zakupiona w ramach prowadzonych przetargów.

Uczestnicy spotkania poinformowani zostali również o dotychczas zrealizowanych działaniach administracji celnej i generalnego wykonawcy w związku z wdrożeniem systemu, jak również o zadaniach, które są do wykonania w bliskiej przyszłości. Podczas spotkania przedstawione zostały założenia ogólnopolskiego wdrożenia systemu, jak również jego harmonogram. Cele wdrożenia są następujące:

- uruchomienie NCTS we wszystkich placówkach celnych obsługujących wspólną procedurę tranzytową, w których zostanie zainstalowany system CELINA (ok. 150),
- przeszkolenie użytkowników końcowych systemu (ok. 1500),
- uruchomienie komunikacji z podmiotami gospodarczymi w formie elektronicznej,
- uruchomienie help-desku (pomocy dla użytkowników systemu).

Powyższe cele zrealizowane zostaną przy następujących założeniach:

Przeprowadzenie wdrożenia nastąpi wyłącznymi siłami administracji celnej, bez udziału wykonawców zewnętrznych. Dla potrzeb systemu NCTS wykorzystany zostanie sprzęt (stacje robocze typu PC/Windows 2000) dedykowany do systemu obsługi zgłoszeń celnych CELINA. Instalacja oprogramowania użytkowego na stacjach roboczych w UC/OC prowadzona będzie przez informatyków poszczególnych izb celnych. Szkolenia użytkowników końcowych odbywać się będą w systemie kaskadowym – prowadzone będą przez trenerów przygotowanych w ramach szkoleń prowadzonych w centrum NCTS w Łodzi.

Zarządzanie wdrożeniem systemu NCTS oparte jest na wzorcach i doświadczeniach wyniesionych z systemów CELINA i ZEFIR.

Ze względu na pierwszoplanowe znaczenie kwestii organizacyjnych związanych z procesem zarządzania we wdrożeniu ogólnopolskim, uczestnikom spotkania przedstawiono również informacje na temat organizacji i zarządzania projektem wdrożenia.

Zaprezentowana została struktura zarządzania, role i zadania na poziomie krajowym oraz proponowana struktura zarządzania w izbach celnych.

W chwili obecnej struktury te już istnieją (powołani regionalni kierownicy wdrożenia oraz zespoły wdrożeniowe) i realizują zaplanowane, przydzielone zadania.

Dotychczasowe doświadczenia administracji celnej w projektach informatycznych będą z pewnością pomocne przy realizacji projektu NCTS. Wdrożenie tego systemu zostało zaplanowane bardzo szczegółowo i w sposób przemyślany, co w połączeniu z dobrą organizacją realizacji wdrożenia gwarantuje wykonanie przedsięwzięcia w terminie.

Beata GAJDA
Departament Ceł MF

Polski Zintegrowany System Ceł i Podatków nagrodzony we Włoszech

***Polski Zintegrowany System Ceł i Podatków*, którego głównymi elementami są System Rozliczeń Celno-Podatkowych i Rachunkowości Budżetowej *ZEFIR* oraz System Obsługi Deklaracji *CELINA*, został zakwalifikowany do piątki najlepszych rozwiązań informatycznych w Europie ogłoszonej podczas konferencji wysokiego szczebla na temat eGovernment w Como, we Włoszech.**

Proces selekcji kandydatów do nagrody eEurope przebiegał następująco: instytucje zgłaszające, w przypadku Polski był to Komitet Badań Naukowych, złożyły wnioski opisujące najlepsze w kraju rozwiązania informatyczne w dziedzinie eGovernment.

Następnie niezależne zespoły eksperckie powołane przez organizatorów konferencji z ponad 450 zgłoszeń wybrały do pierwszej rundy 357. Do drugiej rundy zakwalifikowano 65, które zaproszono do prezentacji podczas konferencji wysokiego szczebla na temat eGovernment w dniach 7-8 lipca 2003 w Como we Włoszech.

Polski Zintegrowany System Ceł i Podatków zakwalifikował się jako jedyny z naszego kraju. Oprócz możliwości zademonstrowania rozwiązania na stoisku, przedstawiciela Polski zaproszono do poprowadzenia prezentacji na sesji panelowej.

Podczas konferencji ogłoszono piątkę najlepszych rozwiązań, w tym polski wniosek, nominowanych do nagrody głównej w kategorii „Rola e-Rządu dla konkurencyjności Europy". Zwycięstwo w tej kategorii przypadło rozwiązaniu z Niemiec.

W konferencji wzięło udział 40 ministrów, 500 wiceministrów oraz menedżerów wysokiego szczebla i ponad 1200 delegatów reprezentujących 47 krajów, w tym Kraje Członkowskie Unii Europejskiej, Kraje Kandydujące i inne. Obsługę medialną zapewniało ponad 300 dziennikarzy.

Komisarz Erkki Liikanen, odpowiedzialny w Komisji Europejskiej za kwestie Społeczeństwa Informacyjnego oraz Przedsiębiorstw powiedział między innymi:

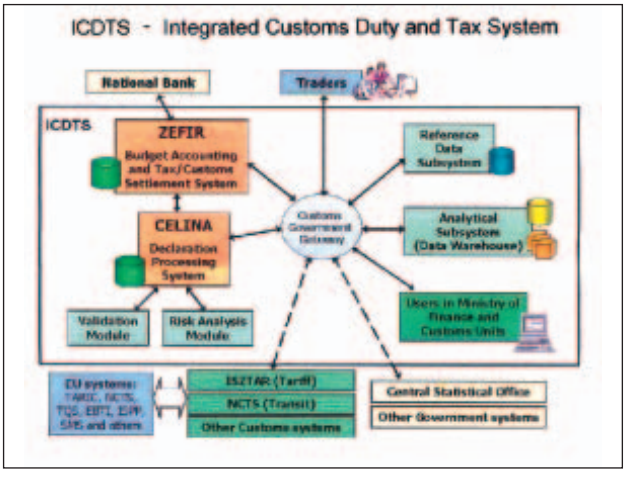
„Administracja publiczna zrewolucjonizuje się dzięki nowym technologiom. Do 2005 roku wdrożymy strategię eEurope, a nowe kraje unijne są już w dobrym punkcie. (...) Z punktu widzenia rozwoju technologii, dokonaliśmy ogromnych kroków naprzód, nie tylko w krajach piętnastki, ale także w dziesięciu, które przystąpią do Unii w 2004 r. (...) Rozwój Internetu jest na bardzo wysokim poziomie we wszystkich 25 krajach i ta konferencja pokazuje, że realizowane są interesujące projekty. Pojawiły się np. bardzo nowatorskie projekty z Polski, Węgier i Rumunii. (...)"

Autorem wyróżnionego rozwiązania, stworzonego na potrzeby Polskiej Służby Celnej, jest firma Systemy Komputerowe – Główka S.A. (SKG S. A.) z Bielska-Białej (www. skg. pl).

(red.)

Polsko-ukraińska współpraca w sprawach celnych cz. 1

W dniach 4-5 czerwca 2003 r. w Warszawie odbyło się posiedzenie grupy ekspertów celnych Polski i Ukrainy.

Delegacji polskiej przewodniczył Pan Marek Kachaniak, Dyrektor Izby Celnej w Przemyślu, natomiast delegacji ukraińskich ekspertów – Vladymir Marokha, Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej.

Posiedzenie ekspertów poprzedziło oficjalne rozmowy Szefów Służb Celnych, które odbyły się w Warszawie w dniu 6 czerwca 2003 r.

W czasie posiedzenia omówiono następujące tematy:

1. Ocena funkcjonowania Porozumienia pomiędzy Dyrektorem Izby Celnej w Przemyślu, Dyrektorem Izby Celnej w Białej Podlaskiej a Naczelnikiem Zachodniego Regionalnego Urzędu Celnego we Lwowie w sprawie wymiany informacji dotyczącej towarów przekraczających granicę przez drogowe przejścia graniczne na wspólnym odcinku granicy;

Dyrektorzy Izb Celnych w Przemyślu i Białej Podlaskiej oraz Dyrektor Regionalnego Urzędu Celnego we Lwowie pozytywnie ocenili funkcjonowanie ww. Porozumienia i zdecydowali, aby rozszerzyć zakres przekazywanych informacji o towarach przekraczających polsko-ukraińską granicę.

2. Wymiana informacji nt. projektów porozumień przekazanych przez Stronę Ukraińską:

Eksperci uzgodnili projekt Porozumienia o wymianie informacji o towarach i środkach transportu przekraczających polsko-ukraińską granicę państwową.

Delegacja polska wyjaśniła, że obecnie nie może przeprowadzić negocjacji projektu Protokołu o metodologicznym i informacyjnym współdziałaniu w dziedzinie statystyki celnej handlu zagranicznego, ponieważ w Polsce właściwym organem do przekazywania opracowań metodologicznych w dziedzinie kształtowania statystyki handlu zagranicznego i analizy informacji statystycznej jest Główny Urząd Statystyczny.

Delegacja polska zobowiązała się do przeprowadzenia negocjacji ww. Protokołu po uzyskaniu przez polską Służbę Celną uprawnień do sporządzania statystyki handlu zagranicznego, co prawdopodobnie nastąpi w przyszłym roku.

3. Ocena możliwości wprowadzenia wspólnej kontroli na polsko-ukraińskich przejściach drogowych i kolejowych w kontekście wejścia w życie Umowy między Rządem RP a Gabinetem Ministrów Ukrainy o współpracy przy dokonywaniu kontroli osób, towarów i środków transportu przekraczających polsko-ukraińską granicę państwową (Kijów, 25 czerwca 2001 r.). Rozważenie potrzeby powołania wspólnej Grupy Roboczej do dokonania przeglądu poszczególnych przejść granicznych w kontekście wprowadzenia wspólnej kontroli;

Dyrektorzy Izb Celnych w Przemyślu i Białej Podlaskiej oraz Dyrektor Regionalnego Urzędu Celnego we Lwowie pozytywnie ocenili możliwość wprowadzenia wspólnej kontroli na polsko-ukraińskich przejściach granicznych.

Wyrazili przekonanie, że jest to priorytet w zakresie przyspieszenia i usprawnienia obsługi ruchu osobowego na wspólnym odcinku granicy państwowej. Eksperci szczegółowo omówili warunki techniczne na poszczególnych przejściach granicznych, związane z wprowadzeniem wspólnej kontroli. Dla zintensyfikowania prac związanych ze wspólną kontrolą eksperci zdecydowali wystąpić do Szefów Służb Celnych Polski i Ukrainy z wnioskiem o powołanie w możliwie najkrótszym czasie Wspólnej Grupy Roboczej, szczegółowe określenie jej zadań, składu – z udziałem przedstawicieli innych służb pełniących obowiązki na granicy – oraz wyznaczenie terminu wykonania powierzonych zadań dotyczących wdrożenia wspólnej kontroli. Zgodnie stwierdzono, że w pierwszej kolejności Wspólna Grupa Robocza musi dokonać szczegółowych ustaleń dotyczących przejścia granicznego Krościenko-Smolnica, w związku z planowanym uruchomieniem przejścia.

4. Propozycje usprawnienia obsługi ruchu osobowego i towarowego na granicy polsko-ukraińskiej;

Zgodnie stwierdzono, że wdrożenie wspólnej kontroli celnej i granicznej w znacznym stopniu rozwiąże obecne problemy i przyczyni się do skrócenia czasu oczekiwania na przekroczenie granicy.

Podkreślono efektywność funkcjonowania „zielonych korytarzy" na przejściach granicznych: Korczowa-Krakowiec i Medyka-Szegini. Jednak zaznaczono, że istnieją trudności w funkcjonowaniu pasów szybkiego ruchu w związku z dużym natężeniem ruchu pojazdów samochodowych. Dyrektorzy Izb Celnych w Białej Podlaskiej i Przemyślu oraz Dyrektor Zachodniego Regionalnego Urzędu Celnego we Lwowie zobowiążą kierowników granicznych oddziałów celnych do utrzymania jednego pasa ruchu, który zawsze byłby przejezdny.

Eksperci celni Ukrainy przekazali informację na temat rozporządzenia Nr 299/344 z dnia 22 maja 2003 r., w sprawie uproszczonego trybu przekraczania granicy. Zgodnie z postanowieniami ww. rozporządzenia w okresie od 15 czerwca do 1 grudnia 2003 r. zostanie przeprowadzony eksperyment przyspieszonej kontroli celnej i granicznej, przeprowadzanej selektywnie, z wykorzystaniem analizy ryzyka i wyznaczeniem konkretnego czasu na poszczególne czynności kontrolne.

5. Równoległe działanie systemów informatycznych w celu elektronicznej kontroli transportu przechodzącego przez sąsiednie przejścia graniczne na granicy polsko-ukraińskiej;

Strona polska podtrzymała propozycję zorganizowania spotkania ekspertów ds. informatyki na przejściu granicznym Korczowa-Krakowiec, termin zostanie ustalony między Wydziałami Współpracy Międzynarodowej.

6. Międzynarodowa pomoc administracyjna wynikająca z Umowy rządowej o współpracy i pomocy wzajemnej w sprawach celnych;

Eksperci obu Państw, zajmujący się realizacją dwustronnej pomocy ad-

ministracyjnej, pozytywnie ocenili współpracę Służb Celnych w zakresie udzielania odpowiedzi na otrzymane wnioski weryfikacyjne. Stwierdzili rosnącą tendencję przekazywanych wniosków o udzielenie pomocy i zobowiązano się wzajemnie, że z uwagi na czasochłonne czynności związane z prowadzeniem postępowań wyjaśniających, każda Służba Celna będzie dokonywała wstępnej weryfikacji wniosków i przesyłała tylko najpoważniejsze, których wyjaśnienie może przynieść znaczne dochody na rzecz budżetu Państwa oraz pomoże ujawniać i zapobiegać naruszeniom obowiązującego ustawodawstwa.

Jadwiga KOWALCZUK
Naczelnik Wydziału
Współpracy Międzynarodowej
DC MF

Forum i Światowa Wystawa Celna

Zwalczanie transpaństwowych organizacji przestępczych oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się i używaniu broni masowego rażenia (takiego jak broń nuklearna, chemiczna, biologiczna i materiały wybuchowe) są aktualnie priorytetami dla międzynarodowych wspólnot celnych.

Od czerwca 2002 Światowa Organizacja Celna (WCO) ciągle koncentruje swoje prace nad potrzebą utrzymania ostrożnej równowagi pomiędzy bezpieczeństwem a umożliwieniem legalnego handlu, aby zapewnić wzrost ochrony społeczeństw i obszarów państw bez niepomyślnego oddziaływania na wzrost światowego handlu. Ważną częścią pracy WCO jest popieranie maksymalnego używania technologii jako sposobu umożliwiania i zapewniania bezpieczeństwa handlu międzynarodowego.

Jako część swojej strategii WCO zaplanowało Forum i Światową Wystawę Celną przedstawiająca nowe technologie wykrywania. To wydarzenie organizowane przez Węgierską Straż Cła i Finansów, pod auspicjami WCO, odbędzie się na Węgrzech, w Budapeszcie w dniach od 22 do 24 września 2003 roku, a jego temat brzmi: „Cło i bezpieczeństwo handlu międzynarodowego". Wystawa będzie pokazem wyposażenia inspekcji i rozwiązań komputerowych, które mogą przyczynić się do płynności i ochrony multi-modalnych systemów wymiany towarowej. Identyfikacja dostaw towarów wysokiego ryzyka musi opierać się na kontrolach celnych i danych wymienianych pomiędzy urzędem celnym a prywatnymi sektorami handlu i transportu. W tym względzie wzrost używania nowoczesnych technologii ma największe znaczenie w przyczynianiu się do skutecznej kontroli celnej, wykrywania przestępstw na granicy, podczas rozwijającego się międzynarodowego handlu.

Wystawa w Budapeszcie będzie niezwykłą okazją do promocji najnowszych technologii dla kluczowych organizacji i multidyscyplinarnych decydentów ze światowych administracji celnych, innych agencji rządowych, władz portowych, lotniczych i kolejowych oraz międzynarodowego przemysłu logistycznego.

Równolegle z wystawą odbywać się będzie plenarne posiedzenie forum na którym dyskutowana będzie następującą sprawa: „Jak nowoczesna technologia może uniknąć napotykania wyzwań stwarzanych przez międzynarodowy terroryzm i organizacje przestępcze, mając na celu osiąganie sprawnego i bezpiecznego handlu międzynarodowego".

Reprezentanci urzędów celnych i sektora prywatnego, którzy przybędą na Wystawę i Forum w Budapeszcie będą mieli wyjątkową okazję do wymiany informacji i dyskusji na temat najnowszych innowacji technologicznych.

Wystawa i forum odbywać się będą w Centrum Targów Międzynarodowych w Budapeszcie – na terenie 36 hektarów położonym około 5 km od centrum miasta.

Marzenna KAŁKA
UC Zielona Góra

Koncepcja reformy systemu podatkowego na Słowacji

Według założeń reformy podatkowej Ministerstwa Finansów Republiki Słowackiej, którą zamierza się wprowadzić z dniem 1 stycznia 2004 r., osoby fizyczne oraz prawne będą płaciły średnio niższy podatek od dochodu, lecz równocześnie wyższy VAT np. od artykułów spożywczych, energii elektrycznej, transportu i usług. Planowane jest stosowanie liniowego 19% podatku dochodowego oraz jednolitej stawki podatku VAT, wynoszącej również 19 (pierwotny projekt reformy przewidywał stawkę 20%).

Podatek dochodowy:

Obecnie na Słowacji obowiązuje pięć stawek podatku od dochodów: 10%, 20%, 28%, 35% i 38%. Planuje się, że od nowego roku dochody wszystkich podatników zarówno osób fizycznych jak i prawnych, opodatkowane zostaną jednolitym 19 % podatkiem. Różnice dotyczyć będą podstawy opodatkowania, która w zależności od podatnika obejmować będzie większy lub mniejszy zakres odliczeń. Ze względu na przyjętą zasadę jednego bezpośredniego opodatkowania wszelkich dochodów, przedmiotem tego podatku nie będą mogły być dochody już wcześniej opodatkowane, a więc: wypłacone udziały z zysku po opodatkowaniu, dywidendy, dochody z tytułu dziedziczenia i darowizny oraz dochody płynące z niektórych ubezpieczeń, rekompensaty itp. Aby zapobiec „unikom" podatkowym, wprowadzony zostanie równocześnie obowiązek stosowania księgowości podwójnej dla wszystkich podatników podatku VAT, a zarazem zniesiona lub znacznie ograniczona ryczałtowa forma rozliczenia podatku dochodowego.

Na uwagę zasługuje również fakt; iż wprowadzenie podatku liniowego rozważają inne państwa, np. Rosja (13%), Estonia (26%), Łotwa (25%), Litwa (33%), Ukraina (13%).

Podatek od nieruchomości:

Opodatkowane zostaną wszelkie nieruchomości obejmujące grunty oraz budynki, stawką stanowiącą określony procent ich wartości. Wysokość stawki podatkowej ma być uzależniona od potrzeb budżetowych administratora podatku np. samorządu terytorialnego. Termin wprowadzenia tego podatku uwarunkowany został od opracowania i wdrożenia nowych map cenowych na obszarze całego kraju. W 2004 r. eksperymentalnie planuje się na terenie 11 największych miast słowackich dokonać zniesienia podatku od budynków, a opodatkować jedynie grunty, co przy zakładanym zachowaniu dotychczasowej masy podatkowej z tego tytułu, oznaczać będzie średnio 3-krotne podniesienie stawki podatku gruntowego.

Podatek drogowy:

Planowane jest zniesienie podatku drogowego od samochodów osobowych wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, a opodatkowanie wyłącznie samochodów dostawczych i autobusów, stawką uzależnioną od masy własnej pojazdu oraz emisji spalin, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej. Ulgi podatkowe obejmować będą pojazdy wykorzystywane w systemie transportu kombinowanego.

Podatek od towarów i usług (VAT)

Obecnie na Słowacji obowiązuje podstawowa stawka podatku VAT równa – 20% oraz obniżona – 14%. Planuje się, że z dniem 1 stycznia 2004 r. wprowadzona zostanie jednolita stawka podatkowa dla wszystkich towarów oraz usług wynosząca 19 %. Rejestracja tego podatku ma być obowiązkowa po przekroczeniu 1,5 mln SKK wartości obrotów w skali roku (a nie jak obecnie po przekroczeniu 3 mln SKK wartości obrotów). Zwolnienia od podatku dotyczyć będą tylko tytułów wynikających z przepisów Unii Europejskiej. Przewiduje się, że ujednolicona stawka podatku VAT spowoduje wzrost cen artykułów spożywczych, energii oraz niektórych usług, które obecnie opodatkowane są obniżoną stawką w wysokości 14%, a jednocześnie wpłynie na obniżenie cen towarów przemysłowych.

Podatek akcyzowy:

W 2004 r. przewiduje się utrzymanie obecnej stawki podatkowej od alkoholu, ponieważ jej wysokość (250 SKK za litr czystego alkoholu) spełnia wymogi norm unijnych w tym zakresie.

Stosowany w br. podatek od piwa tj. 30 SKK/stopień Plato/hl jest nieznacznie niższy od wymogów unijnych. W związku z tym, dążyć się będzie do ujednolicenia systemu opodatkowania napojów alkoholowych, przewiduje się przejście na opodatkowanie piwa podatkiem liczonym od hektolitra oraz zawartości procentowej alkoholu w piwie. Stawka podatku od piwa powinna więc od przyszłego roku wynieść 250 SKK/hektolitr/stężenie procentowe alkoholu.

Obecna stawka podatku od win musujących wynosi 2.400 SKK/hl, a od win pozostałych „0" SKK/hl. Od przyszłego roku planuje się wprowadzenie jednolitej stawki podatkowej dla wszystkich rodzajów win w wysokości 2.500 SKK/hl.

Wg regulacji prawnych UE, najniższa stawka podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych powinna wynosić 57% ceny detalicznej najbardziej rozpowszechnionych na rynku papierosów bez podatku VAT. Najpopularniejszym typem papierosów na Słowacji są papierosy krótkie w opakowaniach po 20 szt., których średnia cena w 2002 r. wynosiła 45 SKK (włącznie z podatkiem VAT). Po odliczeniu podatku VAT (23%) oraz akcyzy (0,70 SKK/szt.) pozostaje wartość 22,60 SKK, która zgodnie z przepisami UE powinna stanowić 43% ceny detalicznej (57% ma przypadać na podatek akcyzowy). Wynika z tego, że podatek akcyzowy od papierosów, powinien sukcesywnie rosnąć aż do osiągnięcia najniższego pułapu dopuszczalnego w dyrektywie UE, jak też stosownie do ustaleń negocjacyjnych. Tak więc w 2004 r.

przewiduje się wzrost tego podatku do 1,4 SKK/szt.

Stawki podatku akcyzowego od olejów mineralnych stosowane w roku bieżącym na terenie Słowacji osiągnęły już wprawdzie najniższy poziom wymagany w normach unijnych. Stawki te należą jednak do najniższych spośród krajów członkowskich oraz kandydujących do UE.

Od 1.01.2004 r. przewiduje się więc wzrost tego podatku do wysokości podanych w tabelce.

Stawki podatku akcyzowego od olejów mineralnych			
Wyszczególnienie	Najniższa stawka wg przepisów UE	Obecna stawka podatkowa	Planowana stawka od 1.01.2004
Benzyna bezołowiowa	12.054 SKK /1000 l	12.400 SKK /1000 l	13.900 SKK /1000 l
Benzyna ołowiowa	14.154 SKK /1000 l	14.500 SKK /1000 l	17.000 SKK /1000 l
Oleje kreozotowe	10.290 SKK /1000 l	11.800 SKK /1000 l	13.900 SKK /1000 l
Oleje napędowe	10.290 SKK /1000 l	11.800 SKK /1000 l	13.900 SKK /1000 l
Oleje opałowe	546 SKK /1000 kg	600 SKK /1000 kg	1.600 SKK /1000 kg
LPG	4.200 SKK /1000 kg	4.300 SKK/ 1000 kg	6.800 SKK /1000 kg

Podsumowanie

Reforma systemu podatkowego będzie wymagała modyfikacji poszczególnych ustaw podatkowych. Niektóre ustawy zostaną zastąpione w całości nowymi, inne będą znowelizowane. Przewiduje się, że od 1 stycznia 2004 r. wejdzie w życie nowa ustawa o podatku dochodowym oraz ustawa o podatku drogowym. Znowelizowane zostaną ustawy o podatku akcyzowym, podatku od towarów i usług oraz podatku od nieruchomości. Nowa ustawa o podatku od nieruchomości wejdzie w życie od 1.01.2005 r. po opracowaniu map cenowych. Z dniem 1.04.2004 r. zostanie znowelizowana również ustawa o opłatach skarbowych (znosząca niektóre opłaty) oraz utraci ważność ustawa o podatku od dziedziczenia, darowizny oraz z tytułu zmiany stanu własności nieruchomości.

Alicja ZAKOLSKA
Naczelnik Wydziału Prognoz i Analiz
w Departamencie
Podatku Akcyzowego MF

Organizacja Niemieckiej Administracji Celnej

W Wiadomościach Celnych nr 3 /4 2003 przeczytałem ciekawy artykuł o mobilnych grupach kontrolnych w niemieckiej administracji celnej, w którym bardzo krótko nawiązano do struktury niemieckiej administracji celnej. Z tego krótkiego omówienia wynika, że odpowiednikiem polskich urzędów celnych są niemieckie główne urzędy celne (Hauptzollamt), a odpowiednikiem naszych izb celnych są naddyrekcje do spraw finansowych (Oberfinanzdirektion). Nie jest to informacja ścisła

Od lat staram się na bieżąco śledzić działalność federalnej administracji celnej, zmiany jej struktur, jak też przepisów prawa federalnego w zakresie procedury administracyjnej oraz obrotu towarowego z zagranicą, a od niedawna również prawa podatkowego.

W maju 1997 r. zostałem skierowany na pięciodniowe szkolenie do Republiki Federalnej Niemiec, które dato mi okazję, poza głównym tematem szkolenia, do poznania struktury i zakresu kompetencji zarówno Naddyrekcji Finansowych (OFD), jak i Głównych Urzędów Celnych (HZA).

Znajomość języka niemieckiego oraz dostęp do Internetu **(www. hauptzollamt.de/index.html i www. bundesgesetze. de)** pozwalają mi na bieżąco aktualizować wiedzę na temat federalnej administracji celnej oraz przepisów prawa celnego i podatkowego, którą chciałbym się podzielić, przy okazji wyjaśniając nieścisłości, o których wspomniałem wyżej.

W dużym uproszczeniu można powiedzieć, że niemiecka administracja celna zorganizowana jest trójszczeblowo.

Najwyższą władzą federalną jest Federalne Ministerstwo Finansów (Bundesministerium der Finanzen). W ramach ministerstwa tematyką ceł i podatków spożywczych (akcyzowych) zajmuje się oddział III (Abteilung III).

Ministerstwu podlega Federalny Urząd do spraw monopolu spirytusowego (Bundesmonopolverwaltung für Branntwein) będący centralnym organem federalnej władzy finansowej (Bundesoberbehörde).

Władzami stopnia pośredniego (Mittelstufe) są Naddyrekcje finansowe (Oberfinazdirektionen), a właściwie ich część federalna tzn. oddziały ceł i podatków spożywczych (Zoll und Verbrauchsteuerabteilung).

W tym miejscu należy wyjaśnić, że Niemcy są państwem federacyjnym z dużą autonomią Krajów Związkowych (Bundesland).

Każdy Kraj Związkowy posiada własne władze finansowe, na czele których stoi minister (senator) d.s. finansów, któremu podlegają między innymi urzędy skarbowe (Finanzamt), które są krajową, a nie federalną administracją podatkową.

W skład Naddyrekcji finansowych wchodzą również oddziały wykonujące zadania związkowe, dlatego podlegają one zarówno Federalnemu Ministerstwu Finansów jak i właściwym krajowym władzom finansowym.

Na czele Naddyrekcji finansowej znajduje się Nadprezydent finansowy (Oberfinanzpräsident), który jest jednocześnie urzędnikiem federalnym i krajowym mianowanym w porozumieniu przez władze federalne i krajowe.

Mimo formalnej jedności, oddziały ceł i podatków spożywczych stanowią w rzeczywistości wyodrębnioną organizacyjnie, finansowo, kadrowo i szkoleniowo strukturę pod kierownictwem Prezydenta d. s. finansów (Finanzpräsident) umiejscowioną niejednokrotnie w innym mieście niż siedziba główna Naddyrekcji.

Oddziały ceł i podatków spożywczych znajdują się jedynie przy ośmiu Naddyrekcjach finansowych, tzn. nie w każdym Kraju Związkowym.

Zadania Naddyrekcji finansowej różnią się w sposób zdecydowany od zadań naszych izb celnych.

Naddyrekcje zajmują się szkoleniem oraz wykonywaniem analiz i badań towarów (przy pomocy placówek badawczo-szkoleniowych), niektóre z Naddyrekcji wykonują zadania o charakterze ogólnokrajowym np. szkolenie psów, rozliczanie kontyngentów czy dopłat eksportowych.

Nadzorują i wspomagają pracę podległych im głównych urzędów celnych, poprzez przeprowadzanie kontroli i udzielanie wyjaśnień.

W sprawach o podstawowym znaczeniu występują do Federalnego Ministerstwa Finansów o wydanie rozstrzygnięć interpretacyjnych.

Placówki szkoleniowo-badawcze zajmują się wydawaniem wiążących informacji taryfowych. Naddyrekcja finansowa jest również organem administracyjnym w sprawach związanych z prawem handlu zagranicznego i wspólną polityką rolną (Aulßenwirtschafts-und EU-Marktordnungsrecht).

Główne Urzędy Celne (HZA) są terenowymi organami federalnej administracji podatkowej (örtliche Behörde).

Struktura organizacyjna HZA zależna jest od właściwości rzeczowej i miejscowej.

Wzorcowy HZA składa się z czterech pionów (Sachgebiet) niezbędnych do wykonywania zadań podstawowych oraz dodatkowo z maksymalnie dwóch pionów realizujących dodatkowe zadania ogólno federalne (np. pobieranie podatku od piwa czy zwrot opłat w związku z eksportem towarów) Cztery podstawowe piony HZA to:

1. organizacja, sprawy kadrowe, gospodarcze, rozliczanie ceł i podatków (Zahlstelle) – pion A
2. cła i podatki spożywcze – pion B
3. odprawy celne – pion C
4. kontrola – pion D.

Do zadań pionu organizacyjno-kadrowo-gospodarczego należą między innymi organizacja służby w urzędach celnych, komisariatach celnych i głównym urzędzie celnym, opracowywanie schematów struktury organizacyjnej, zarządzanie środkami pracy i księgozbiorem, sprawy gospodarcze związane z utrzymywaniem budynków służbowych czy zaopatrywanie w materiały biurowe.

Do komórki rozliczeń ceł i podatków należy nadzór nad terminowym wpływem należności celnych, podatków spożywczych, kar pieniężnych itp., przyjmowanie środków płatniczych, księgowanie wpływających na konto wpłat oraz administrowanie złożonymi zabezpieczeniami.

Zadaniem pionu ceł i podatków spożywczych jest między innymi udzielanie pozwoleń na stosowanie gospodarczych procedur celnych, prowadzenie składów celnych czy stosowanie procedury uproszczonej, udzielanie wyjaśnień dotyczących postępowania celnego czy taryfikacji oraz **rozpatrywanie wniesionych środków zaskarżenia od decyzji wydanych przez Główny Urząd Celny.**

W niemieckim systemie prawa finansowego nie występuje bowiem, będąca podstawą polskiego systemu prawa administracyjnego, zasada dwuinstancyjności.

Tradycyjnym, bo występującym już w prawie pruskim, środkiem zaskarżenia jest sprzeciw (Einspruch). Sprzeciw wnosi się w terminie 1 miesiąca od ogłoszenia decyzji (Bescheid) organu finansowego do organu, który wydał zaskarżone rozstrzygnięcie. Decyzję w sprawie sprzeciwu wydaje organ, który wydał zaskarżone rozstrzygnięcie, a więc Główny Urząd Celny. Decyzja musi mieć formę pisemną, posiadać uzasadnienie oraz zawierać pouczenie o środkach zaskarżenia (§§. 347,355,357,366-367 ustawy z dnia 16 marca 1976 r. – Ordynacja podatkowa (Abgabenordung) – Federalny dziennik ustaw I z 1976 poz. 613 z późn. zmianami). Decyzja w sprawie rozpatrzenia sprzeciwu może być zaskarżona do sądu finansowego (Finanzgericht) w trybie i na zasadach ustawy o sądach finansowych (Finanzgerichtsordung) z 6 października 1965 r. – Federalny dziennik ustaw I z 1965 r., poz. 1477 z późn. zmianami. Pozwanym będzie oczywiście Główny Urząd Celny.

Zadania w zakresie podatków spożywczych to: udzielanie pozwoleń na produkcję i składowanie wyrobów akcyzowych, określanie kwoty podatków, udzielanie wyjaśnień w zakresie prawa podatkowego oraz udział w postępowaniu sądowym.

Do zadań pionu odpraw celnych należy rozliczanie w oparciu o przepisy prawa celnego i udzielone pozwolenia, procedur gospodarczych i uproszczonych, a w szczególności składu celnego, uszlachetniania czynnego i biernego oraz wydawanie decyzji o powstaniu długu celnego i zobowiązania podatkowego. Kolejną grupą zadań jest załatwianie wniosków dotyczących postępowania poszukiwawczego niezakończonych procedur wspólnotowego tranzytu oraz wydawanie decyzji w sprawach zwrotu lub „domiaru" należności przywozowych.

Pion kontroli zajmuje się powtórną kontrolą w przedsiębiorstwach (Aussenprüfung), nadzorem podatkowym (Steueraufsicht), kontrolą w obszarach przygranicznych (mo-

bilne grupy kontrolne) oraz zwalczaniem nielegalnego zatrudnienia.

Jako przykładowe piony dodatkowe w Głównym Urzędzie Celnym można wymienić np.:

1. egzekucję należności i likwidację towarów – pion E
2. postępowanie karne skarbowe – pion F.

W skład Głównych Urzędów Celnych wchodzą także komisariaty celne, które sprawują kontrolę celną w przejściach granicznych przeznaczonych wyłącznie dla obrotu niegospodarczego, a także na „zielonej granicy" lądowej (granica zewnętrzna UE) i granicy morskiej na Bałtyku i Morzu Północnym.

Urzędy celne (Zollamt) są „przedłużonym ramieniem" Głównych Urzędów Celnych i zajmują się wyłącznie ewidencjonowaniem obrotu towarowego, nadzorowaniem czasowego składowania, przyjmowaniem zgłoszeń celnych i ich weryfikacją, obliczaniem i rejestracją długu celnego, zwalnianiem zgłoszonych towarów do procedury celnej, zatrzymywaniem lub rekwirowaniem towarów, które nie mogą zostać zwolnione oraz wystawianiem dowodów pochodzenia.

W urzędzie celnym są trzy komórki:

1. przywóz towarów
2. wywóz towarów
3. rejestracja.

Niezależną strukturą (równoległą do OFD i HZA) jest pion celny śledczy składający się z Urzędu Celnego Kryminalnego (Zollkriminalamt-ZKA) oraz podległych ZKA urzędów celnych śledczych (Zollfahndungsamt-ZFA).

Obecnie na terytorium Republiki Federalnej Niemiec funkcjonuje 8 ZFA oraz 24 oddziały zamiejscowe. Pion śledczy administracji zajmuje się rozpoznaniem, ujawnianiem i ściganiem przestępstw i wykroczeń w zakresie prawa celnego i podatków spożywczych, a w szczególności przemytu narkotyków i prania brudnych pieniędzy, zorganizowanego przemytu papierosów, przemytu broni i towarów podwójnego przeznaczenia oraz naruszeń w zakresie wspólnej polityki rolnej.

Pion śledczy upoważniony jest do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych, realizowania „przesyłek kontrolowanych" oraz korzystania z pomocy płatnych „informatorów".

Podstawy prawne organizacji niemieckiej administracji finansowej zawarto w ustawie z dnia 30 sierpnia 1971 r. o administracji finansowej (Gesetz über die Finanzverwaltung) – Federalny dziennik ustaw I z 1971 r. poz. 1427 z późn. zmianami, ustawie o celnej służbie śledczej (Zollfahndungdienstgesetz) oraz ustawie o administracji celnej (Zollverwaltungsgesetz).

Aktualne teksty wszystkich cytowanych przeze mnie ustaw są dostępne pod adresem internetowym **http: //bundesrecht.juris.de/bundesrecht/ i http: //www.zollkriminalamt.de/Sitemap/index.htm**

Jak więc widać porównanie organizacji służb celnych Republiki Federalnej Niemiec i Polski nie pozwala na dokonywanie prostych analogii.

Federacyjny charakter państwa niemieckiego, z dużą samodzielnością finansową Krajów Związkowych, lokalny (ograniczony do jednego „Landu") charakter i kompetencje niemieckich urzędów skarbowych, brak zasady dwuinstancyjności postępowania administracyjnego oraz wyodrębnienie celnego pionu śledczego to cechy nie występujące w naszych realiach ustrojowo-prawnych.

Jedyną wspólną cechą organizacji polskich i niemieckich służb celnych jest ich organizacyjne, kadrowe i finansowe wyodrębnienie od innych służb finansowych.

Karol PIECH
Zastępca Dyrektora IC w Katowicach

Republika Czeska – 7 Mistrzostwa Psów Służbowych do Wykrywania Narkotyków

W dniach 12 – 17. 05.2003 r. w Ośrodku Szkolenia Psów Służbowych do Wykrywania Narkotyków w Hermanicach odbyły się 7 Mistrzostwa Republiki Czeskiej Psów Służbowych do Wykrywania Narkotyków m.in. z takich służb jak: urząd celny, policja, wojsko, służba więzienna, czeski czerwony krzyż. W zawodach wzięli udział także przewodnicy z psami ze Słowacji i Austrii.

Tradycyjnie już, jak co roku pan Josef Dusanek, dyrektor Ośrodka szkolenia psów w Hermanicach, przesłał zaproszenie dla funkcjonariuszy celnych z Izby Celnej we Wrocławiu; do udziału w zawodach w charakterze obserwatorów oraz w uroczystości zakończenia mistrzostw, które odbyły się we Frydlandzie w dniu 16 maja 2003 r.

Zmagania w takich dyscyplinach jak posłuszeństwo, szukanie ukrytych narkotyków w samochodach ciężarowych, osobowych, autokarach uraz w wagonach kolejowych, jak również ukrytych w pomieszczeniach i walizkach odbyły się w Ośrodku Szkolenia w Hermanicach.

W dniu 16 maja we Frydlandzie nastąpiło uroczyste zakończenie mistrzostw. W miejskim ratuszu w obecności przedstawicieli Ministerstwa Finansów, Głównego Urzędu Ceł, służb biorących udział w zawodach oraz zaproszonych gości w tym delegacji zagranicznych z Austrii, Słowacji, Niemiec i Polski ogłoszono oficjalne wyniki drużynowe i indywidualne.

Przed rozdaniem nagród i dyplomów na miejskim rynku odbyły się pokazy sprawności zespołów szybkiego reagowania służb celnych, po-

kazy psów w tym służb ratownictwa górskiego. Umiejętności żonglerskie pokazały „Žatecke mažoretky", a podczas uroczystości zakończenia i pokazów przygrywała orkiestra z Pragi.

Uczestnictwo w tego typu zawodach, pozwala na szerszą wymianę informacji, ugruntowanie współpracy oraz poznanie metod szkolenia i pracy przewodników psów służbowych państw sąsiadujących, tym bardziej, że w przededniu wejścia do Unii Europejskiej taka współpraca i wzajemna wymiana doświadczeń jest jak najbardziej wskazana i praktykowana.

Kazimierz MARCINIAK
IC Wrocław

Szwedzki Urząd Celny cz. 1

Szwecja (Sverige, Królestwo Szwecji, Konungariket Sverige) – kraj położony w Europie Północnej, we wschodniej części Półwyspu Skandynawskiego, nad Morzem Bałtyckim, obejmujący także wyspy: Gotlandię i Olandię oraz małe wyspy przybrzeżne. Na zachodzie graniczy z Norwegią, na północnym wschodzie z Finlandią (krajem członkowskim UE). Długość granicy lądowej wynosi 2200 kilometrów, długość granicy morskiej 2800 kilometrów. Państwo o powierzchni 450,0 tys. km^2 i 8,8 mln mieszkańców. Po referendum (13 XI 1994) z początkiem 1995 roku Szwecja przystąpiła do struktur Unii Europejskiej.

Organizacja Szwedzkiego Urzędu Celnego

Szwecja jest geograficznie podzielona na sześć Regionalnych Urzędów Celnych z 48 urzędami celnymi podległymi dyrekcji Głównego Urzędu Celnego.

Główny Urząd Celny z siedzibą w Sztokholmie ponosi całkowitą odpowiedzialność za działalność administracji celnej i zajmuje się strategicznym kierowaniem, polityką i administracją.

Departament Informatyki drugorzędny po Głównym Urzędzie znajduje się w Lulea, w północnej Szwecji.

Regionalne Urzędy Celne są organem wykonawczym i zajmują się głównie sprawami praktycznymi np. eksportowymi i importowymi operacjami handlowymi oraz ochroną granic.

Siedziby Regionalnych Urzędów Celnych znajdują się w: Haparanda, Sundsvall, Sztokholm, Karlshamn, Göteborg i Malmö.

W grudniu 2000 r. w szwedzkim Urzędzie Celnym zatrudnionych było 2582 funkcjonariuszy z czego 1188 to kobiety, a 1394 mężczyźni. W ciągu roku zostało przyjętych 159 nowych funkcjonariuszy, a 30 z nich pochodziło z obcych grup etnicznych.

Marzenna KAŁKA
UC Zielona Góra

Centralna struktura organizacyjna

Dyrektor Generalny

Zastępca Dyrektora Generalnego	Departament Procesów Celnych	Departament Rozwoju	Departament Informatyki	Departament Finansów i Kadr
– Sekretariat Dyrekcji	– Proces Kontroli	– Urząd Projektów	– Administracja i Planowanie	– Finanse
– Dział Prawny	– Dział Zarządzania Handlem i Zapobieganie Przestępstw	– Rozwój Informatyki i Technologii	– Dział Struktur	– Dział Kadr
– Dział Audytu Wewnętrznego	– Dział Anty-Przemytniczy	– Rozwój Urzędu	– Dział Zadań	– Dział Obsługi
– Dział Informacji	– Dział Dochodzeń Celnych		– Dział Programów Użytkowych	– Ośrodek Szkoleń
– Dział Jakości	– Dział Analiz		– Produkcja Danych	
	– Laboratorium			

Orientalny przemyt

Celnicy z grupy operacyjnej przez 6 godzin rozładowywali samochód, którym na przejście w Cieszynie-Boguszowicach wjechały orientalne dywany. Warszawski importer przedstawił, dokumenty, jak się później okazało fałszywe, z których wynikało, iż zostały wyprodukowane w Turcji. Oszustwo bardzo szybko wyszło na jaw, gdy celnicy rozpakowali pierwszy z brzegu, owinięty w folię dywan. Na odwrocie znajdowała się bowiem metka informująca, że dywany utkano w Egipcie z nowozelandzkiej wełny na specjalne zamówienie warszawskiej firmy. W ten sposób importer chciał wyłudzić nienależną, zerową, stawkę celną, i tym samym zaoszczędzić ponad 300 tys. zł. Na taką kwotę celnicy wyliczyli wysokość uszczuplonego cła (stawka 60%) i podatku.

Nieudolna próba wprowadzenia w błąd organów celnych nie powiodła się i cała partia towaru: 1118 dywanów o wartości rynkowej ponad 800 tys. zł. zamiast do sklepów trafiła do magazynów celnych cieszyńskiego urzędu.

Birma wraca do pracy

Ulubienica cieszyńskich celników, suka Birma, po krótkiej przerwie spowodowanej „urlopem macierzyńskim" wraca do tropienia narkotyków. Cztery z sześciu odchowanych już szczeniaków, po pomyślnie zdanym egzaminie przechodzi, podobnie jak ich matka, na służbę w administracji celnej: dwa pozostają w Cieszynie, po jednym przekazaliśmy do Katowic i Olsztyna.

Czyżby następczyni Birmy poczuła narkotyki w torbie fotorportera? Był wyraźnie zaniepokojony.

Rozkoszne, podobne do siebie jak krople wody szczeniaki biegając za piłeczkami, ciągnąc bawełniane szmatki, nasłuchując różnych dźwięków i świetnie się bawiąc nie zdawały sobie sprawy, że zdają ważny, decydujący o ich przyszłości egzamin. Szef ośrodka szkoleniowego dla psów służbowych Zbigniew Milewski był zachwycony psiakami i wysoko ocenił ich wrodzone predyspozycje do tropienia. Jego zdaniem zapowiadają się znakomicie i już niedługo będą skutecznie wspierać celników w zwalczaniu przemytu narkotyków i papierosów.

Przewodnikami cieszyńskich piesków zostali, nomen omen: Adam Kocur z UC Cieszyn i Roman Szop z Wydziału Kontroli Operacyjnej. Życzymy im sukcesów w pracy z nowymi podopiecznymi. O dobry kontakt jesteśmy spokojni. Nosząc takie nazwisko nie sposób nie lubić zwierząt.

Elżbieta GOWIN
Rzecznik prasowy IC Cieszyn

Przemycane przedmioty w muzeum

Do sierpnia br. można oglądać wystawę w Muzeum Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego we Włodawie zatytułowaną „Z bagażnika przemytnika czyli co przejmują służby celne na wschodniej granicy".

Wystawa przygotowana została w oparciu o materiały Izby Celnej w Białej Podlaskiej.

Udostępniliśmy muzeum m. in. takie zatrzymane towary jak ikony, przedmioty użytkowe ze srebra, zabytkowe medale i odznaki, a także wyroby z chronionych Konwencją Waszyngtońską gatunków zwierząt. Ze strony izby w uroczystości otwarcia uczestniczyli: Piotr Gajek (zastępca dyrektora), Jerzy Gaik (Naczelnik UC Chełm), Lucjan Łabędzki (Wydz. Oper.), Jarosław Wojewoda (koordynator Cites) oraz Dariusz Duchnowski (kierownik Ref. Likwid.). Piotr Gajek zaprezentował zgromadzonym naszą izbę, wspominając o wykonywanych zadaniach. Lucjan Łabędzki opowiedział o pracy operacyjnej, głównie o sukcesach w zwalczaniu przemytu obrazów i innych zabytkowych towarów. Zaprezentował też operacyjny film, pokazujący ujawnienie dużych ilości precjozów w pociągu. Dużym zainteresowaniem cieszyły się okazy i zagadnienia związane z Konwencją Waszyngtońską, o czym opowiadał Jarosław Wojewoda. Natomiast Dariusz Duchnowski wyjaśnił zasady przekazywania i sprzedaży zatrzymywanych ikon i okazów Cites.

Okazało się, że tematy podejmowane na spotkaniu, były inspiracją dla lubelskiej telewizji do nakręcenia reportażowego filmu na ten temat. Ciekawy reportaż zrealizował na przejściu kolejowym w Terespolu, Grzegorz Michalec z ekipą TVP3.

W Muzeum Południowego Podlasia w Białej Podlaskiej do końca wakacji można oglądać najnowszą wystawę zatytuowaną „Ikona święta tajemnica". Po wcześniejszej prezentacji ikon metalowych, na tej można podziwiać przekrój najcenniejszych zbiorów. Najstarsza z wystawionych ikon, to siedemnastowieczna – „Ścięcie św. Jana". Wystawę zorganizowano specjalnie dla wakacyjnych turystów, jak i mieszkańców Białej i okolic. W lipcu najcenniejsze obrazy z bialskiej kolekcji prezentowane były w czterech ośrodkach francuskich departamentów – Deux--Sevres i Vendee.

Bialskie muzeum posiada najbogatszy w kraju zbiór ikon (około 1400 eksponatów), pochodzących w przeważającej ilości z przemytów zatrzymywanych na naszych przejściach granicznych.

Barbara KORWIN
Rzecznik Prasowy
IC Biała Podlaska

Jak w sensacyjnym filmie

Uciekł statek w siną dal...

(do Svendborga w Danii)

Lake Pejo – niewielki statek aresztowany przez Prokuraturę Apelacyjną we Wrocławiu w związku z próbą przemytu do Polski kontenera z 303 tys. paczek papierosów uciekł Straży Granicznej ze świnoujskiego portu. Do ucieczki doszło 18 czerwca br. około 2 w nocy.

„Lake Pejo" cumował w Świnoujściu od października ub. roku, kiedy to przypłynął z kontenerem pełnym nieoclonych „fajek". Celnicy oraz funkcjonariusze ABW zajęli trefny towar oraz zatrzymali osoby zamieszane w przemyt- wśród nich dwóch celników. Od marca na statek powrócił za zgodą prokuratury duń-

ski kapitan, który miał nadzorować jednostkę, ale bez prawa wychodzenia w morze.

Kapitan zakaz złamał. Cumy zostały odcięte (zawisły na dalbach), a statek prawdopodobnie bez włączonych silników – został wyniesiony przez nurt na środek toru wodnego. Potem pełną mocą silników ruszył ku główkom świnoujskiego falochronu. Zanim funkcjonariusze Straży Granicznej wszczęli pościg, statek wszedł na niemieckie wody terytorialne i tyle go widziano. Niemcy nie zatrzymali statku, bo podobno nie pozwalały na to warunki na morzu.... Teraz statek stoi w Danii, a kapitan pewnie śmieje się z naszych pograniczników.

Plaga „ mrówek" na statku „Adler River"

20 maja br. funkcjonariusze z Wydziału Kontroli Operacyjnej Izby Celnej w Szczecinie przeprowadzili dokładną kontrolę pasażerów i pomieszczeń niemieckiego statku wolnocłowego „Adler River". Efektem akcji jest 104 l spirytusu oraz 4 700 paczek papierosów porzuconych przez przemytników oraz ukrytych na statku.

„Adler River" płynie ze Szczecina do Gryfina i Meschering a następnie z powrotem do Szczecina. Pierwsza rewizja miała miejsce w Gryfinie już po zamknięciu sklepu wolnocłowego.

W pomieszczeniu maszynki sterowej na rufie jednostki celnicy znaleźli 3 000 paczek papierosów, na co kilkuosobowa grupa podpitych i krótko ostrzyżonych mężczyzn zareagowała wykrzykiwaniem niecenzuralnych słów. Jednak właściciela papierosów nie udało się znaleźć.

Statek z 200 pasażerami na pokładzie ruszył w powrotny rejs do Szczecina. Z daleka jednostka była obserwowana przez funkcjonariusza celnego na policyjnej motorówce.

Kiedy „Adler River" zbliżał się do nabrzeża w Szczecinie, przemytnicy wyrzucili do Odry pod mostem kolejowym dwa foliowe worki. Zostały wyłowione przez celnika na motorówce.

W workach było 30 kartonów papierosów.

Na nabrzeżu na cumujący statek czekali celnicy z Wydziału Kontroli Operacyjnej oraz funkcjonariusze z plutonu antyterrorystycznego Straży Granicznej zaopatrzeni w pałki i broń krótką. Na ten widok wśród pasażerów „Adlera" powstał zgiełk i zamieszanie – zaczęli gorączkowo pozbywać się zakupionego ponad dozwolone normy alkoholu i papierosów.

Niektórzy probowali ukryć przemyt na sobie, inni szukali skrytek na statku. Niektórzy wyrzucali paczki papierosów do wody, inni gnietli je w rękach wołając: „ch... nie dostaniecie ich!".

Kilku funkcjonariuszy Straży Granicznej i Służby Celnej weszło na statek i stanęło przed trapem. W gumowych rękawiczkach rozpoczęli rewidowanie pasażerów. Każdy przed zejściem na ląd musiał pokazać swoją torbę i dać się obszukać. Niemal wszyscy pasażerowie mieli w torbach albo na sobie za dużo alkoholu i papierosów. Były prośby, wręcz błagania, żeby mogli wnieść chociaż paczkę papierów więcej niż zezwalają przepisy. Gdy to nie skutkowało, sypały się inwektywy – ale funkcjonariusze byli nieugięci.

W pyskówkach z celnikami szczególnie aktywni okazali się wspomniani wcześniej krótko ostrzyżeni młodzi ludzie. Czterech z nich za utrudnianie kontroli celnej oraz niewypełnianie poleceń zostało zatrzymanych i stanie przed sądem grodzkim. Grożą im grzywny do 5 tys. złotych.

Schodzący na ląd ludzie w większości byli podpici i miotali przekleństwa.

Po niektórych osobach nie było widać skutków spożycia alkoholu, ale świadczyło o tym ich zachowanie- sześćdziesięciolatka, która nie wygląda na pijaną kilkakrotnie staje na nabrzeżu, podnosi rękę i woła „heil Hitler!". Potem rusza w stronę miasta. Były też nieliczne osoby, które szeptem mówiły funkcjonariuszom: „Bardzo dobrze, że jesteście. Więcej takich kontroli". Statek powoli pustoszeje. Na podłodze walają się puste kartony po papierosach, butelki po spirytusie, resztki jedzenia.

Na stole przy trapie piętrzy się kilkadziesiąt kartonów papierosów obok stoi kilkadziesiąt butelek spirytusu i wódki, jest kilka woreczków z alkoholem.

„Operacyjni" celnicy zaczynają przeszukiwanie statku. W maszynowni znajdują kilka kartonów papierosów i kilka litrów spirytusu. Przy pomocy kamery endoskopowej celnicy oglądają trudno dostępne miejsca.

Wchodzą do męskiej toalety – odór moczu jest trudny do wytrzymania. Celnicy odkręcają metalową ścianę pisuaru. Za nią znajdują wycięty w ścianie otwór. Ze skrytki wyjmują 12 kartonów papierosów.

Zanoszą znalezisko na stół. Po chwili nadchodzi zdenerwowany kapitan: „Panowie uszkodziliście pisuar!" – krzyczy. „Niech pan nie podnosi głosu" – odpowiadają celnicy – „za pisuarem była skrytka." Kapitan uspokaja się. Mówi, że już ma dosyć tego pływania i ciągłego użerania się z pasażerami, którzy dewastują mu statek. Przyznaje, że podczas niektórych rejsów zorganizowane grupy terroryzują podróżnych, każąc kupować dla siebie alkohol i papierosy. Oczywiście pasażerowie muszą mieć te nie swoje papierosy i alkohol podczas odprawy celnej.

Po dwóch godzinach od przybicia „Adler River" do nabrzeża celnicy i pogranicznicy znoszą alkohol i papierosy do samochodów. Akcja jest zakończona. Teraz pozostaje uzupełnienie protokołów, sporządzenie meldunków i przygotowanie następnej akcji. Tak będzie aż do czasu wejścia Polski do Unii Europejskiej, kiedy skończy się to „wolnocłowe Eldorado"

Janusz WILCZYŃSKI
Rzecznik Prasowy
IC Szczecin

Niebezpieczna zabawka

Podczas rutynowej kontroli celnej transportu zabawek pochodzących z krajów Dalekiego Wschodu, funkcjonariusze Izby Celnej w Warszawie ujawnili około 10 tys. sztuk tzw. „wodnego jojo".

Zabawka ta została uznana przez Państwową Inspekcję Handlową za niebezpieczną. Nie bez powodu. Może być bowiem niebezpieczna dla zdrowia i życia dzieci, stwarzając zagrożenie uduszenia się dziecka podczas zabawy, w związku z czym nie powinna być dopuszczona do obrotu na polskim obszarze celnym.

Działania zmierzające do wycofania z rynku zabawek, które już znajdują się w obrocie, podjął również Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta.

Ujawnione przez celników zabawki, zostały zgłoszone do odprawy celnej jako piłeczki antystresowe.

Tak więc miało być bezstresowo a będzie karnie-skarbowo.

Po raz kolejny warszawscy celnicy nie dali się „zrobić w jojo".

Witold LISICKI
p. o. Rzecznika Prasowego
IC Warszawa

Na granicy – wybrane przypadki przemytu ujawnione w Izbie Celnej w Rzepinie

18 czerwca 2003 r. w Urzędzie Celnym w Rzepinie dokonano zatrzymania transportu 24480 szt. ręczników, w związku z podejrzeniem naruszenia ochrony praw własności intelektualnej na rzecz firm: The Walt Disney (postacie Kubusia Puchatka – 15240 szt., Królewny Śnieżki z Siedmioma Krasnoludkami – 1344 szt.), Time Warner Entertainment Company L. P., (postacie ptaszka Tweety – 5280 szt..), Mattel, Incorporated El Segundo (postać i nazwa lalki Barbie – 1296 szt.) oraz The Coca Cola Company (znak Coca Cola – 1320 szt.).

Po przeprowadzeniu 100% rewizji okazało się, że mamy do czynienia z postaciami i znakami zastrzeżonymi przez cztery ww. firmy.

Po konsultacji telefonicznej z przedstawicielami tych firm oraz wyrażonym z ich strony zainteresowaniem, dokonano zatrzymania ww. towaru w drodze decyzji, zgodnie z art. 57 § 2a ustawy Kodeks celny oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2002, w sprawie sposobu i trybu postępowania organów celnych przy zatrzymaniu towarów w wypadku podejrzenia naruszenia przepisów dotyczących ochrony własności intelektualnej.

W każdej z tych spraw wszczęto postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego w przypadku dwóch firm tj. Time Warner i Disney sprawy zakończono – strony zawarły ugodę, zgodnie z którą przywieziony towar ma zostać zniszczony.

Natomiast przedstawiciele firm Mattel i Coca Cola zwrócili się o przedłużenie terminów o czas niezbędny do podjęcia czynności zgodnie z cytowanym rozporządzeniem o kolejne 10 dni.

Wojciech ŻELEŹNIAK
Koordynator ds. Ochrony Własności Intelektualnej
UC Rzepin

6.06.2003 na terminalu towarowym w Świecku funkcjonariusze celni zatrzymali do postępowania wyjaśniającego 4.850 koszulek i 4.977 plecaków, opatrzonych znakami towarowymi firmy REEBOK, w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów o ochronie praw własności intelektualnej. Wartość towaru to 400.000 zł.

Celnicy skontrolowali wjeżdżający do Polski zestaw ciężarowy na warszawskich numerach rejestracyjnych. Do odprawy celnej zgłoszono koszulki i plecaki oraz materiały eksploatacyjne do kserokopiarek (towar zgodny ze zgłoszeniem).

Nadawcą towaru była firma z Indonezji, odbiorcą – firma z siedzibą w Puławach.

W trakcie szczegółowej kontroli koszulek i plecaków, zaistniało podejrzenie, że mogą to być towary podrabiane.

Powiadomiono przedstawiciela firmy REEBOK w Polsce, który na podstawie przesłanych mu zdjęć, próbek towaru i informacji, wystąpił z wnioskiem o zatrzymanie transportu odzieży.

20 czerwca 2003 r. funkcjonariusze celni z Urzędu Celnego w Olszynie udaremnili przemyt 9200 pakietów papierosów o wartości rynkowej 370 tys. zł. Celnicy skontrolowali ciężarówkę pochodzącą z Krakowa. Towar był ukryty w transporcie opraw oświetleniowych, wywożonych do Niemiec.

Powiadomiono Policję w Trzebielu, do dyspozycji której przekazano kierowcę.

W nocy 23 czerwca 2003 r. na terminalu w Świecku funkcjonariusze z Referatu Operacyjnego udaremnili próbę przemytu ludzi w wywozie z Polski do Niemiec.

Podczas kontroli zamknięć celnych funkcjonariusze stwierdzili, że na jednej z ciężarówek nałożona plomba celna nosi inny numer niż widniejąca w dokumentach celnych. Transport, przewożący według zgłoszenia żywicę epoksydową do Francji, prześwietlono promieniami rentgena. Na widocznym obrazie zauważono sylwetki osób. Wobec tego powiadomiono funkcjonariuszy Straży Granicznej w Świecku, którzy otworzyli naczepę – znajdowało się w niej 33 nielegalnych imigrantów – 17 Chińczyków, 14 Afgańczyków, 2 Czeczenów oraz 2 Polaków – prawdopodobnie przewodników grupy.

Sprawę przekazano funkcjonariuszom Lubuskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim.

1 lipca 2003 r. funkcjonariusze Urzędu Celnego w Gorzowie Wlkp. zatrzymali do postępowania karnego skarbowego ponad 22 tys. różnego rodzaju akcesoriów do telefonów komórkowych i płyt CD o wartości ponad 17.000 zł.

Właściciel jednej z gorzowskich firm zgłosił do odprawy celnej towar importowany z Niemiec, o wartości 4000 euro.

Szczegółowa rewizja celna wykazała, że na naczepie znajduje się znacznie więcej towaru niż deklarowano. Ujawniono dodatkowo – akcesoria do płyt CD: 12 tys. pudełek plastikowych, 192 albumy, 173 stojaki na płyty, 1640 pudełek do kaset video, 2240 kaset czyszczących głowice radioodtwarzaczy, 325 czyścików do CD; akcesoria do telefonów komórkowych: 976 stojaków, 384 zestawy słuchawkowe, 358 anten i 4890 przewodów.

Uszczuplenia należności celnych i podatkowych z tytułu nie zgłoszenia do odprawy celnej wyniosły ponad 6 tys. zł.

4 lipca 2003 r. nad ranem na terminalu towarowych odpraw celnych w Świecku funkcjonariusze Referatu Operacyjnego ujawnili 11-osobową grupę Hindusów, usiłujących nielegalnie przekroczyć granicę polsko-niemiecką.

Podejrzenia funkcjonariuszy wzbudziła plomba celna na naczepie jednej z ciężarówek wyjeżdżających do Niemiec. Transport, którego kierowca zgłosił do odprawy celnej umywalki i półki kamienne, skierowano do szczegółowej kontroli. Prześwietlenie promieniami rentgena i wnikliwa analiza obrazu nasunęły dodatkowe wątpliwości co do przewożonego ładunku. Po otwarciu naczepy stwierdzono, ze znajduje się tam 11 mężczyzn, obywateli Indii.

Powiadomiono funkcjonariuszy Straży Granicznej, do dyspozycji których przekazano grupę imigrantów.

Kierowca twierdził, że nic nie wiedział o dodatkowym „ładunku".

13 lipca 2003 r. funkcjonariusze Referatu Operacyjnego w Olszynie poddali ponownej kontroli wjeżdżający do Polski przez przejście graniczne w Olszynie samochód osobowy Ford Transit.

W wyniku przeszukania ujawniono ukryte w różnych miejscach pojazdu części alternatorów i rozruszników samochodowych (szczotkotrzymacze 120 szt, regulatory napięcia 49 szt i zestawy prostownicze 100 szt) o wartości łącznej 20.850 zł. Ujawniony towar zajęto do postępowania karnego skarbowego. Uszczuplone cło: 1876,50 zł i podatek VAT: 4.999,90 zł.

Podróżny zakupił okazyjnie towar bez rachunków w Belgii i zamierzał go przywieźć do Polski bez zgłoszenia do odprawy celnej, aby następnie odsprzedać z zyskiem.

Mariola KARAŚKIEWICZ
Rzecznik Prasowy
IC Rzepin

Bursztyn w progach

Dwie, w ciągu 2 tygodni, próby przemytu bursztynu udaremnili celnicy na przejściu w Gronowie.

Co ciekawe obaj przemytnicy to mieszkańcy przygranicznej rosyjskiej miejscowości Mamonowo, i obaj schowali towar identycznie – w progach swoich samochodów. Jako pierwszy przemycany towar stracił Gennady T. W swoim VW Golfie ukrył 12,4 kg bursztynu. Drugim razem kruszec przemycał Ivan H., który wjeżdżał do Polski samochodem VW Passat. Nie udało mu się przemycić 13 kg bursztynu

Bursztyn ukryto w progach samochodów

Wobec obu przemytnika wszczęto sprawy karne.

To już tradycja, że próby przemytu bursztynu nasilają się w okresie wakacyjnym. Towar z Kaliningradu trafia bowiem przede wszystkim na polskie Wybrzeże, gdzie w okresie nasilonego ruchu turystycznego nie ma problemów z jego zbytem.

Ryszard CHUDY
Rzecznik Prasowy
IC Olsztyn

Znikająca odzież

Pewnego słonecznego, czerwcowego poranka do Oddziału Celnego w Ciechanowie zgłosiła się do odprawy celnej warszawska firma importująca odzież z Turcji.

Nie byłoby w tym nic nadzwyczajnego, gdyby nie kilka „szczegółów". Celnikom dokonującym odprawy wydało się dziwne, że samochód ciężarowy jechał z granicy ponad trzy tygodnie. Wyjaśnienia kierowcy wskazywały na awarię samochodu. Celnicy jednak postanowili bardzo wnikliwie skontrolować zarówno towar, jak i dokumenty, a także przewoźnika, którym okazała się firma z południowej Polski.

Przeprowadzono dokładne oględziny zamknięć celnych. Nosiły one znamiona naruszenia. Wyglądały tak, jakby zostały zdjęte a następnie przy pomocy jakiegoś narzędzia ponownie nałożone.

Sprawą zainteresowali się funkcjonariusze Wydziału Operacyjno-Rozpoznawczego. Dzięki gruntownej weryfikacji dokumentów towarzyszących zgłoszeniu celnemu, odkryli oni szereg nieprawidłowości układających się dziwnie w jedną całość. Otóż, okazało się, że jeszcze w Czechach środek transportu wraz z towarem ważył 38 ton, podczas gdy w urzędzie celnym przeznaczenia już tylko 14 ton! Wyszło na jaw, że „przedsiębiorczy" przewoźnik odładował część towaru przed dostarczeniem go do odprawy celnej. Pozostały towar przeładował na inny środek transportu (być może zamienił go na towar gorszej jakości) po czym po prostu przełożył tablice rejestracyjne do innego środka przewozowego i jakby nigdy nic dostarczył towar do odprawy celnej.

Przecież celnicy się nie zorientują.

A jednak się zorientowali.

Dodatkowo podczas przeszukania znaleźli podstemplowane in blanco druki faktur i świadectw pochodzenia. Na domiar złego przyczepa, na której „trefny" towar dojechał na miejsce przeznaczenia figuruje w policyjnym rejestrze pojazdów utraconych a część dostarczonego towaru posiada zastrzeżone znaki towarowe.

Celnicy okazali się bardzo dociekliwi. Okazało się, że ten sam środek przewozowy w ostatnim czasie przewoził kilka transportów odzieży z zagranicy, kierowanej do różnych wewnętrznych urzędów celnych w całej Polsce, która w dziwnych okolicznościach znikała.

A więc „nosił wilk razy kilka..."

Czy przewoźnik działał w porozumieniu z importerem, wykaże śledztwo. Sprawa wydaje się być rozwojowa.

Wszystko wskazuje na to, że importowana odzież znikała w niewyjaśnionych okolicznościach a w nieznanych (na razie) urzędom celnym miejscach pojawiała się.

Jesteśmy przekonani, że po zakończeniu śledztwa sprawca tego procederu zniknie z rynku a pojawi się w pewnym miejscu odosobnienia...

Witold LISICKI
p. o. Rzecznika Prasowego
IC Warszawa

Pociągi pod szczególnym nadzorem

Lipcowy weekend dla poznańskich celników oraz policjantów to 24 bardzo szczegółowo skontrolowane pociągi (przedziały, korytarze, toalety) oraz osoby nimi podróżujące (kilka tysięcy podróżnych). A wszystko to związane było z „Love Parade" w Berlinie, która odbyła się po raz czternasty w sobotę 12 lipca br.

W wyniku wzmożonych kontroli zatrzymano 9 osób, u których znaleziono niedozwolone środki odurzające, takie jak marihuana, amfetamina. oraz tabletki „ekstazy" o łącznej wartości ok. 700 zł. Narkotyki ukryte były w bagażu podręcznym, w odzieży (np. u dwóch uczestniczek w biustonoszu), pomiędzy papierosami oraz w koszach na śmieci.

Nie warto posiadać nawet najmniejszej ilości narkotyków, bowiem nie ujdzie to czujności celników a kara za nielegalne ich posiadanie oraz próbę przemytu jest bardzo surowa – do 5 lat pozbawienia wolności. W „akcji pociągowej" wziął udział także pies celniczy – Sonia, która już od kilku lat ma doskonałe wyniki w wykrywaniu narkotyków.

Bożena ADLER
Rzecznik IC Poznań

Kontyngent Wojska Polskiego w drodze do Iraku –

odprawa celna we wrocławskim Porcie Lotniczym

Pierwszy transport wojska i sprzętu nastąpił w dniu 10.07.2003 r. Na wrocławskim lotnisku od wczesnych godzin rannych odbywały się przygotowania do sprawnego załadunku.

Wrocławski Port Lotniczy stał się już wyspecjalizowaną placówką w obsłudze logistycznej misji i manewrów wojskowych. Tutaj dużo wcześniej odbywały się spotkania władz wojskowych z przedstawicielami Zarządu Portu i wszystkimi odpowiedzialnymi za sprawną odprawę naszego wojska. We wszystkich tych spotkaniach uczestniczyli także przedstawiciele kierownictwa tutejszego oddziału celnego. Dzięki temu wypracowany został model, który sprawdził się już w poprzednich ekspedycjach wojskowych.

Tym razem na płycie wrocławskiego lotniska wylądował samolot US AIR FORCE typu Globmaster C-17 i na

swój pokład zabrał sprzęt i wyposażenie niezbędne naszym żołnierzom podczas pełnienie misji w Iraku.

250 żołnierzy z Brygady Logistycznej z Opola i 12. Szczecińskiej Dywizji Zmechanizowanej swoją podróż do Kuwejtu, odbyło na pokładzie samolotu DC -10.

Żołnierzy oprócz przedstawicieli rządu w osobach Premiera Leszka Millera i Ministra Obrony Narodowej Jerzego Szmajdzińskiego żegnały licznie zgromadzone rodziny i bliscy.

Z Kuwejtu po dwutygodniowej aklimatyzacji wojsko przemieści się do polskiej strefy w Iraku, gdzie dołączy tam do ponad 200 żołnierzy polskich.

Z wrocławskiego lotniska na Strachowicach przewidziane są kolejne loty żołnierzy i sprzętu.

Za nasze wojsko trzymamy kciuki i czekamy na szybki powrót.

Arkadiusz BARĘDZIAK
Rzecznik Prasowy IC we Wrocławiu

Otwarcie Centrum Ekspedycyjno-Rozdzielczego Poczty Polskiej

28 maja 2003 r. odbyło się uroczyste oddanie do użytku Centrum Ekspedycyjno-Rozdzielczego Poczty Polskiej, którego integralną częścią jest Referat Przyjmowania Zgłoszeń Celnych Urzędu Celnego IV podległego Izbie Celnej Port Lotniczy w Warszawie.

W uroczystości przecięcia wstęgi uczestniczyli:
– Premier RP Leszek Miller
– Wicepremier, Minister Infrastruktury Marek Pol
– Prymas Polski Kardynał Józef Glemp
– Przewodniczący Sejmowej Komisji Infrastruktury Janusz Piechociński.

Ze strony administracji celnej zaproszeni zostali Szef Służby Celnej, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Robert Kwaśniak oraz Dyrektor Izby Celnej Port Lotniczy w Warszawie Bogdan Jakubiak i Naczelnik Urzędu Celnego IV w Warszawie Tomasz Papaj.

W krótkiej, bezpośredniej rozmowie na sali clenia przesyłek pocztowych Naczelnik Papaj przedstawił Premierowi informację o zadaniach i pracy funkcjonariuszy celnych na Poczcie.

Referat Przyjmowania Zgłoszeń Celnych świadczy obsługę celną przesyłek pocztowych w obrocie międzynarodowym.

Dzięki wnikliwej kontroli celnej, w okresie kwietnia i maja br., w 22 przesyłkach ujawniono przemyt 63,09 g marihuany oraz 27,87g haszyszu o łącznej czarnorynkowej wartości około 2.800 PLN. W tym samym okresie w wywozie ujawniono 10 przypadków wywozu anabolików w ilości 330 ampułek oraz 6735 tabletek o łącznej wartości około 30.000 PLN.

We wszystkich przypadkach informacje przekazano Policji.

Ponadto w trzech przesyłkach z Belgii, Francji i Brazylii funkcjonariusze ww. Referatu ujawnili m. in. spreparowane okazy 4 skorpionów, 148 motyli, skórę oraz wyroby z węża, a także skórę i wyroby ze zwierzęcia futerkowego.

Z uwagi na brak dokumentów na przywóz okazów CITES, w każdym przypadku sprawą zainteresowano Policję.

Maria GÓRSKA-GMITER
Rzecznik Prasowy
Izba Celna Port Lotniczy w Warszawie

Wspólna Polityka Rolna

W dniu 24 lipca 2003 r. podpisane zostało Porozumienie Ministra Finansów z Prezesem Agencji Rynku Rolnego o współdziałaniu w zakresie przywozu i wywozu towarów objętych Wspólną Polityką Rolną.

Porozumienie zostało zawarte w związku z przygotowaniami do przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej. Celem porozumienia jest zapewnienie sprawnego i skutecznego współdziałania Służby Celnej i Agencji Rynku Rolnego, w zakresie przywozu i wywozu towarów objętych Wspólną Polityką Rolną.

Strony ustaliły zasady współdziałania oraz podział zadań pomiędzy Służbą Celną a Agencją Rynku Rolnego, wynikające z przepisów Unii Europejskiej oraz procedur określających zasady postępowania przy przywozie i wywozie towarów objętych Wspólną Polityką Rolną.

Służba Celna będzie m.in.: przeprowadzać kontrole przywożonych towarów w celu ustalenia ich przeznaczenia, jeśli zastosowanie preferencyjnych stawek celnych związane jest z przeznaczeniem tych towarów a także rozpoznawać, wykrywać i zapobiegać nieprawidłowościom związanym z przywozem lub wywozem towarów i informować Agencję Rynku Rolnego o wykrytych nieprawidłowościach.

Agencja Rynku Rolnego będzie m.in.: rozliczać potwierdzone przez Służbę Celną licencje importowe i certyfikaty importowe, naliczać i wypłacać refundacje eksportowe, naliczać opłaty wywozowe oraz administrować licencjami importowymi oraz eksportowymi.

Zawarte porozumienie daje podstawy Służbie Celnej i Agencji Rynku Rolnego do realizacji zadań w zakresie przywozu i wywozu towarów objętych Wspólną Polityką Rolną.

Beata ZUBA

Przygotowania do przejęcia akcyzy

Akcyza – słowo funkcjonujące ostatnio w Służbie niczym zaklęcie: nowe zadania, nowi ludzie, nowe problemy, nowe pytania...

Aby tych problemów było jak najmniej, a na pytania były odpowiedzi zaczęliśmy się zapoznawać z akcyzą zaraz po pierwszych poważnych sygnałach o jej przejęciu przez administrację celną. Na spotkaniach z kierownictwem Urzędu Kontroli Skarbowej nasza Dyrekcja dokonała wstępnego rozpoznania zagadnienia. Jest to problem wielkiej wagi, należy do niego podejść profesjonalnie – od utworzenia zespołu, który opracuje strategię i kierować będzie pracami przygotowawczymi.

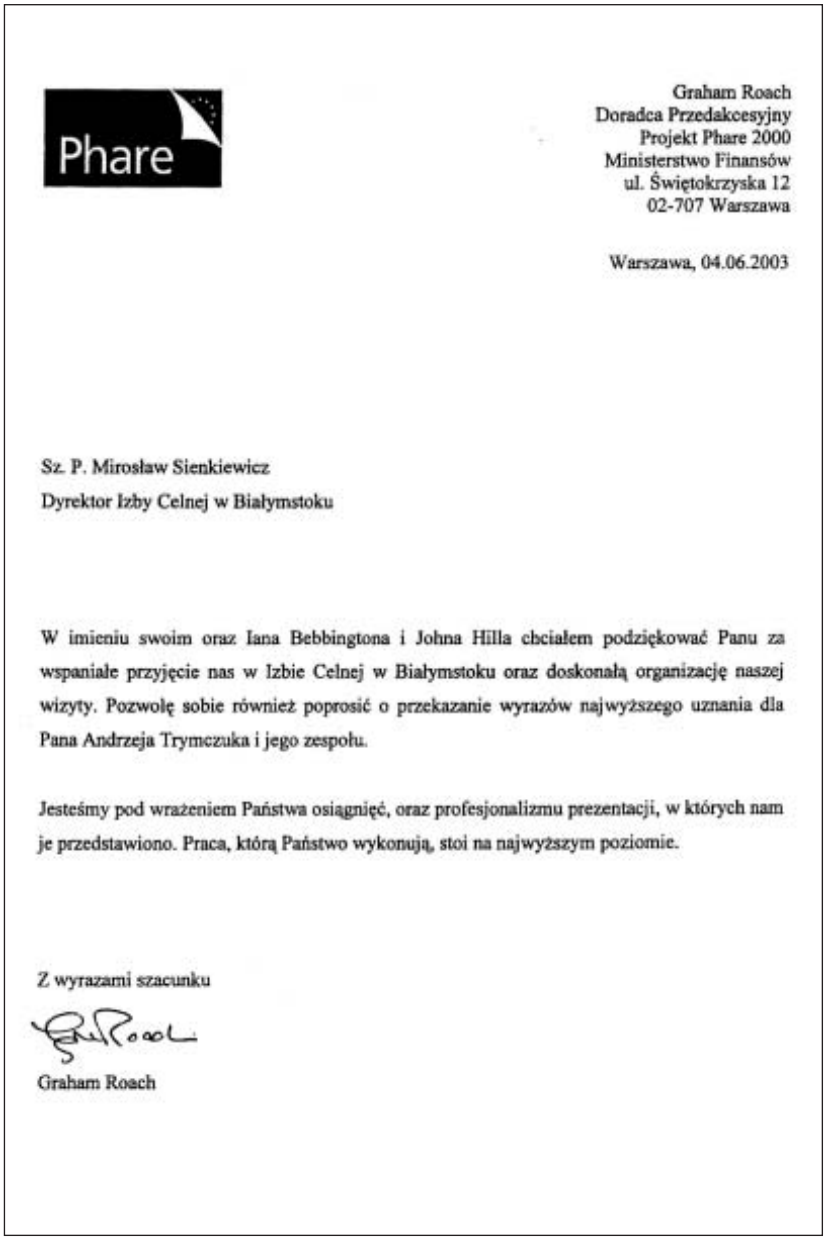
Zadanie to przypadło panu Andrzejowi Trymczukowi, powołanemu z dniem 01.01.2003 przez Ministra Finansów na stanowisko Zastępcy Dyrektora Izby Celnej w Białymstoku.

Zespół pod kierownictwem A. Trymczuka i przy wydatnej pomocy Naczelnika Urzędu Celnego w Białymstoku D. Muszyńskiego w przeciągu kilku tygodni określił skalę zjawiska, wskazał na ewentualne obszary zagrożeń i opracował koncepcję odpowiedniego przygotowania kadry i przejęcia zadań związanych ze szczególnym nadzorem akcyzowym na terenie Urzędu Celnego w Białymstoku, Łomży i Suwałk.

Oto dotychczasowe rezultaty naszej pracy:

- ustaliliśmy z Dyrekcją Urzędu Kontroli Skarbowej listę pracowników, którzy przejdą do Izby Celnej;
- wyselekcjonowaliśmy naszych funkcjonariuszy celnych, dysponujących predyspozycjami adekwatnymi do nowych zadań;
- 20 marca rozpoczęliśmy cykl wewnętrznych szkoleń przygotowujących dla naszych funkcjonariuszy (dzięki dużemu wsparciu Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej i Dyrektora Izby Skarbowej);
- rozpoczęliśmy przygotowania do zapewnienia odpowiednich pomieszczeń i sprzętu;
- rozpoczęliśmy przygotowania do przejęcia spraw prowadzonych dotychczas przez organy skarbowe (przejęcie spraw będących „w toku", dokumentacji związanej z rozliczeniem deklaracji podatkowych, skarbca, obsługi bonów paliwowych itp.).
- do 15 lipca planujemy zorganizowanie spotkań z podatnikami w poszczególnych urzędach celnych, na których zapoznamy ich z najnowszymi zmianami legislacyjnymi.

W międzyczasie, tj. 21 i 22 maja, gościliśmy ekspertów brytyjskich oceniających stan przygotowania polskiej administracji celnej do prowadzenia analizy ryzyka w zakresie podatku akcyzowego. Podczas niej zaprezentowaliśmy gościom nasz udział w projekcie SEED oraz stan zaawansowania innych przedsięwzięć elektronicznych (m. in. ZEFIR-a i CELINY). Oto ocena naszego przygotowania (patrz pismo).

Phare

Graham Roach
Doradca Przedakcesyjny
Projekt Phare 2000
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
02-707 Warszawa

Warszawa, 04.06.2003

Sz. P. Mirosław Sienkiewicz
Dyrektor Izby Celnej w Białymstoku

W imieniu swoim oraz Iana Bebbingtona i Johna Hilla chciałem podziękować Panu za wspaniałe przyjęcie nas w Izbie Celnej w Białymstoku oraz doskonałą organizację naszej wizyty. Pozwolę sobie również poprosić o przekazanie wyrazów najwyższego uznania dla Pana Andrzeja Trymczuka i jego zespołu.

Jesteśmy pod wrażeniem Państwa osiągnięć, oraz profesjonalizmu prezentacji, w których nam je przedstawiono. Praca, którą Państwo wykonują, stoi na najwyższym poziomie.

Z wyrazami szacunku

Graham Roach

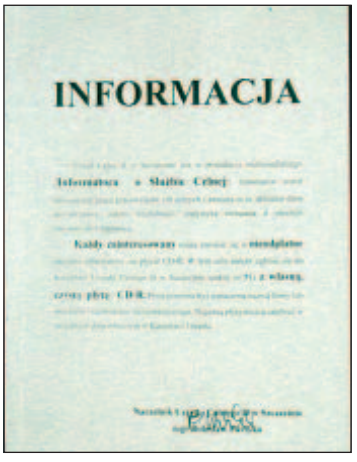
Mariusz KOWALCZUK
Rzecznik Prasowy
IC Białystok

Informator o Służbie Celnej

W czerwcu br. została wydana druga multimedialna publikacja – „Informator o Służbie Celnej".

Pomysłodawcą był rzecznik prasowy z Białegostoku, który przesłał informator o Izbie Celnej do Ministerstwa Finansów. Materiał ten spodobał się Szefowi Służby Celnej i tak powstał pomysł, aby wszystkie izby – wzorem nadesłanej publikacji – opracowały własne informatory. Każda z izb podeszła do tego tematu indywidualnie, gdyż niewątpliwie osiągnięcia, historia każdej z izb są różne. Muszę przyznać, że największe wrażenie zrobiło na mnie opracowanie z Rzepina, w którym zostały zamieszczone archiwalne zdjęcia Izby Celnej, a także prezentacja Torunia i Nowego Targu opracowana już w wersji htmlowej (internetowej). Niestety, aby ujednolicić formę prezentacji musieliśmy zrezygnować z niektórych elementów graficznych. Jednak mam nadzieję, że opracowane w izbach celnych własne wersje informatora zostaną wykorzystane w lokalnych broszurach, prezentacjach, stronach internetowych itp.

INFORMACJA

Po dokonaniu kalkulacji okazało się, że wydanie Informatora w wersji elektronicznej będzie aż 10 razy tańsze niż wydanie go tradycyjnie w wersji papierowej. Jedynym minusem tego wydania jest zbyt niski nakład. Każda z izb otrzymała po 100 szt., ale podtrzymując dobry zwyczaj zapoczątkowany „Kompendium", zostawiliśmy tzw. rezerwę dla tych funkcjonariuszy dla których okaże się on szczególnie przydatny. Zainteresowane osoby mogą przesłać zamówienie pocztą elektroniczną na adres Analizy-BSC/GUC.

Urząd Celny II ze Szczecina wyszedł z propozycją poinformowania podmiotów gospodarczych o możliwości przegrywania informatora na CD. W tym celu wywiesił stosowną informację na tablicy ogłoszeń. Pomysł jest wart rozpropagowania wśród innych naszych placówek, gdyż Informator o Służbie Celnej jest jedyną dostępną publikacją zawierającą aktualne dane tele-adresowe i godziny urzędowania.

Chciałabym, aby w kolejnym wydaniu informatora zamieszczone były zdjęcia wszystkich placówek celnych, a także więcej informacji o pracy urzędów i oddziałów celnych. Liczę też na nowe propozycje wydania kolejnych, ciekawych prezentacji multimedialnych.

Renata SOKOŁOWSKA

Wschodnia granica Rzeczpospolitej

W połowie roku w siedzibie Urzędu Celnego w Białymstoku odbyło się spotkanie dyrektorów izb celnych z przyszłej wschodniej granicy UE: Gdyni, Olsztyna, Białegostoku, Białej Podlaskiej i Przemyśla.

Spotkania takie odbywają się raz na kwartał już od ubiegłego roku, a ich tematyką są aktualne zagadnienia związane z funkcjonowaniem cła na tak ważnym odcinku, jakim jest wschodnia granica Rzeczpospolitej – przyszła zewnętrzna granica Unii Europejskiej.

Gościem honorowym tego spotkania był Dyrektor Departamentu Organizacji Służby Celnej w Ministerstwie Finansów Leszek Jasiun.

Dyrektorzy mieli tym razem wiele tematów do dyskusji, rozmawiali między innymi o funkcjonowaniu komórek dokumentacji celnej w izbach celnych, zaawansowaniu prac związanych z przejęciem przez administrację celną problematyki akcyzowej, współpracy ze Strażą Graniczną, alokacją kadr, problematyce przemytu na kolejowych przejściach granicznych, wdrażaniu programu CELINA.

Zebrani wysłuchali także sprawozdania z funkcjonowania Krajowej Grupy Zadaniowej ds. Wyrobów Alkoholowych i Tytoniowych funkcjonującej w ramach Izby Celnej w Białymstoku, a także przeanalizowali przewidywany wpływ wprowadzenia obowiązku wizowego dla oby-

wateli Rosji, Białorusi i Ukrainy na wykonywanie zadań Służby Celnej.

Spotkanie to przyniosło kilka rekomendacji:

REKOMENDACJA I: Zebrani postulują umiejscowienie grup mobilnych przy izbach celnych.

REKOMENDACJA II: Zebrani sygnalizują, iż w pracach nad reformą pionu dozoru i prewencji nie można lekceważyć specyficznych potrzeb kadrowych i sprzętowych.

REKOMENDACJA III: Zebrani sygnalizują, iż uzyskanie nowych kompetencji powinno znaleźć odzwierciedlenie w korekcie statutu izb celnych.

REKOMENDACJA IV: Zebrani podtrzymują rekomendację dotyczącą potrzeby renegocjacji porozumienia o współpracy pomiędzy administracją celną i Strażą Graniczną.

REKOMENDACJA V: Należy zintensyfikować współdziałanie pomiędzy sąsiadującymi izbami celnymi oraz zaangażować do pomocy izby celne wewnętrzne w zakresie walki z przemytem na kolejowych przejściach granicznych.

REKOMENDACJA VI: Zebrani sygnalizują zagrożenia związane z dotychczas stwierdzonymi brakami systemu CELINA, a zwłaszcza brak odpowiednich narzędzi analityczno – statystycznych.

REKOMENDACJA VII: Zebrani potwierdzają niewydolność systemu IntraKC zaobserwowaną w swoich izbach celnych i postulują potrzebę jego gruntownej modyfikacji.

REKOMENDACJA VIII: Zebrani wskazują na zagrożenia jakie niesie za sobą nieodpowiednio szybka wymiana informacji pomiędzy jednostkami administracji celnej.

W trakcie dyskusji na temat wprowadzenia obowiązku wizowego dla obywateli Rosji, Białorusi i Ukrainy zebrani zasygnalizowali możliwość przejęcia całego sektora drobnego przemytu przez obywateli RP, co, biorąc pod uwagę ostatnie wydarzenia w Medyce, będzie wielkim wyzwaniem dla naszej służby.

Na zakończenie spotkania odbyło się szkolenie z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej, przeprowadzone przez brytyjskiego eksperta Jeffa Adamsa, a po szkoleniu uczestnicy spotkania odwiedzili Laboratorium Celne, gdzie zapoznali się z jego funkcjonowaniem (zwłaszcza w kontekście zakresu wykonywanych badań), a następnie z pracą Referatu Przyjmowania Zgłoszeń Celnych Urzędu Celnego w Białymstoku, gdzie przybliżono im zasady technologii odpraw celnych i systemu elektronicznego wspomagania analizy ryzyka.

Mariusz KOWALCZUK
Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Białymstoku

W nowych warunkach do nowych zadań

W strukturach Urzędu Celnego Gdańsk-Port Referat Kontroli Celnej „Nabrzeże Wiślane" zajmuje bardzo ważne miejsce. Obsługuje m. in. obrót kontenerowy w porcie Gdańsk oraz obrót kolejowy (to tu kończy się tor kolejowy łączący Gdańsk z Odessą, który w niedalekiej przyszłości zyska na znaczeniu). Służby celne funkcjonujące w porcie nieodpłatnie korzystają z pomieszczeń, które należą do Zarządu Portu, jednakże w tym przypadku warunki służby były – mówiąc oględnie – niekomfortowe. Szczęśliwie od dnia 7 lipca 2003 sytuacja uległa zmianie, gdyż oddano do użytku nowe, wyremontowane pomieszczenia przystosowane do naszych potrzeb. Dzięki zaangażowaniu Zarządu Portu Gdańsk funkcjonariusze celni już w nowych pomieszczeniach będą pracować, gdy przepisy prawa nałożą na administrację celną nowe zadania.

Z chwilą wejścia Polski do Unii Europejskiej również północna morska granica naszego kraju będzie stanowiła granicę „unijną". Z tego powodu logistyczne przygotowanie służb celnych funkcjonujących w portach jest równie ważne jak merytoryczne. Tym bardziej, że doświadczeniem i wiedzą zawodową nie ustępujemy naszym unijnym kolegom, a warunkami służby – niestety – czasami tak. Dlatego tak ważne jest, gdy ten stan zmienia się na lepsze, tak jak w przypadku komórki Urzędu Celnego Gdańsk-Port.

Jolanta TWARDOWSKA
Rzecznik Prasowy
Izby Celnej w Gdyni

Funkcjonariusze celni w rozmowie z Dyrektorem Izby Celnej – jeszcze w „starych" pomieszczeniach

Naczelnik UC Gdańsk-Port przyjmuje życzenia skutecznej służby w nowej siedzibie oddziału

Celnicy kontra przestępcy

W Ośrodku Szkolenia Policji w Poznaniu zakończyło się właśnie pierwsze szkolenie celników z wielkopolskiej Służby Celnej.

Dzięki uprzejmości poznańskiej policji, grupa 17 celników mogła uczestniczyć w zajęciach teoretycznych i praktycznych z zakresu taktyki i techniki interwencji. Celnicy uczyli się kiedy, jak, wobec kogo i w jakich sytuacjach używać kajdanek, pałek, ręcznych miotaczy gazu czy kolczatek. Oprócz technik użycia środków przymusu bezpośredniego (np. chwyt obezwładniający, chwyt transportowy) celnicy przeszli szkolenie z techniki przeszukania pomieszczeń, osób, zatrzymywania i kontroli samochodów nie tylko na terenie urzędów celnych. Szkolenie zakończyło się testem teoretyczno-praktycznym, który

wszyscy uczestniczy kursu zdali pozytywnie. Teraz na podobne przeszkolenia czekają kolejni funkcjonariusze celni.

Bożena ADLER
Rzecznik Prasowy
IC Poznań

Celnicy i przewoźnicy

Wspólną inicjatywę współpracy, rozmów i spotkań podjęło kierownictwo Izby Celnej w Białej Podlaskiej i Ogólnopolskie Stowarzyszenie Na Rzecz Obrony Przewoźników.

Pod koniec maja br. odbyło się w Urzędzie Celnym w Koroszczynie spotkanie, w którym uczestniczyli: Dyrektor bialskiej izby, naczelnicy urzędów celnych w Koroszczynie i Chełmie, przedstawiciele ogólnopolskiego stowarzyszenia i zrzeszenia międzynarodowych przewoźników, kierownictwo ościennych służb celnych (Białorusi i Ukrainy), przedstawiciele Ministerstwa Finansów, Straży Granicznej oraz inspekcji transportu drogowego.

Wiodącym tematem spotkania było: *„Doskonalenie działań w zakresie obsługi transportu samochodowego na wschodnich przejściach granicznych”*. Podczas wstępnej prezentacji Koroszczyna i Oddziału Drogowego w Dorohusku omówiono organizację pracy, natężenie ruchu i trendy w obrocie towarowym z zagranicą. Następnie goście wizytowali Terminal Samochodowy w Koroszczynie. W trakcie dyskusji poruszono temat wspólnych odpraw na granicznym przejściu Kukuryki – Kozłowicze, omówiono zagadnienia związane z płynnością ruchu w Kukurykach i Dorohusku, problemami wwozu paliwa w zainstalowanych fabrycznie zbiornikach, ważenia pojazdów oraz współpracy z przedsiębiorcami przewozowymi w zakresie zwalczania patologicznych zjawisk. Podczas wymiany poglądów padły konkretne wnioski i propozycje. Jarosław Jakoniuk z Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Obrony Przewoźników, zwrócił się z prośbą do przedstawicieli MF (ministerstwo reprezentowane było przez Ryszarda Jakubczaka, Bogdana Kruszynę i Dariusza Broćka)

o przyspieszenie rokowań nad ratyfikacją umów międzynarodowych, dotyczących wspólnej kontroli celnej. J. Jakoniuk stwierdził, iż skrócenie czasu formalności granicznych wpłynie korzystnie na wzrost konkurencyjności polskich przewoźników.

Natomiast Naczelnik Urzędu Celnego Zachodni Bug – Wiaczesław Osincew zaapelował o szybkie zakończenie prac nad porozumieniem o wspólnej odprawie na granicy Kukuryki – Kozłowicze. Major Wojciech Wołoch (SG) zaproponował powołanie czterostronnej komisji, która rozstrzygałaby wszystkie kwestie zawierane w propozycji tego porozumienia.

O sytuacji po stronie ukraińskiej mówił Wiktor Żuk (zastępca naczelnika Zachodniego Regionalnego Urzędu we Lwowie). Przedstawił działania podejmowane przez administrację ukraińską w celu rozładowania kolejek przed przejściem drogowym w Dorohusku. Oświadczył, iż funkcjonariusze służby celnej Ukrainy gotowi są do prowadzenia wspólnych kontroli z polskimi celnikami. Podsumowując tę część dyskusji, Ryszard Jakubczak zauważył, iż spotkania tego typu i przedstawiane wnioski i propozycje, pomogą w rozwiązywaniu problemów związanych z ważeniem pojazdów, pomiarem paliwa, zaś wspólne kontrole celne – oznaczające jedno zatrzymanie pojazdu – mogą korzystnie wpłynąć na tempo pracy i skrócić czas odpraw celnych. O przyczynach powstawania kolejek w obrębie przejścia Kukuryki – Kozłowicze mówił Kazimierz Siliwoniuk, twierdząc, iż największy wpływ na to mają sformalizowane czynności odpraw celnych po obydwu stronach granicy i zbyt mała obsada celników, szczególnie w okresach wzmożonego ruchu. Na tendencje zmniejszonego rytmu pracy przez służby celne Białorusi i Ukrainy w okresach świątecznych zwrócił też uwagę Tadeusz Wilk ze Zrzeszenia Międzynarodowych Przewoźników Drogowych, prosząc o szczególne zwrócenie uwagi na pracę służb w tym czasie. W trakcie dyskusji zaproponowano, by umożliwić kierowcom otrzymywanie wydruku z ważenia pojazdu i zainstalować tablicę wyświetlającą wyniki ważenia. Padła też propozycja, aby celnicy sprawdzali autentyczność posiadanych przez kierowców kart opłat drogowych, korzystając – w przypadku wątpliwości – z wiedzy i doświadczeń przewoźników.

Przedstawiciel BOTM zasygnalizował problem konieczności limitowania międzynarodowych zezwoleń rosyjskich. Spotkanie zakończył Piotr Witkowski – dyrektor bialskiej izby celnej, wyrażając chęć i konieczność spotykania się w podobnym składzie przynajmniej raz na pół roku. Zaznaczył, iż wspólne naświetlenie problemów i rozwiązywanie ich przez zainteresowane strony, umożliwią zapobieganie zjawiskom patologicznym, powstającym m. in. w relacjach: funkcjonariusz celny – kierowca, usprawni pracę i rozwieje szereg pojawiających się na co dzień wątpliwości.

Chociaż wcześniej niejednokrotnie pojawiające się problemy między celnikami a przewoźnikami na bieżąco rozwiązywano, przedstawiciele wszystkich zgromadzonych instytucji zgodnie stwierdzili, iż dojście do skutku spotkania – można powiedzieć, że stron reprezentujących różne interesy – to ogromny przełom w kontaktach i wzajemnej współpracy.

Barbara KORWIN
Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Białej Podlaskiej

Szkolenia przed sezonem

Urząd Celny w Słupsku zorganizował serię wykładów dla młodzieży szkolnej z tematyki: ochrona praw własności intelektualnej, ochrona dóbr kultury oraz ochrona ginących gatunków zwierząt i roślin. Ogółem przeszkolono już ponad 800 osób.

Naczelnik Urzędu p. Dariusz Pilacki podjął taką inicjatywę wychodząc z założenia, iż przed sezonem letnich wyjazdów należy przypomnieć o obowiązujących przepisach celnych, jak również poprzez takie prelekcje wpłynąć na poziom świadomości młodzieży o chronionych przez administrację celną dobrach.

Wykład w I Liceum Ogólnokształcącym w Słupsku poprowadzili funkcjonariusze Urzędu: Grzegorz Kondrat oraz Andrzej Knobelfdorf, którzy prezentując zatrzymane przez celników towary jednocześnie informowali co można, a czego nie wolno przewozić przez polską granicę. W prelekcji uczestniczył także Prezydent Miasta Słupska p. Maciej Kobyliński, który objął honorowym patronatem inicjatywę Urzędu.

Ważna to sprawa, by zadania i praca organów celnych były popularyzowane, a tego typu szkolenia wpływają nie tylko na wzrost znajomości przepisów prawa, ale także uświadamiają, że nasza rola nie ogranicza się do spraw fiskalnych, a jest znaczenie szersza i spełniana dla dobra społeczeństwa.

Jolanta TWARDOWSKA
Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Gdyni

„Jak chmura zwiewna życie jest człowieka"

(Edward Stachura)

W dniu 1 lipca 2003 r. zostaliśmy zaskoczeni wiadomością o tragicznej śmierci Naszej Koleżanki Bożenki Makowskiej, zatrudnionej w Oddziale Celnym I Urzędu Celnego w Pruszkowie. Miała zaledwie 39 lat.

Często mówi się, że nie ma ludzi niezastąpionych, ale ci, którzy tak twierdzą, nie znali naszej Koleżanki. Jej bezinteresowność, chęć niesienia pomocy innym, a przy tym ogromne poczucie humoru powodowały, że realia naszej codziennej pracy stawały się mniej uciążliwe. Potrafiła wprowadzić „normalność" i harmonię, niejednokrotnie trafnym stwierdzeniem rozładowując napiętą sytuację. Odeszła od nas osoba ceniona, lubiana i szanowana.

Do obowiązków służbowych podchodziła z dużym zaangażowaniem, nie potrzebowała przy tym żadnych „zachęt" ze strony przełożonych. Powierzone jej czynności wykonywała profesjonalnie, nie oczekując pochwały, po prostu „robiła swoje".

Również w życiu prywatnym – mimo nie najlepszej sytuacji materialnej – znajdowała czas i środki do niesienia pomocy innym.

I taką Cię zapamiętamy!

Odeszła tak nagle, nawet nie dała nam szansy, abyśmy mogli się z Nią pożegnać.

Koleżanki i Koledzy
z Oddziału Celnego I w Pruszkowie

Integracja na sportowo

W dniu 14 czerwca br. odbyła się Pomorska spartakiada pracowników skarbowości i służby celnej. W ramach tej imprezy swoje sportowe reprezentacje wystawiły: Izba Celna w Gdyni wraz z urzędami celnymi, Izba Skarbowa w Gdańsku, Urząd Kontroli Skarbowej oraz urzędy skarbowe całego województwa pomorskiego. Impreza przewidywała tak znakomite konkurencje jak „wyścig w taczce", „wbijanie gwoździa", czy „ostatni wiszący most". Przy tych konkursach mecz w piłce nożnej był dziwnie zwyczajny. Sportowa rywalizacja była zacięta i warto odnotować, że w konkurencji „piłka świnka" zwyciężyła reprezentacja Izby Celnej. Natomiast mecz piłki nożnej zakończył się wynikiem remisowym 2: 2.

Wyniki sportowe nie były tu najważniejsze, wszyscy bawili się świetnie i integrowali, co w przyszłości zaowocuje – jak sądzimy – ściślejszą osobistą współpracą przy realizacji zadań, które nic wspólnego z zabawą już nie mają.

Jolanta TWARDOWSKA
Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Gdyni

O uśmiech dziecka...

Jest mi bardzo miło poinformować, że 44 dzieci, wychowanków Domu Dziecka nr 7 w Konstancinie-Jeziornej w dniach od 30 czerwca do 13 lipca br. spędziło po raz pierwszy w swoim życiu fantastyczne wakacje nad polskim Bałtykiem, między innymi dzięki pomocy pracowników Izby Celnej w Warszawie.

Na wyjazd dzieci do Kołobrzegu brakowało 16 tysięcy zł.

Celnicy dali 4 tysiące zł, a więc 25% brakującej kwoty. W akcji wzięli udział również dyplomaci i aktorzy, i dlatego udało się uzbierać pełną kwotę.

Potwierdza się stara prawda, że... razem łatwiej.

Jestem pewien, że niezapomniane przeżycia dzieci z pobytu nad polskim morzem sprawią, że uśmiech na ich twarzach będzie gościł przez cały rok.

Witold LISICKI
p. o. Rzecznika Prasowego
IC Warszawa

Dyrektor Izby Celnej w Warszawie Sławomir Pichor w towarzystwie aktorki Jolanty Mrotek przekazuje zebrane pieniądze.

Reprezentacja piłkarska IC Warszawa z honorowym trenerem Andrzejem Strejlauem, która walnie przyczyniła się do zbiórki pieniędzy.

Och, co to był za ślub!

Nadeszła wiekopomna chwila... Para funkcjonariuszy celnych Monika Bakalarz i Szymon Kabaciński (teraz UC Gdańsk-Port, przeniesiony z IC Rzepin) postanowili złączyć swe losy w jeden – małżeński. W dniu 7 czerwca br. o godz. 13.00 złożyli przysięgę małżeńską w Pałacu Ślubów w Gdańsku. W tym uroczystym momencie towarzyszyli im m. in. koleżanki i koledzy z Urzędów Celnych Gdańsk-Miasto, Gdańsk-Port a także Izb Celnych w Warszawie, Wrocławiu i Białymstoku.

W zawiadomieniu o ślubie przeczytaliśmy, że: „aby podkreślić związek ze służbą, informujemy, że podczas uroczystości wystąpimy w umundurowaniu". Nietypowe stroje ślubne wyróżniały parę młodą wśród innych kandydatów do stanu małżeńskiego.

Z okazji ślubu życzymy im spełnienia wszystkich pragnień, a przede wszystkim miłości.

Młodemu małżeństwu niczego więcej nie trzeba - Dużo zgody i miłości, odrobinę – pieniędzy i chleba.

Jolanta TWARDOWSKA
Rzecznik Prasowy
Izby Celnej w Gdyni

Do najlepszych życzeń dla młodej pary dołącza się oczywiście redakcja „Wiadomości Celnych", a za naszym pośrednictwem na pewno wszyscy funkcjonariusze celni. Wielu z nas doskonale zna świetne rysunki satyryczne Szymona, które zamieszczaliśmy często w kolejnych numerach „Wiadomości Celnych". Liczymy oczywiście na kolejne. A może również Monika, idąc w ślady męża, zadebiutuje na naszych łamach. Serdecznie zapraszamy.

Inny z naszych stałych współpracowników, Janusz Wilczyński, Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Szczecinie został niedawno ojcem. Również jemu i oczywiście uroczej małżonce, składamy najserdeczniejsze gratulacje oraz oczywiście życzenia, aby syn, ADAM, poszedł w ślady ojca. (red.).

Iława – mistrz!

III Turniej Piłkarski o Puchar dyrektora izby Celnej w Olsztynie rozegrany 17 maja w Elblągu zakończył się zdecydowanym zwycięstwem reprezentacji piłkarskiej Urzędu Celnego w Iławie. Drużyna prowadzona przez Dariusza Kamińskiego, naczelnika jednostki, wygrała pewnie wszystkie spotkania nie pozostawiając złudzeń co do tego, komu w tym roku należy się puchar. Za plecami Iławy trwała natomiast zacięta walka o kolejne lokaty. Ostatecznie drugie miejsce w turnieju zajęła Izba Celna Olsztyn wygrywając po wyrównanym meczu z UC Elbląg. Trzecia lokata przypadła UC Olsztyn.

Turniej bez wątpienia był bardzo udany. Tak jak i spotkanie po zawodach, przy wojskowej grochówce i napojach chłodzących.

Mecze rozgrywano w sali jednostki wojskowej w Elblągu

Trud organizacji spotkania wzięli na siebie Romuald Adamowicz – naczelnik UC Elbląg oraz Dariusz Kamiński – naczelnik UC Iława.

Ostateczna tabela turnieju:

Drużyna	Punkty
1. UC Iława	15
2. IC Olsztyn	9
3. UC Olsztyn	7
4. OC Bezledy	7
5. UC Elbląg	6
6. UC Ełk	0

Najlepszy strzelec: Dariusz Kamiński – 13
Najlepszy bramkarz – Zbigniew Głąbiński (UC Iława)

Ryszard CHUDY
Rzecznik Prasowy Izby Celnej w Olsztynie

Polska drużyna zdobyła Puchar Graniczny

X edycja Międzynarodowego Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Graniczny rozgrywana była w Zittau (Sieniawka) w dniach 24 – 25.06. 2003 roku.

Organizatorzy – Naddyrekcja Finansów Chemnitz zaprosili w tym roku do udziału w turnieju Izbę Celną we Wrocławiu. Jak twierdzą organizatorzy, polscy celnicy kiedyś brali udział w tej imprezie, ale na skutek zmian strukturalnych w naszej administracji przez ostatnie lata byliśmy nieobecni. Do turnieju zgłoszono w sumie 12 drużyn, oprócz nas turniej zaszczycili swoją obecnością czescy celnicy z UC Warnsdorf (Dyrekcja Usti nad Łabą) i 10 drużyn niemieckich z jednostek podległych strukturalnie Wydziałowi Ceł i Akcyzy w Dreźnie.

Pierwszy mecz rozegrany z drużyną HZA (Główny Urząd Celny) Löbau zakończył się bezbramkowym remisem i nie zapowiadał raczej dobrej passy naszej drużyny. Ale już drugi pojedynek z ZA (Urząd Celny) Bad Schandau rozpoczął prawdziwy festiwal strzelecki polskiej drużyny. Mecz wygraliśmy 2:1, a w kolejnych pojedynkach nie daliśmy rywalom najmniejszych szans, wygrywając 3:0 z drużynami z UC Görlitz i z Komisariatu Celnego Zittau. Wyszliśmy z grupy, uzyskując 13 punktów – najwięcej spośród wszystkich drużyn! Potem nie było już tak łatwo. Wprawdzie pierwszy mecz z UC Ludwigsdorf udało nam się wysoko wygrać (3: 1), ale następne pojedynki były już prawdziwą wojną nerwów.

Skład drużyny Izby Celnej stanowili (od lewej): 4 Janusz Piasecki, 9 Dariusz Kostecki, 2 Tomasz Kowalski, 10 Marek Pawelec, 5 Zbigniew Kłosiński, 8 Dariusz Kurowski, 1 Wojciech Szczurek, 7 Andrzej Wotukiewicz – Król Strzelców całego turnieju (6 bramek)! 17 Zdzisław Furmaniuk – kierownik drużyny, 6 Dariusz Kołodziej.

Mecz z drużyną UC z Lipska, która miała niesamowity doping publiczności zakończył się remisem 1: 1. Regulamin przewidywał wykonanie w tej sytuacji rzutów karnych. W tym miejscu należą się słowa uznania dla naszego bramkarza – Wojtka Szczurka, który razem z Darkiem Kołodziejem, bezwzględnym egzekutorem rzutów karnych uratowali naszą drużynę.

Rzuty karne zarządzono także po bezbramkowym remisie z drużyną UC Zittau. Tym razem nasz bramkarz obronił wszystkie strzały i mecz zakończył się wynikiem 2:0.

Podobnie jak w poprzedniej rundzie uzyskaliśmy największą ilość punktów, co oznaczało dla nas wejście do finału. Przez chwilę zastanawialiśmy się, czy to aby wypada ogrywać gospodarzy, ale kiedy dowiedzieliśmy się, że do finału weszła także drużyna czeska, nie mieliśmy już wątpliwości. Nastąpiła pełna mobilizacja naszego zespołu, ponieważ Czesi przeszli do finału, nie przegrywając ani jednego pojedynku. Mieli oni naprawdę zgraną drużynę i cechowała ich bardzo duża skuteczność. Mecz finałowy rozpoczął się od zdecydowanego natarcia Czechów. W pierwszych 5 minutach oddali oni wiele strzałów na naszą bramkę i co tu dużo mówić, mieliśmy dużo szczęścia. Dwa razy zagrozili nam bardzo poważnie, piłka odbiła się dwukrotnie od słupków i szczęśliwie nie przekroczyła linii bramkowej. Potem udało się naszej drużynie dwukrotnie zdobyć bramki z kontrataku, co wyraźnie załamało czeski zespół. Szybko jednak odzyskali siły i strzelili nam honorową bramkę. Potem jeszcze tylko obroniliśmy rzut wolny (Uff!) i sędzia odgwizdał koniec meczu.

Bez wątpienia był to najlepszy mecz turnieju. Oprócz zawodników grały także emocje, ale pojedynek był niezwykle widowiskowy. Cały turniej był bardzo dobrze zorganizowany i rozegrany; cechowała go niezwykle sportowa atmosfera.

Słowa uznania dla organizatorów i brawo dla wszystkich zawodników.

Stanowiliśmy wyjątkowo zgrany zespół, chociaż nie było łatwo pozyskać wszystkich zawodników. Dwóch kolegów w trakcie turnieju musiało wrócić na służbę nocną, ale na szczęście ich oddział był w pobliżu.

Do Izby Celnej we Wrocławiu trafiły dwa puchary – jeden za zdobycie pierwszego miejsca i główny Graniczny Puchar Przechodni. Za rok kolejna edycja. Czesi zapowiadają rewanż.

Arkadiusz BARĘDZIAK
Rzecznik Prasowy IC we Wrocławiu

Waldemar Szylko – starszy kontroler celny UC Olszyna (miejsce pracy – MOC Lubsko)

Szachista

Mariola Karaśkiewicz: Szachy kojarzą mi się z ludźmi poważnymi, skupionymi, trochę jakby z innego, bo dla mnie nieznanego – świata...

Waldemar Szylko: Przeciętny człowiek wyobraża sobie, że w szachy grają staruszkowie, którzy nie bardzo wiedzą, co zrobić z czasem, albo nie mają nic lepszego do roboty.

Tymczasem szachy to poważna dyscyplina sportowa, wymagająca pracy, zdyscyplinowania – jeśli chce się uzyskać w niej jakieś efekty a nie traktuje się gry tylko jako czystej rozrywki czy relaksu.

Światowi czy europejscy mistrzowie szachowi, aby dojść do takiego poziomu, jaki reprezentują, muszą ciężko pracować przez 10-15 lat, trenując codziennie nawet po 8 godzin.

Możemy wyróżnić trzy grupy szachistów: kompletni amatorzy, amatorzy – jak ja, i zawodowcy, którzy z tego żyją.

MK. Czyli szachy to nie tylko predyspozycje, talent, zamiłowanie?

WSZ: To też, ale przede wszystkim praca, analiza partii szachowych i baz danych, uczenie się, treningi, setki fachowych książek, programów komputerowych.

W szachach jeden ruch powoduje tysiące możliwości – umiejętność ich przewidywania to podstawa, wymagająca logicznego myślenia, przewidywania, refleksu.

W słynnym meczu Kasparow – komputer, człowiek przegrał z maszyną. Komputer został zaprogramowany przez arcymistrzów z całego świata – w ciągu sekundy może wykonać ok. 5 mln operacji – człowiek nie ma takiej możliwości, ale i potrzeby. Komputer przelicza – jest to czysta matematyka. Człowiek kieruje się intuicją, wie, że możliwe są trzy warianty i 8 posunięć – i któreś z nich wybiera. Komputer przelicza wszystkie możliwości, ale nie ma intuicji, wrażliwości.

MK. Od kiedy zaczął pan grać w szachy, kto Pana zachęcił, nauczył?

WSZ: Gram od najmłodszych lat, właściwie wszyscy w rodzinie grali, a podstaw nauczył mnie brat. Byłem w kadrze polskiej juniorów do lat 20. Zajmowałem 9. miejsce w Polsce do lat 17. Kiedy skończyłem 20 lat, właściwie przestałem trenować i teraz zajmuję się tym spor-

tem amatorsko, dla przyjemności. Biorę udział w różnego rodzaju turniejach, często z sukcesami, dzięki temu rozwijam się, poznaję nowych ludzi, nowinki w tej dziedzinie.

MK: Żona też jest szachistką?

WSZ: Żona nie gra w szachy. Kiedyś, zaraz po ślubie, niezbyt przychylnie patrzyła na moją pasję ze względu na częste wyjazdy. Jej nastawienie się zmieniło, kiedy – trochę anegdotycznie – w tajemnicy wyjechałem na turniej, zająłem tam dobre miejsce i dostałem nagrodę pieniężną, dość wysoką na owe czasy. Natomiast w szachy grają synowie – starszy jest 4-krotnym złotym medalistą Lubuskiej Olimpiady Szachowej, młodszy, 12-letni, bardzo poważnie traktuje szachy – dwa razy w tygodniu ma zajęcia z trenerem,jeździ na turnieje. W tzw. COSUCHOVIA (turniej szachowy rozgrywany w Kożuchowie) zajął 2 miejsce w Turnieju Młodych Talentów. Zabierałem go na imprezy szachowe – złapał bakcyla, zainteresowała go walka, chce to robić profesjonalnie.

Cieszę się, bo szachy uczą logicznego myślenia, rozwijają umysłowo, a także są innym sposobem spędzania wolnego czasu.

Dochodzą tu także, a może przede wszystkim, inne elementy – uczenie się sportowej rywalizacji, dążenia do osiągnięcia celu, woli walki oraz pokory.

MK: Czy szachy są wolne od tak często spotykanego w innych dyscyplinach sportu dopingu?

WSZ: Właśnie wyszedł nowy przepis, który reguluje tego typu sprawy – np. stosowanie używek typu kawa (w nadmiarze), alkohol, jest niedozwolone i powoduje dyskwalifikację. W poważnych zawodach prowadzi się nawet badania lekarskie na zawartość kofeiny lub innych niedozwolonych „wspomagaczy" w organizmie.

MK: Był Pan uczestnikiem turniejów organizowanych przez administrację celną.

WSZ: Pierwsze Mistrzostwa Polski Funkcjonariuszy Służby Celnej wygrałem, na drugich w 2002 r. zająłem II miejsce, a nasza drużyna, reprezentująca Izbę Celną w Rzepinie, zajęła III miejsce w Polsce.

MK: Od września będzie Pan reprezentował – niestety – Izbę Celną w Olsztynie...

WSZ: Faktycznie – od 1 września tego roku przenoszę się do pracy w IC Olsztyn, wraz z trzema kolegami z UC Olszyna. Podjęliśmy taką decyzję, nie czekając na „dalszy rozwój wypadków", że w IC Rzepin nie będzie dla nas pracy. Teraz mamy jeszcze możliwość wyboru. Byliśmy w Olsztynie, wiemy, gdzie będziemy zatrudnieni, podobają nam się okolice.

Moja rodzina zostaje w Lubsku – a jak będzie – czas pokaże...

MK: Życzę powodzenia i bardzo dziękuję za rozmowę.

Mariola KARAŚKIEWICZ
Rzecznik Prasowy
Izby Celnej w Rzepinie

Kalendarium

6 maja 2003 r. w Izbie Celnej w Białymstoku podpisano Porozumienie pomiędzy Służbą Celną a Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego na Podlasiu. Porozumienie podpisali dyrektor IC w Białymstoku p. M. Sienkiewicz i dyrektor delegatury ABW p. D. Łuczak. W uroczystości wziął udział Doradca Szefa ABW Lech Kacperski, były Prezes GUC i Generalny Inspektor Celny. Porozumienie to jest nowelizacją porozumienia zawartego 31.10.2000 r. jeszcze pomiędzy UC w Białymstoku i Delegaturą UOP w Białymstoku – pierwszego takiego porozumienia, jakie w Polsce podpisano pomiędzy naszymi służbami.

30 maja 2003 r. Podpisano Porozumienie pomiędzy dyrektorem Izby Celnej w Gdyni a Słupską Izbą Przemysłowo-Gospodarczą. Porozumienie to porządkuje zasady współpracy lokalnych kół biznesowych z pomorskimi służbami celnymi.

23 czerwca 2003 r. w Izbie Celnej Port Lotniczy w Warszawie podpisano Porozumienie wykonawcze w sprawie ustalenia organizacji współdziałania pomiędzy Izbą Celną Port Lotniczy w Warszawie a Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Porozumienie podpisali dyrektor IC Port Lotniczy p. Bogdan Jakubiak i dyrektor Departamentu Przeciwdziałania Korupcji, Terroryzmowi i Przestępczości ABW p. płk Jerzy Stachowicz.

Na początku czerwca 2003 r. kierownictwo Izby Celnej w Białej Podlaskiej nawiązało współpracę z przedstawicielami Polskiej Izby Paliw Płynnych. Podczas spotkania, przedstawiciele obu Izb podkreślili, że współpraca obu organizacji może pomóc w zapobieganiu nieprawidłowości jakie mogą wystąpić przy imporcie paliw. Zwrócono uwagę na dynamikę wzrostu przeładunków. Jak poinformował naczelnik UC w Białej Podlaskiej, tylko w 2002 r. zanotowano 52% wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim. Celnicy przybliżyli fachowcom z Polskiej Izby Paliw Płynnych zasady organizacji i kontroli odpraw paliw przywożonych w zbiornikach pojazdów samochodowych jak i w cysternach kolejowych oraz uzgodnili zasady wzajemnej współpracy.

Na podstawie informacji rzeczników prasowych z Izb Celnych w Białymstoku, Gdyni, Port Lotniczy w Warszawie i Białej Podlaskiej opracował M.W.

Kalendarz sportowy

Nieubłaganie mijają kolejne miesiące 2003 roku, w czasie których nasi funkcjonariusze mogli się sprawdzić nie tylko w należytym wykonywaniu czynności służbowych, ale również w wielu spotkaniach o charakterze rekreacyjno-sportowym. Tradycyjnie, niektóre z Izb Celnych zorganizowały w czasie wolnym od pracy szereg imprez, w których uczestniczyło wielu pracowników PAC jak również służb współpracujących. Niektóre z nich były opisywane w poprzednich numerach „Wiadomości Celnych", ale z uwagi na ich niepowtarzalny charakter pozwolę sobie przypomnieć: Rajd Samochodowy zorganizowany przez Izbę Celną w Olsztynie, Morskie Regaty Żeglarskie Służb Mundurowych zorganizowane przez Izbę Celną w Gdyni, czy turniej w piłce siatkowej zorganizowany przez Izbę Celną w Rzepinie.

Zachęcam również pozostałe Izby Celne do szerszego udziału w organizowaniu i propagowaniu działalności rekreacyjno – sportowej wśród swoich pracowników.

Oprócz imprez realizowanych przez Izby Celne w wymiarze regionalnym Zespół ds. Kultury Fizycznej i Sportu PAC zorganizował i przeprowadził zawody o zasięgu ogólnokrajowym.

W styczniu odbyły się Mistrzostwa PAC w Brydżu Sportowym, w czasie których najlepiej wypadły drużyny reprezentujące Izby Celne z Łodzi, Wrocławia, Warszawy, Białegostoku.

W lutym wyłoniono najlepsze drużyny w czasie Mistrzostw PAC w Szachach. Ponownie potwierdziła swoją dominację w tej dyscyplinie reprezentacja Izby Celnej z Wrocławia. Kolejne miejsca zajęły drużyny Izb Celnych z Białej Podlaskiej, Rzepina, Cieszyna.

W czasie Mistrzostw PAC w Tenisie Stołowym, które odbyły się w marcu, najlepsze wyniki osiągnęły drużyny reprezentujące Izby Celne z Przemyśla, Cieszyna, Szczecina i Rzepina.

Nową dyscypliną, w jakiej rozegrano w miesiącu czerwcu Mistrzostwa PAC była piłka koszykowa. W trakcie wcześniejszych eliminacji do finału, który odbył się w Otwocku zostało zakwalifikowanych sześć drużyn reprezentujących: Ministerstwo Finansów oraz Izby Celne z Białej Podlaskiej, Gdyni, Katowic, Szczecina i Wrocławia. Dwudniowe rozgrywki finałowe okazały się najszczęśliwsze dla drużyn z Wrocławia – I miejsce, Szczecina – II miejsce, Gdyni – III miejsce i Ministerstwa Finansów – IV miejsce.

W miesiącach wiosennych odbyły się również spotkania kwalifikacyjne do finału o Mistrzostwo PAC w Piłce Nożnej. W drodze tych eliminacji udział w finale, który zostanie rozegrany w Otwocku w miesiącu wrześniu zagwarantowała sobie drużyna reprezentująca Izbę Celną z Cieszyna oraz zwycięzcy pojedynków pomiędzy IC Biała Podlaska – IC Wrocław i IC Gdynia – IC Rzepin. Czwartą drużyną, która wchodzi automatycznie do Finału jest mistrz zawodów ubiegłorocznych – reprezentanci Izby Celnej w Przemyślu.

Nasi funkcjonariusze uczestniczyli również w dwóch imprezach o charakterze międzynarodowym. W maju bieżącego roku Wiesław Kaczmarek z Izby Celnej w Białej Podlaskiej oraz Adam Orzel z Izby Celnej w Białymstoku reprezentowali PAC w Biegu Maratońskim w Brukseli.

W lipcu br. drużyna składająca się z pięciu funkcjonariuszy:

1. Adam Orzel – IC Białystok
2. Wiesław Kaczmarek – IC Biała Podlaska
3. Jarosław Salachna – IC Cieszyn
4. Grzegorz Laufer – IC Łódź
5. Mariusz Zbylut – IC Cieszyn

uczestniczyła w „Marszu Gwiaździstym" – pieszym maratonie organizowanym w Holandii pod patronatem European Customs Sports Association.

Wstępna klasyfikacja we współzawodnictwie sportowym, biorąc za podstawę tylko i wyłącznie wyniki w zawodach ogólnokrajowych, które odbyły się w I połowie 2003 roku wskazują na pewnego rodzaju niespodziankę, gdyż wśród najlepszych zabrakło dotychczasowych triumfatorów – Izby Celnej z Przemyśla, natomiast przodownikami w tej klasyfikacji są Izby Celne z Wrocławia, Szczecina i Cieszyna.

W następnych miesiącach czekają nas równie duże emocje w trakcie rozgrywanych zawodów ogólnokrajowych w następujących dyscyplinach:

- Finał Mistrzostw PAC w Piłce Nożnej – wrzesień
- Mistrzostwa PAC w Strzelectwie – wrzesień/październik
- Mistrzostwa PAC w Piłce Siatkowe – październik
- Udział w Pierwszym Pieszym Rajdzie Bieszczadzkim organizowanym przez Izbę Celną w Przemyślu – 25-28 września br.

Do udziału w w/w zawodach zachęcam reprezentantów wszystkich Izb Celnych i życzę sukcesów sportowych.

Przewodniczący
Zespołu ds. Kultury Fizycznej i Sportu
Piotr KRĘTKOWSKI

Taryfa celna

cz.2

W wyniku działań wojennych w 1939 r. terytorium Polski zostało podzielone przez okupantów. Część została włączona do Rzeszy, a na pozostałej utworzono Generalną Gubernię.

Już 17.11.1939 r. zostały wydane niemieckie przepisy celne i taryfa celna dla Generalnej Guberni.

Po wojnie w miarę wyzwalania kraju tworzyła się od nowa polska administracja państwowa, w tym administracja skarbowa i celna.

Już w 1948 r. wprowadzono niewielkie cło na niektóre towary, ale dopiero w 1953 r. wprowadzono nową taryfę celną przywozową.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23.12.1953 r. w sprawie opłat celnych i pozwoleń na przywóz towarów z zagranicy (Dz. U. nr 2 poz. 4 z dnia 09.01.1954 r.) wprowadzono pierwszą taryfę celną przywozową w PRL.

Taryfa składała się z 8 działów, 42 grup i 268 pozycji taryfowych.

Wprowadzone opłaty celne kumulowały w jednej stawce wszystkie poprzednio wymienione rodzaje opłat. Stawki celne na niektóre towary były bardzo wysokie.

Taryfa celna była taryfą niepełną, tj. nie obejmowała wszystkich towarów przywożonych z zagranicy. Dla towarów nie wymienionych w taryfie wymagane było pozwolenie wydawane przez Centralny Zarząd Ceł.

Kolejna taryfa celna została wprowadzona Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 02.06.1956 r. w sprawie ustanowienia taryfy celnej przywozowej. (Dz. U. nr 26 poz. 121 z dnia 01.07.1956 r.) Taryfa ta była już bardziej rozbudowana, niż taryfa z 1953 r. Zawierała m. in. XVII działów, 65 grup i 408 pozycji. Taryfa weszła w życie w dniu 01.10.1956 r.

Następnej poważnej zmiany w taryfie przywozowej dokonano w 1960 r.

Nowa taryfa celna przywozowa została wydana na podstawie Rozporzadzenia Rady Ministrów z dnia 21.07.1960 r. w sprawie ustanowienia taryfy celnej przywozowej (Dz. U. nr 43 poz. 262 z dnia 04.10.1960 r.).

Taryfa zawierała XVI Działów, 63 grupy, 468 pozycji taryfowych.

Zgodnie z § 2 p. 1 taryfy, zawierała ona dwie kolumny stawek:

- Stawki kolumny I stosowało się do towarów przywożonych w ilościach nie przekraczających każdorazowo ilości określonych przy stawkach tej kolumny.
- Stawki kolumny II stosowało się do towarów dla których cło w kolumnie I nie było przewidziane oraz do towarów przywożonych w ilości większej niż ustalona w kolumnie I. W tym przypadku stawki kolumny II stosowało się tylko do tej ilości towaru, która przekraczała ilość ustaloną w kolumnie I.

Biorac pod uwagę przemiany społeczno-ekonomiczne zachodzące w kraju, w taryfie zwolniono od cła towary przywożone przez wykonawców narodowych planów gospodarczych, w tym te, które przywożono w sferze planowanego obrotu towarowego z zagranicą – art. 4 p. 1 Taryfy celnej.

Wywóz towarów za granicę mógł być dokonywany jedynie po uzyskaniu pozwolenia wywozu.

Minister Handlu Zagranicznego był upoważniony do – dokonywania w drodze rozporządzeń zmian stawek celnych w przypadkach uzasadnionych potrzebami gospodarki państwa, wydawania wytycznych w sprawie stosowania taryf celnych.

W okresie funkcjonowania Ustawy Prawo Celne z 1961 r. tj. w latach 60-tych i do połowy lat 70-tych Minister Handlu Zagranicznego wydał ponad 10 rozporządzeń zmieniających stawki celne.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 06.05.1960 r. (Dz. U. nr 18 poz. 20) wydano Taryfę celną wywozową.

Taryfa ta nie miała zastosowania do planowanego obrotu towarowego z zagranicą wolnego od cła. Cła wywozowe, wymienione w jednej kolumnie stawek, mogły być stosowane (odmiennie jak przy przywozie towarów z zagranicy) tylko do towarów wywożonych w ilościach niewskazujących na ich handlowy charakter.

Ustawa Prawo celne weszła w życie 01.07.1975 r. Omawiając Ustawę Prawo celne z 1975 r. należy zwrócić uwagę na kilka faktów.

Ustawa utrzymywała i podkreślała zasadę państwowego monopolu handlu zagranicznego oraz dwa rodzaje obrotu towarowego z zagranicą:

– handlowy (zamiast planowanego)
– niehandlowy (zamiast nieplanowego).

Handlowy obrót towarowy z zagranicą opierał się na pozwoleniach przywozu oraz taryfie celnej przywozowej. W wywozie utrzymano system zezwoleń. Handlowy obrót towarowy z zagranicą mogły wykonywać jedynie podmioty uprawnione do takiej działalności.

Niehandlowy obrót towarowy z zagranicą opierał się na cłach przywozowych i wywozowych, wprowadzanych rozporządzeniem Ministra Handlu Zagranicznego.

Należy zwrócić uwagę, że w nowej Ustawie Prawo Celne wprowadzono pojęcie krajów pochodzenia towarów (Roz. 1 art. 7), którego nie zawierała Ustawa Prawo celne z 1961 r.

Do kompleksowego programu reformy administracji celnej należy włączyć także wydaną w czerwcu 1975 r. nową Taryfę celną przywozową i wywozową – Rozporządzenie Ministra Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej z dnia 25.06.1975 r. (Dz. U. nr. 22 poz. 124 z dnia 05.07.1975 r.).

Taryfa ta weszła w życie głównie z uwagi na potrzebę dostosowania aktów wykonawczych do Ustawy celnej Prawo celne z 1975 r. Przyjęto w niej w zasadzie stawki celne obowiązujące w taryfie wydanej w 1973 r.

Marcin WOŹNICZKO

Rysuje:
Arkadiusz Dudyk
Izba Celna
w Białej Podlaskiej

